

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์
Puy Ungphakorn School of Development Studies
Thammasat University

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้

(ภายใต้โครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษา
พื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

โดย
สานิตย์ หนูนิล

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ธันวาคม 2562

รายงานการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้
(ภายใต้ชุดโครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษาพื้นที่การ
ปฏิบัติงานอาสาสมัคร ของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

โดย

सानิตย์ หนูนิล

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ธันวาคม 2562

ชื่อรายงานการวิจัย	: รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ (ภายใต้ชุดโครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษาพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
ชื่อผู้วิจัย	: สานิตย์ หนูนิล
ปีที่ทำการวิจัย	: 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาลักษณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ 2) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ และ 4) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่หนุนเสริมรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สร้างสรรค์และเหมาะสมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ เป็นการศึกษาระดับปริญญาโท ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลที่อยู่ในรุ่นประชากรวัย หรือ เจเนอเรชันวาย (ณ พ.ศ. 2561 มีอายุตั้งแต่ 18 ถึง 37 ปี) และอาศัยอยู่ในเขตชนบทภาคกลางและภาคใต้ของประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49 จำนวน 389 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ส่วนสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจงและแบบลูกโซ่ จำนวน 12 ราย ใช้การพรรณนาวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย 1.1) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า สามารถแบ่งออกได้เป็น 10 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม (2) กลุ่มคนศรัทธาในศาสนาและรักสุขภาพ (3) กลุ่มนักบริโภคตามสมัยนิยม (4) กลุ่มคนรักความบันเทิง (5) กลุ่มคนชอบงานอดิเรก (6) กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย (7) กลุ่มคนติดบ้าน (8) กลุ่มนักอ่านและนักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (9) กลุ่มคนนิยมรับสื่อจากวิทยุและโทรทัศน์ และ (10) กลุ่มคนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 1.2) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้สามารถแบ่งออกได้เป็น 12 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มคนสนใจความเป็นไปของสังคม (2) กลุ่มคนสนใจดูแลสุขภาพตนเอง (3) กลุ่มคนสนใจพัฒนาตนเองและมองเป้าหมายอนาคต (4) กลุ่มคนสนใจครอบครัว (5) กลุ่มคนสนใจติดตามข่าวสาร (6) กลุ่มคนสนใจวัฒนธรรม (7) กลุ่มคนสนใจตามกระแสสังคม (8) กลุ่มคนสนใจการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (9) กลุ่มคนสนใจการพักผ่อนและกิจกรรมนันทนาการ (10) กลุ่มคนสนใจ

ในเสียงเพลง (11) กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบพอเพียง และ (12) กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย 1.3) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 8 กลุ่ม โดยเรียงตามค่าไอแกนของแต่ละองค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้แก่ (1) กลุ่มคนหัวคิดสมัยใหม่ (2) กลุ่มคนคิดไม่ตามกระแสหลัก (3) กลุ่มคนใส่ใจการเมือง (4) กลุ่มคนหัวคิดผู้ประกอบการ (5) กลุ่มคนคิดบวก (6) กลุ่มคนมุ่งเน้นคุณค่าทางจิตใจ (7) กลุ่มคนหัวอนุรักษ์นิยม และ (8) กลุ่มคนให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย 2.1) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ อาชีพเสริม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน บทบาทแนวคิดการพัฒนาในปัจจุบัน และ ปัจจัยด้านความทันสมัย ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 25.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพเสริม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน ผลกระทบจากนโยบายรัฐ และ ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ ลักษณะที่อยู่อาศัย โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 19.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.3) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพเสริม และ ปัจจัยด้านความทันสมัย ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 21.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2.4) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ อาชีพเสริม ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน และ ปัจจัยด้านความทันสมัย ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 27.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการดำเนินชีวิต คนรุ่นใหม่ สังคมชนบทไทย

Research Title : Lifestyle of Young Generation in Central and Southern of Thai Rural Society (Under the project: Decoding the Lifestyle of Young Generation in Thai Rural Society: Case Study of Communities in Field-Study Areas of Graduate Volunteer Students, Thammasat University)

Author : SANIT NOONIN

Year : 2019

ABSTRACT

The objectives of this research comprised of; 1) to study the characteristics and lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society 2) to analyze the factor of lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society 3) to explore factors affecting the lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society and 4) to make the policy recommendation for supporting the creative and suitable lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society. This research was the mixed methods research that consist of quantitative research and qualitative research. Quantitative research, data were collected by questionnaire from 389 samples who are generation Y (18 to 37 years old in 2018) and lived in central and southern of Thai rural society, that were the communities in field-study areas of graduate volunteer students, Thammasat University., data were analyzed by using 1) descriptive statistics include; frequency, percentage, mean and standard deviation. 2) inferential statistics include factor analysis, correlation analysis and multiple regression analysis (enter method). Qualitative research, data were collected by In-depth Interview from 12 key informants that were choose by purposive and snowball sampling, data were analyzed by using descriptive analysis.

The results consisted of; 1) The Results of component analysis of lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society include; 1.1) Component analysis of activities: the results showed that the lifestyle of young generation in the dimension of activities can be categorized into 10 groups as follows; (1) Active Citizen (2) Religious and Health Lover (3) Consumerism (4) Pleasure-loving People (5) Hobby Lover (6) Sport Man (7) Homebody (8) Bookworm and Ecotourist (9) Radio and Television Lover and (10) Proactive People 1.2) Component analysis of interests: the results showed that the lifestyle of young generation in the dimension of activities can be categorized into 12 groups as follows; (1) Prosocial People (2) Healthy-oriented People (3) Self-development and Future-oriented People (4) Family-oriented People

(5) Information-oriented People (6) Materialist (7) Trendy People (8) Learned and Technological-oriented People (9) Hedonist (10) Music Lover (11) Sufficiency People and (12) Simplicity People 1.3) Component analysis of opinions: the results showed that the lifestyle of young generation in the dimension of activities can be categorized into 8 groups as follows; (1) Modernist (2) Sub-stream People (3) Political-oriented People (4) Entrepreneur (5) Positive Thinking People (6) Delicate People (7) Conservative People and (8) Family Man.

2) The results of analysis of factors affecting the lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society include; 2.1) Factors affecting the activity lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society were comprised of (1) demographic factor: age, part-time (2) economic factor: income adequacy (3) social and political factor: membership of community groups or organizations, impact of modern development and (4) modernity factor: social media channel. The above variables could jointly predict the activity lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society at 25.60% with a statistical significance level of .05 2.2) Factors affecting the interest lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society were comprised of (1) demographic factor: age, highest education, part-time (2) economic factor: income adequacy (3) social and political factor: membership of community groups or organizations, being affected by government policy and (4) dwelling factor: living style. The above variables could jointly predict the interest lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society at 19.60% with a statistical significance level of .05 2.3) Factors affecting the opinion lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society were comprised of (1) demographic factor: age, marital status, highest education and part-time (2) modernity factor: social media channel. The above variables could jointly predict the opinion lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society at 21.90% with a statistical significance level of .05 and 2.4) Factors affecting the total lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society were comprised of (1) demographic factor: age and part-time (2) social and political factor: membership of community groups or organizations (3) modernity factor: social media channel. The above variables could jointly predict the total lifestyle of young generation in central and southern of Thai rural society at 27.0% with a statistical significance level of .05.

Keywords: Lifestyle, Young Generation, Thai Rural Society

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้ (ภายใต้ชุดโครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษาพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงจากที่ปรึกษาทางงานวิจัย ทั้ง 2 ท่าน ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ โรมรัตน์พันธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงชัย ทองปาน ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือการวิจัยทั้ง 5 ท่าน ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย อุตสาหจิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา แสนสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เกษภูาลักษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร เลิศยิ่งยศ และอาจารย์ ดร.กนกวรรณ ตั้งจิตนุสรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้สนับสนุนทุนในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยฯ ทุกท่าน ที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้าย ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามการวิจัย ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัย

ธันวาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
ABSTRACT	(3)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	6
2.1 สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของชนบทไทย	5
2.2 ทฤษฎีรุ่นประชากรวัย หรือ เจเนอเรชันวัย.....	15
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต	17
2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	28
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	31
3.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย.....	33
บทที่ 4 ผลการศึกษาลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้.....	36
4.1 ลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	36
4.2 รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยกลางและภาคใต้	56
5.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้.....	56
5.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้.....	77
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	86
6.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	92
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย	114
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง	129
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	133
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 มิติของรูปแบบการดำเนินชีวิตตามแนวคิด AIOs	19
ตารางที่ 3-1 จำนวนประชากร และขนาดตัวอย่าง	29
ตารางที่ 4-1 ลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้	36
ตารางที่ 4-2 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้.....	43
ตารางที่ 4-3 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ (Interests) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้.....	47
ตารางที่ 4-4 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น (Opinions) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้.....	51
ตารางที่ 5-1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้ด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities).....	57
ตารางที่ 5-2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้ด้านความสนใจ (Interests).....	64
ตารางที่ 5-3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้ด้านความคิดเห็น (Opinions).....	72
ตารางที่ 5-4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้.....	78
ตารางที่ 5-5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้.....	80
ตารางที่ 5-6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้.....	82
ตารางที่ 5-7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้.....	84

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2-1 กรอบแนวคิดการวิจัย	27
ภาพที่ 3-1 พื้นที่ในการศึกษา	30
ภาพที่ 6-1 องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	89
ภาพที่ 6-2 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	90
ภาพที่ 6-3 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	91
ภาพที่ 6-4 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	91
ภาพที่ 6-5 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	92

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังจากการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ใน พ.ศ. 2504 ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่ทันสมัยสอดคล้องกับกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลก ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนโฉมสังคมไทยในช่วงกว่าครึ่งศตวรรษ จากสังคมเกษตรกรรมสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรม การผลิต และการบริการ เกิดการขยายตัวของเมืองที่มาพร้อมกับความเจริญทางด้านโครงสร้างพื้นฐานที่แผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง และดึงดูดให้หนุ่มสาววัยแรงงานจากชนบทเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมืองหลวงหรือเมืองที่มีขนาดใหญ่เพื่อโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า (Rhoda, R.,2017; คาสปาร์ พิค วาสนา อิมเอม และรัตนภรณ์ ตังธนเศรษฐ์, 2558; ชาย โพธิสิตา, 2555) ขณะเดียวกัน นับตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 และวิกฤตการเงินโลก พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา ประกอบกับแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มาเป็นหลักชัยในการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและเชื่อมโยงการพัฒนาชนบทและเมืองให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ก็เป็นอีกหนึ่งปรากฏการณ์สำคัญที่ส่งผลให้กระแสรายถิ่นจากสังคมเมืองสู่สังคมชนบทเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (สุริย์พร พันพิง, 2555; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544)

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในมิติต่าง ๆ ที่กระทบทั้งในระดับสังคม ชุมชน ไปจนถึงระบบการผลิต การบริโภค ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในมิติของสังคมชนบทไทย ที่กล่าวได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในด้านระบบสาธารณสุขบริโภค และโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับความเป็นสังคมสมัยใหม่มากขึ้น รวมไปถึงความสามารถในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี และปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของบุคคล ทำให้นิยามของชนบทไทยในปัจจุบันได้รับการอธิบายเพิ่มเติมผ่านความทันสมัย เช่น การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต การใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล การมีเครื่องทำน้ำอุ่น และมีโทรทัศน์ติดสัญญาณดาวเทียม ตลอดจนการมีโอกาสและทางเลือกที่มากขึ้นในการเข้าถึงแหล่งอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการทำไร่ทำนา เกิดการแปรเปลี่ยนของระบบการผลิตแบบพอเพียงชีพไปเป็นการผลิตในเชิงพาณิชย์ เกิดการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรพันธสัญญา การแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการก้าวไปสู่การเป็นสังคมผู้ประกอบการ เป็นต้น ทำให้โฉมหน้าชนบทไทยในยุคปัจจุบันเป็นสังคมที่ผสมผสานระหว่างความเป็นสังคมสมัยใหม่ (Modern Society) และการเป็นสังคมแบบดั้งเดิม (Traditional Society) ซึ่งยังคงไว้ในบางมิติที่แตกต่างกับสังคมเมือง ชนบทไทยสมัยใหม่จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กับ

สังคมเมืองอย่างสิ้นเชิง เหมือนดั่งวาทกรรมในอดีตอีกต่อไป (อรรถจักร สัตยานุรักษ์, 2559; นภาพร อติวานิชยพงศ์, 2557; นภาพร อติวานิชยพงศ์ และคณะ, 2557; ชาย โพธิ์สีตา, 2555)

นอกจากพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความเป็นชนบทไทย การเผชิญกับสถานการณ์การลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ในบริบทสังคมสูงวัยของประเทศที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการลดลงอย่างต่อเนื่องของสัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงาน ถือเป็นความเสี่ยงที่กระทบต่ออุปทานตลาดแรงงานและระบบเศรษฐกิจชุมชนในระดับจุลภาค ตลอดจนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคตต่ออย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงเป็นสาเหตุประการสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตถึงการดำรงอยู่ของวัยแรงงานที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ และให้ความสนใจกับ “รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle)” ของ “คนรุ่นใหม่” จำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในสังคมชนบทไทยซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากมีงานวิจัยหลายชิ้นที่บ่งชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่า คนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เจนเนอเรชันวาย” ที่เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543 (Lynn-Nelson, 2007; Van Meter, Grisaffe, Chonko, and Roberts, 2012; ลี อ ร ี ต ัน อ นุรัตน์พานิช, 2558) ซึ่งเติบโตมาในยุคที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ พรั่งพร้อมด้วยความทันสมัยของเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทำให้คนรุ่นใหม่ในยุคเจนเนอเรชันวายมีชุดประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตแตกต่างไปจากคนรุ่นพ่อแม่ซึ่งเป็นประชากรในรุ่นเบบี้บูมเมอร์ที่เติบโตมาในยุคหลังสงครามโลกสิ้นสุดลง ด้วยยุคสมัยที่แตกต่างกันนี้เองที่ส่งผลให้เจนเนอเรชันวายมีแนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกับคนรุ่นก่อน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการดำเนินชีวิต การบริโภค การเลือกอาชีพ การเลือกสถานที่ทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การตัดสินใจมีครอบครัวหรือมีบุตร รวมไปถึงการมีลักษณะของความเป็นปัจเจกสูง มีอิสระในการดำเนินชีวิต ต้องการความยืดหยุ่น และมีความสุขจากการได้ใช้ชีวิตแบบสมดุล (Work-life Balance) ซึ่งทัศนคติและพฤติกรรมเหล่านี้ มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการทำกิจกรรมในระบบเศรษฐกิจและสังคมในทุกสาขา อีกทั้งยังส่งผลต่อผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ (Meier, Austin, and Corcker, 2010; Sigman, 2009; Terjesen, Vinnicombe, and Freeman, 2006; กนกวรรณ พวงประยงค์, 2559; สรรพเชษฐ ไชยสิริยะสวัสดิ์, 2557)

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงนำมาสู่การตั้งคำถามของการวิจัยที่ว่า “รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม ณ ช่วงเวลาปัจจุบัน เป็นอย่างไร” และ “มีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตเช่นนั้น” ซึ่งหากสามารถศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทได้อย่างละเอียดและครอบคลุม ผลของการศึกษาน่าจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่เอื้อประโยชน์ต่อการนำไปวิเคราะห์และทำความเข้าใจสถานการณ์การดำเนินชีวิตในปัจจุบันของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ที่เป็นกรณีศึกษาได้ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนนโยบายที่เกื้อหนุนต่อวิถีการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมทางธุรกิจที่สร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่และอาจนำมาซึ่งการสะท้อนถึงหน้าต่างแห่งโอกาส (Windows of Opportunity) ที่สังคมชนบทจะได้รับประโยชน์จากคนรุ่นใหม่ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ เนื่องจากชนบทมีทุนทางทรัพยากรและภูมิปัญญา ขณะที่คนรุ่นใหม่มีพลังความคิดสร้างสรรค์และความรู้ที่น่าจะก่อให้เกิดคุณค่าบางประการแก่ท้องถิ่นได้ อย่างไรก็ตาม จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมา ยังไม่พบว่ามีการวิจัยขึ้น

ใดที่เชื่อมโยงการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่กับสังคมชนบทอย่างบูรณาการ อีกทั้งยังขาดข้อมูลเชิงสถิติเพื่อการวิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ชนบทไทย ณ ช่วงเวลาปัจจุบัน ดังนั้น การศึกษาเพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทจึงแสดงถึงคุณค่าของการศึกษาในครั้งนี้

สำหรับ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ หรือ สำนักบัณฑิตอาสาสมัครเดิม มีภารกิจหลักในการผลิตบัณฑิตอาสาสมัครเพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชนบทไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยในทุก ๆ ปี บัณฑิตอาสาสมัครจะต้องเข้าไปเรียนรู้ชีวิตและฝึกปฏิบัติงานสนามในพื้นที่ชนบทเป็นระยะเวลาจนถึง 7 เดือน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) โดยปัจจุบันดำเนินมาถึงรุ่นที่ 49 และด้วยระยะเวลาเกือบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา เป็นที่ประจักษ์ว่าบัณฑิตอาสาสมัคร คือผลผลิตจากอัตลักษณ์ของ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ที่มีข้อได้เปรียบในเชิงของการเข้าถึงและเข้าใจข้อมูลชุมชนชนบทไทยอย่างลุ่มลึก ในการนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงโอกาสอันมีค่ายิ่งในการที่จะใช้พื้นที่การฝึกปฏิบัติงานสนามของบัณฑิตอาสาสมัครรุ่นที่ 49 ในการเป็นแหล่งข้อมูลและกรณีศึกษาเพื่อแสวงหาองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทของประเทศไทย นอกจากนี้ พื้นที่ที่บัณฑิตอาสาสมัครได้ไปฝึกปฏิบัติงานสนาม ซึ่งเป็นพื้นที่ในการศึกษาในครั้งนี้ ยังเป็นพื้นที่ที่มีหน่วยงานทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรพัฒนา ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา สหทัยมูลนิธิ ภาคใต้ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช และกลุ่มรักษัชชะเมา ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้น ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในเชิงข้อมูลที่จะนำไปใช้ประกอบการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ในอันที่จะเพิ่มพูนศักยภาพคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยอยู่บนฐานของข้อมูลการวิจัยที่มีความน่าเชื่อถือ

ดังนั้น การวิจัยเรื่อง **“รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ (ภายใต้ชุดโครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษาพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)”** จึงน่าจะสะท้อนองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ฝึกปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร รุ่นที่ 49 ได้อย่างครอบคลุมและหลากหลาย โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด AIOs เพื่อศึกษาในประเด็นของการดำเนินกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) รวมไปถึงจนถึงความคิดเห็นต่าง ๆ (Opinions) (Plummer, 1974) ผ่านระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ที่มีระบบ ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายในการสนับสนุนให้เกิดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ส่งเสริมวิถีการดำเนินชีวิตที่สร้างสรรค์ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยที่เป็นกรณีศึกษา ได้อย่างเหมาะสม และยังเป็น การขับเคลื่อนวิธีคิดและพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เกิดการบูรณาการการเรียนรู้ในเชิงวิชาการ และได้รับประโยชน์ในเชิงของการพัฒนาร่วมกันระหว่างคนรุ่นใหม่ในชนบท คณาจารย์ และบัณฑิตอาสาสมัครในฐานะของผู้ที่มีความใกล้ชิดกับชุมชน อันจะนำมาซึ่งการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนรุ่นใหม่ และเกิดการยกระดับคุณภาพเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของชุมชน สอดคล้องไปตามเจตนารมณ์ของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) ที่มีเป้าประสงค์ให้ประเทศไทยก้าวไปสู่สังคมที่มี

ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

1.2.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่หนุนเสริมรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สร้างสรรค์และเหมาะสมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบรูปแบบการดำเนินชีวิต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ฝึกปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร รุ่นที่ 49 ซึ่งจะช่วยพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อศาสตร์สาขาต่าง ๆ นอกจากนี้ผลจากการวิจัยจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการวางแผนจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกื้อหนุนต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ เกิดการบูรณาการการเรียนรู้ในเชิงวิชาการและได้รับประโยชน์ในเชิงของการพัฒนาร่วมกันระหว่างคนรุ่นใหม่ในชนบท คณาจารย์ และบัณฑิตอาสาสมัคร อันจะนำมาซึ่งการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติสืบไป

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงลักษณะ และรูปแบบการดำเนินชีวิตตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

1.4.2 **ขอบเขตด้านพื้นที่** พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49 ในเขตพื้นที่ภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย 3 พื้นที่ (3 ตำบล จาก 3 จังหวัด) ได้แก่ 1) ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง 2) ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา และ 3) ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.3 **ขอบเขตด้านระยะเวลา** การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ เดือนสิงหาคม 2561 - ธันวาคม 2562

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 คนรุ่นใหม่ (Young Generation) หมายถึง บุคคลในรุ่นประชากรวัย หรือ เจเนอเรชันวัย ที่เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543 โดย ณ พ.ศ. 2561 มีอายุตั้งแต่ 18 ถึง 37 ปี และเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ฝึกปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49

1.5.2 สังคมชนบทไทย (Thai Rural Society) หมายถึง เขตพื้นที่ในประเทศไทยที่ ประชากรประกอบอาชีพจากทรัพยากรพื้นฐานทางธรรมชาติเป็นสำคัญ เช่น การทำเกษตรกรรม ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือการค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ มีระเบียบสังคมที่สอดคล้องกับลักษณะชุมชน แบบหมู่บ้าน และอาจปรากฏกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมชนบทยุคใหม่ที่รับเอาความทันสมัยของ ระบบการผลิต ตลาด การค้า การบริโภค เทคโนโลยี และการติดต่อผ่านเครื่องมือสื่อสารเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต แต่ยังคงรักษาวัฒนธรรม หรือประเพณีต่าง ๆ ไว้ภายใต้บริบทความเป็น สมัยใหม่นั้น โดยขอบเขตพื้นที่ชนบทในการศึกษาคั้งนี้อยู่ในพื้นที่การฝึกปฏิบัติงานอาสาสมัครของ บัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49

1.5.3 รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมการใช้ชีวิตของ บุคคลที่แสดงออกมาในรูปของการทำกิจกรรม ความสนใจ และการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านวิถี การดำรงชีวิตประจำวัน การใช้เวลา และการใช้จ่ายเงิน ซึ่งสัมพันธ์กับประสบการณ์ สถานการณ์ทาง สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยรูปแบบในการดำเนินชีวิตของบุคคลจะเป็นตัวสะท้อนถึง ภาพพจน์ และค่านิยมของบุคคลได้เป็นอย่างดี

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ (ภายใต้ชุดโครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษาพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) มีแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญที่ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการศึกษาประกอบด้วย 1) สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของชนบทไทย 2) ทฤษฎีรุ่นประชากรหรือเจเนอเรชั่น 3) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเหตุเป็นผลกันขององค์ประกอบทางความคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลที่สังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์เป็นกรอบในการศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิต ตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ และนำมาประยุกต์เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 สถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของชนบทไทย

พลวัตการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมที่สะท้อนต่อระบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล ไปจนถึงระดับองค์กร และชุมชนที่เป็นองคาพยพต่าง ๆ ของสังคม เกิดขึ้นจากเหตุปัจจัยที่หลากหลาย ซึ่งปัจจัยหลักๆ ที่มักถูกกล่าวถึง ได้แก่ เรื่องของเศรษฐกิจ การเมือง และการพัฒนาไปสู่ความทันสมัย ซึ่งหมายรวมถึงเรื่องของการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อกันในลักษณะที่เมื่อมีปัจจัยหนึ่งเกิดการเคลื่อนไหวย่อมส่งผลต่อการขยับปรับเปลี่ยนของปัจจัยอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามมา และทำให้ภาพรวมของสถานการณ์และโครงสร้างทางสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม แนวคิดในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอาจมีการให้น้ำหนักแก่พลังของปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งที่แตกต่างกันออกไปตามแต่สำนักคิด หากเป็นสำนักคิดวัตถุนิยมก็มักจะให้ความสำคัญกับพลังของปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ในฐานะที่เป็นตัวขับเคลื่อนหลักของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ส่วนสำนักคิดด้านรัฐศาสตร์ก็มักให้น้ำหนักแก่ปัจจัยทางการเมืองเนื่องจากเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญทางด้านนโยบาย เป็นต้น (ชายโพธิ์สีตา, 2555)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบทไทยเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์จากการเคลื่อนไหวขององคาพยพต่าง ๆ ในสังคมที่สำคัญทั้งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งล้วนแล้วแต่ได้รับอิทธิพลมาจากการพัฒนาไปสู่ความทันสมัย (Modernity) ส่งผลให้ชนบทไทยสมัยใหม่ไม่ได้มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์กับสังคมเมืองเหมือนดังนิยามของชนบทไทยในอดีตอีกต่อไป และเพื่อให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงในเชิงเปรียบเทียบระหว่างสังคมชนบทไทยในอดีตและสังคมชนบทไทยในปัจจุบันที่ชัดเจนมากขึ้น จึงได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 ชนบทไทยในอดีต

พื้นฐานดั้งเดิมของสังคมไทยในอดีต คือ การเป็นสังคมเกษตรกรรม หากพิจารณาตามความหมายเชิงสังคมวิทยาอาจกล่าวได้ว่า สังคมไทยในอดีตเป็นสังคมชนบท เพราะมีการทำกิจกรรมทางการเกษตรเป็นหลัก และคนไทยส่วนใหญ่ในอดีตก็อาศัยอยู่ในเขตชนบทซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะทางด้านภูมิศาสตร์ มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การตั้งรกรากถิ่นฐาน คนไทยในชนบทจึงมีวิถีการดำเนินชีวิตที่ผูกพันกับน้ำ ป่า และการทำอาชีพเกษตรกรรมเพื่อใช้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญในการดำรงชีวิต เช่น การทำนาปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ และการประมง เป็นต้น

จากการประมวลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้รวบรวมไว้สามารถอธิบายภาพรวมของชนบทไทยในอดีตได้ว่า ช่วงก่อนการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง พ.ศ. 2398 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ระบบเศรษฐกิจและสังคมในสังคมชนบทไทยอยู่บนพื้นฐานของการทำเกษตรกรรมแบบพออยู่พอกิน (Subsistence Agriculture) ซึ่งมีลักษณะสำคัญอยู่ที่การมีได้มุ่งหวังที่จะสร้างผลผลิตเพื่อการค้า แต่มีเป้าหมายหลักเพื่อการใช้เป็นแหล่งอาหารและการบริโภคภายในครัวเรือน โดยทุกครัวเรือนเป็นหน่วยการผลิตที่ดำรงอยู่ได้ด้วยแรงงานและปัจจัยการผลิตของตนเอง ผลผลิตส่วนเกินมีจำนวนน้อย และส่วนเกินนั้นก็มักจะนำไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการอย่างอื่นที่ตนเองต้องการระหว่างครัวเรือน แจกจ่ายแก่ญาติมิตร หรือบริจาคเป็นการกุศลให้แก่วัด เนื่องจากระบบการค้าแบบตลาดยังไม่เกิดขึ้นในชุมชน ต่อมาภายหลังจากการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงแล้ว การค้าข้าวเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น ทำให้พื้นที่ปลูกข้าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตภาคกลางเริ่มขยายตัวอย่างกว้างขวาง เกิดการปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร เช่น คูคลองส่งน้ำ การสร้างระบบขนส่งและขยายทางรถไฟไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ส่งผลให้ความสามารถในการผลิตมีสูงขึ้น ผลผลิตส่วนเกินจึงมีจำนวนมากขึ้น เกิดระบบตลาด และการผลิตเพื่อการค้าในสังคมชนบท ซึ่งเริ่มปรากฏชัดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ต่อเนื่องมาจนถึงช่วงการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 และนับแต่นั้นเป็นต้นมา ระบบการผลิตในสังคมชนบทไทยก็เริ่มกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม แต่อย่างไรก็ตาม การทำเกษตรกรรมในขณะนั้นก็ยังเป็นแบบพออยู่พอกินที่มีเป้าหมายหลักเพื่อการบริโภคในครัวเรือนของเกษตรกรเป็นอันดับแรก และหากสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้จำนวนมากเกินกว่าความสามารถในการบริโภคของครัวเรือน เกษตรกรจึงจะนำผลผลิตส่วนเกินเหล่านั้นเข้าสู่ระบบตลาดเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้ของครัวเรือน (ชาย โพธิสิตา, 2555; ยอดชาย ทองไทยนนท์, 2551; สุวิทย์ ไททยวัฒน์, 2521; ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2540)

หากพิจารณาถึงค่านิยมของชนบทไทย ช่วงก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 20 นักวิชาการตะวันตกอย่าง Roger and Burdge (1972) ได้ให้ความหมายของ ชนบท ไว้ว่า เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อย และสภาพสังคมมีความจำกัดกว่าเขตเมือง ส่วนในด้านนักวิชาการไทย เช่น สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2530) ได้ให้ความหมายของชนบทไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า เป็นขอบเขตพื้นที่ที่อยู่นอกตัวเมืองออกไป หรือเป็นท้องที่ที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลทั่วประเทศไทย สอดคล้องกับ

สมยศ พุ่มหว่า (2534) ที่นิยามความหมายชนบท ว่าหมายถึง เขตแดนที่ตั้งอยู่พ้นจากตัวเมือง ความหนาแน่นของประชากรน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับความหนาแน่นของประชากรในเขตเมือง นอกจากนี้ ประชาชนในชนบทยังประกอบอาชีพที่พึ่งพาอาศัยการสนับสนุนจากธรรมชาติ เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำเป็นหลัก เช่น การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ประมง รวมถึงการทำหัตถกรรมพื้นฐาน เช่น ทอผ้า จักสาน ปั่นภาชนะ และการค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยใช้เครื่องมือในการประกอบอาชีพที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

จากคำนิยามดังกล่าวสะท้อนได้ว่า ชนบทไทย ในความหมายก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 20 จะมุ่งเน้นพิจารณาความเป็นชนบทจากการแบ่งเขตการปกครอง สถาปนามิศาสตร์ จำนวนประชากรต่อหน่วยพื้นที่ และพิจารณาจากความหลากหลายในการดำเนินชีวิตที่มีความจำกัดอยู่ที่การทำเกษตรกรรม และหัตถกรรมพื้นฐานที่พึ่งพาทรัพยากรทางธรรมชาติเป็นหลัก ซึ่งในอดีตประเด็นเหล่านี้มักถูกนำมาอ้างอิงเพื่อใช้จำแนกความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท

อย่างไรก็ตาม การใช้เขตการปกครอง สถาปนามิศาสตร์ หรือความเป็นสังคมเกษตรกรรมเพื่อพิจารณาว่าพื้นที่ใดเป็นพื้นที่ชนบทหรือเมืองตามนิยามในอดีต อาจไม่ได้แสดงภาพชีวิตของสังคมชนบทไทยที่ชัดเจนนัก ดังนั้น การศึกษาถึงลักษณะของชนบทไทยจึงเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการทำความเข้าใจถึงวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยในชนบทที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่ชนบทไทยยังคงรักษาลักษณะเด่นของระบบการผลิตแบบพออยู่พอกินที่เป็นวิถีเศรษฐกิจหลักได้เรื่อยมา ซึ่ง ชาย โพธิสิตา (2555) ได้สรุปลักษณะของชนบทไทยจากอดีตตั้งแต่กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ให้เห็นว่า ภาพรวมของชนบทไทยยังมีความเป็นอิสระ พึ่งพาตนเองได้ ความแตกต่างของเศรษฐกิจภายในครัวเรือนไม่รุนแรง ซึ่งเป็นความแตกต่างทางด้านจำนวนคน มิใช่ความแตกต่างที่เกิดจากความเหลื่อมล้ำทางฐานะ เศรษฐกิจ และคนชนบทในอดีตส่วนใหญ่เป็นชาวนา ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2506) ที่กล่าวถึง ลักษณะโดยทั่วไปของสังคมชนบทไทยในอดีตว่า เป็นสังคมที่ความสัมพันธ์ของบุคคลเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ อยู่ร่วมกันแบบทุกคนรู้จักกัน ติดต่อกันเคยเห็นหน้ากันโดยตรง (Face to Face) เป็นสังคมที่มีการโยกย้ายเคลื่อนไหว (Social Mobility) น้อย ครัวเรือนเป็นหน่วยการผลิตที่สำคัญในลักษณะของการพึ่งพาตนเอง ยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิม (Conservative) เชื่อโชคลาง ภูตผี สิ่งลี้ลับ ระดับการศึกษาและทักษะในอาชีพอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากขาดสถาบันการศึกษา ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือส่งเสริมทางสังคมที่จะใฝ่หาวิชาความรู้ บุคลิกและลักษณะนิสัยเป็นไปตามวิถี เช่น มีความเอื้ออาทร มักประสบปัญหาว่างงานตามฤดูกาล และไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการหางานอื่นทำ เป็นต้น นอกจากนี้ มงคล แซ่หลี่ (2549) ยังให้ทรรศนะเกี่ยวกับคุณค่าในวิถีชีวิตชนบทไทยที่สะท้อนอัตลักษณ์การดำเนินชีวิตของคนชนบทไทยในอดีตซึ่งผู้คนมีหลักในการดำเนินชีวิตร่วมกัน คือ มีความศรัทธาในคำสอนของพุทธศาสนา ซึ่งเป็นแก่นและจุดยึดเหนี่ยวที่สำคัญทางจิตใจหลอมรวมผู้คนไว้ให้เป็นหนึ่งเดียว ส่งผลให้ผู้คนในชนบทรักความสงบ มีขนบธรรมเนียมประเพณี ประณีตละเอียดอ่อน มีความเอื้ออาทรต่อกัน และมีความพึงพอใจในความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายสอดคล้องตามครรลองคลองธรรมของธรรมชาติ ก่อให้เกิดความสุข ร่มเย็น อิ่มเอมในจิตใจ

กล่าวโดยสรุป ในช่วงก่อนการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง สมัยรัชกาลที่ 4 ชนบทไทยในอดีตเป็นสังคมเกษตรกรรมแบบพออยู่พอกินที่มุ่งเน้นการผลิตโดยแรงงานในครัวเรือนเพื่อการบริโภคภายใน

ครัวเรือนเป็นสำคัญ ผลผลิตส่วนเกินมีน้อย จึงนำไปแลกเปลี่ยน แบ่งปันแก่ครัวเรือนอื่น นิยามชนบทไทยในอดีตจึงยังคงอิงแอบอยู่บนวาทกรรมสังคมเกษตรกรรมที่มีขอบเขตพื้นที่และสภาพภูมิศาสตร์ที่ห่างไกลจากศูนย์กลางหรือตัวเมือง มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับในเขตเมือง ส่วนรายละเอียดของลักษณะการดำเนินชีวิตของคนชนบทไทยในอดีตยังคงอยู่บนพื้นฐานความเรียบง่าย การมีจิตใจโอบอ้อมอารี มีวิถีชีวิตอิงแอบแนบชิดกับธรรมชาติ พึ่งพาอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน และมีขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์และยังคงปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงที่ถือเป็นการเริ่มต้นการเปิดประตูทางการค้ากับต่างประเทศและรับเอาระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเข้ามาในสังคมไทย จึงปรากฏภาพของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ทวีความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ ในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นยุคเปลี่ยนผ่านของสังคมชนบทไทยที่ทำให้กรอบความเข้าใจเกี่ยวกับชนบทไทยที่มีมาแต่เดิมนอกต่อการสืบทอดพลังในการอธิบายความหมายของชนบทไทยที่มีมิติซับซ้อนและหลากหลายนี้ได้ เนื่องจากเส้นแบ่งระหว่างความเป็นชนบทกับเมืองเริ่มเลือนลางมากขึ้นหลังจากได้รับอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ส่งผลให้ในปัจจุบันมีอาจจำแนกความเป็นเมืองและชนบทได้โดยใช้เพียงแค่เขตการปกครอง ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และการเป็นสังคมเกษตรกรรมได้เหมือนในอดีตที่ผ่านมา

2.1.2 ชนบทไทยในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงเป็นวิสัยปกติของสรรพสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สังคมชนบทไทยก็เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกว่าสองทศวรรษที่ผ่านมา ชนบทไทยในแต่ละภูมิภาคต่างได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น กระแสโลกาภิวัตน์และระบบเศรษฐกิจในระดับโลกที่ส่งผลมาถึงการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และนโยบายของรัฐบาลในแต่ละยุคสมัยที่นำมาปฏิบัติผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละฉบับ ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ การปรับตัวของชุมชนต่อกระแสภายนอก และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมภายในกลุ่ม อาจกล่าวได้ว่า ความเปลี่ยนแปลงของชนบทไทยในปัจจุบันเป็นไปอย่างซับซ้อนและรวดเร็วจนไม่สามารถนิยามความหมายของชนบทไทยในภาวะปัจจุบันได้ด้วยชุดความรู้ หรือด้วยมโนทัศน์ต่าง ๆ ที่มีมาแต่เดิมได้อีกต่อไป

ช่วงเปลี่ยนผ่านของสังคมชนบทไทยเริ่มค่อย ๆ ปรากฏขึ้นตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 เนื่องจากระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเริ่มเข้ามามีบทบาทในภาคการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเกษตรกรรม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากวิถีการผลิตแบบพอเพียงชีพในประวัติศาสตร์ไทยที่ดำเนินมาอย่างยาวนานสู่การผลิตแบบทุนนิยมซึ่งมีลักษณะเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยมีตลาด เงินทุน เทคโนโลยี ความเชื่อมโยงกับโลกภายนอก ผนวกกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติที่มุ่งเน้นภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นในช่วงกว่าครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดผลกระทบสำคัญต่อครัวเรือนเกษตรในสังคมชนบทไทยหลายด้าน ที่เห็นได้ชัด คือ ครัวเรือนและแรงงานในภาคเกษตรลดลง ขณะที่การทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้เป็นแหล่งรายได้หลักของครัวเรือนส่วนใหญ่อีกต่อไป นอกจากนี้ ครัวเรือน

เกษตรกรที่ยากจน มีหนี้สิน และไร่ที่ทำกินก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย (ชาย โพธิสิตา, 2555; อรรถจักร สัตยานุรักษ์, 2556)

ภายใต้กระแสทุนนิยมโลกที่มีพลวัตเคลื่อนไหวอย่างก้าวหน้า ส่งผลให้กระแสการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสู่ความทันสมัยเริ่มปรากฏให้เห็นเด่นชัดขึ้นนับจากการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) ที่ถือเอาการเจริญเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศและให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้า (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, 2504) นับจากนั้นเป็นต้นมา ในช่วงกว่าครึ่งศตวรรษทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยจึงได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่ทันสมัยสอดคล้องกับกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งเป็นที่มาของการปรับเปลี่ยนโฉมของสังคมไทยในมิติต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงที่ว่านี้ คือ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างของสังคมจากสังคมเกษตรกรรมสู่การเป็นสังคมอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการ เกิดการขยายตัวของเมืองที่มาพร้อมกับความเจริญทางด้านโครงสร้างพื้นฐานที่แผ่ขยายไปอย่างกว้างขวาง และดึงดูดให้หนุ่มสาววัยแรงงานจากชนบทเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมืองหลวงหรือเมืองที่มีขนาดใหญ่เพื่อโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า (Rhoda, 2017; คาสปาร์ พิค วาสนา อิมเอม และรัตนารณณ์ ตังธนครษฐ์, 2558; ชาย โพธิสิตา, 2555) และยิ่งหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทำให้คนในชนบทเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายขึ้น และการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 เรื่อยมา ทำให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมของคนชนบทอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน นอกจากนี้ การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการโดยเฉพาะในด้านอุตสาหกรรมเกษตรและการค้าปลีก ได้ขยายตัวเข้าถึงพื้นที่ชนบทอย่างเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งกระแสของการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค เช่น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ทำให้ศูนย์กลางการพัฒนาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแคในเขตเมืองอีกต่อไป (ชล บุญนาค และปัทมาวดี โพชนุกูล, 2558) พลวัตต่าง ๆ ที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงนี้ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งในระดับสังคม ชุมชน ไปจนถึงระบบการผลิต การบริโภค ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของสังคมชนบทไทยที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในด้านระบบสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับความเป็นสังคมสมัยใหม่มากขึ้น รวมไปถึงจนถึงความสามารถในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยี และปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของบุคคล

ผลจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้นิยามของชนบทไทยในปัจจุบันถูกอธิบายเพิ่มเติมผ่านความทันสมัย เช่น การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ การเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต การใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล การมีเครื่องทำน้ำอุ่น และมีโทรทัศน์ติดสัญญาณดาวเทียม ตลอดจนการมีโอกาสและทางเลือกที่มากขึ้นในการเข้าถึงแหล่งอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการทำไร่ทำนา เกิดการแปรเปลี่ยนของระบบการผลิตแบบพอเพียงชีพไปเป็นการผลิตในเชิงพาณิชย์ เกิดการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรพันธสัญญา การแปรรูปและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการก้าวไปสู่การเป็นสังคมผู้ประกอบการ เป็นต้น ทำให้โฉมหน้าชนบทไทยในยุคปัจจุบันเป็นสังคมที่ผสมผสานระหว่าง

ความเป็นสังคมสมัยใหม่ (Modern Society) และการเป็นสังคมแบบดั้งเดิม (Traditional Society) ซึ่งยังคงไว้ในบางมิติที่แตกต่างกับสังคมเมือง (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, 2559; นภาพร อติวานิชยพงศ์, 2557; นภาพร อติวานิชยพงศ์ และคณะ, 2557; ชาย โพธิ์สีดา, 2555)

หากพิจารณาปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบทในมุมมองของนักวิชาการตะวันตก Riggs (1970) ได้อธิบายว่า สังคมชนบทเป็นสังคมที่กำลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Society) จากระบบสังคมเกษตรกรรม หรือ สังคมดั้งเดิม (Traditional Society) ไปสู่ระบบสังคมอุตสาหกรรม หรือ สังคมสมัยใหม่ (Modern Society) ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางสังคมดังกล่าวทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนบทบาทของสถาบันทางสังคมด้วย เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันการเมืองหรือการปกครอง เป็นต้น ซึ่งต่อมา Michael (2011) ได้เสนอทฤษฎีที่ทำให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างที่เด่นชัดระหว่างสังคมชนบทไทยในอดีตและสังคมชนบทไทยในปัจจุบัน ทั้งในมิติของความสัมพันธ์ในวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน การผลิต การบริโภค การเข้ามามีบทบาทของตลาดการค้า และยังได้กล่าววิพากษ์ถึงการเข้ามาบริโภคทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม และงานศิลปหัตถกรรมต่าง ๆ ในชนบทของคนเมือง นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงการที่ชนบทถูกเอารัดเอาเปรียบจากชนชั้นนำและจากอำนาจรัฐและการเมืองอีกด้วย

นอกจากทฤษฎีที่ถ่ายทอดถึงชนบทไทยในยุคเปลี่ยนผ่านของนักวิชาการตะวันตก ในฝั่งนักวิชาการไทย การประมวลงานศึกษาของบัณฑิตอาสาสมัครในรอบหนึ่งทศวรรษของ นภาพร อติวานิชยพงศ์ และคณะ (2557) จากชุดโครงการวิจัยเรื่อง สังคมชนบทไทยในมุมมองบัณฑิตอาสาสมัคร: บทสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานศึกษาของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้สะท้อนข้อค้นพบเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของชนบทไทยในช่วงเวลาปัจจุบันที่น่าสนใจไว้ 3 ประการ คือ 1) สังคมชนบทไทยเป็นที่รวมของคนหลากหลายเชื้อชาติ และจากเดิมที่คนชนบทเป็นเพียงแรงงานอพยพ ปัจจุบันได้เลื่อนสถานะอาชีพเป็นเกษตรกรเจ้าของสวน หรือเป็นผู้ประกอบการ 2) สังคมชนบทยังคงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีแบบดั้งเดิมไว้ (Traditional Society) แม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอีสาน ขณะที่ภาคใต้ และภาคกลาง ในด้านวัฒนธรรมประเพณีแบบดั้งเดิมจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดเฉพาะในชุมชนชาวมุสลิมและชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์มอญและกะเหรี่ยง 3) สังคมชนบทได้เข้าสู่ความทันสมัย (Modernity) ในด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ รวมถึงการต้องปรับตัวจากผลกระทบของนโยบายการพัฒนาของภาครัฐ ซึ่งสังคมชนบทได้ปรับตัวเข้ากับยุคสมัยใหม่ แต่ยังคงไว้ซึ่งความเป็นสังคมแบบดั้งเดิมในบางด้าน

นอกจากนี้ ในมุมมองของบัณฑิตอาสาสมัครที่มีต่อสังคมชนบทไทยในภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคใต้ ยังสามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ๆ ที่น่าสนใจ คือ 1) การดำรงวิถีดั้งเดิมในมุมมองสมัยใหม่ เป็นการนำแนวคิดสมัยใหม่มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมชนบท เช่น การนำแนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ เพื่อใช้วิเคราะห์การประกอบพิธีกรรมของชาวบ้าน หรือการใช้แนวคิดเพศภาวะในการวิเคราะห์บทบาทของหญิงชายในการประกอบพิธีกรรม เป็นต้น 2) ความสมัยใหม่ที่เข้าสู่ชนบท ทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงวิถีการทำมาหากิน ความหลากหลายของอาชีพที่นอกเหนือจากการทำไร่ทำนา วิถีการดำรงชีวิตของชาวนาสมัยใหม่ที่เข้าถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ บทบาท

ของสถาบันใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมไปถึงจนถึงการหาคู่ครองของสตรีในชนบทผ่านบริษัทหาคู่ทางอินเทอร์เน็ต อีกทั้งยังเกิดการดัดแปลงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนบทเพื่อขายเป็นสินค้า บริการ โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อการผลิตสินค้า หรือกลุ่มสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งมีทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว รวมไปถึงจนถึงการมองความสมัยใหม่ในมิติด้านลบที่กระทบต่อการลดทอนอัตลักษณ์ในตัวตนของชนบท เช่น การมองว่าวิถีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เยาวชนลืมนึกเหง้า ขณะเดียวกันมีบางส่วนมองว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ ได้ทำลายวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สร้างความเหลื่อมล้ำในชุมชน และยังเห็นถึงผลกระทบด้านลบต่อความเป็นสมัยใหม่ที่มีต่อชุมชนมุสลิม เป็นต้น 3) การพึ่งตนเองของชุมชนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันเองในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มออมทรัพย์ กองทุน กลุ่มวิสาหกิจ รวมถึงการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และการทำเกษตรอินทรีย์ ซึ่งบางพื้นที่ยังพบความขัดแย้งกันเองของแนวคิด เช่น การได้รับการส่งเสริมให้ทำเกษตรอินทรีย์แต่ยังคงใช้ยาฆ่าแมลงในการกำจัดศัตรูพืช หรือ การที่ชุมชนได้รับการส่งเสริมปลูกพืชปลอดสารพิษ แต่ท้ายที่สุดต้องหันกลับมาทำเกษตรเคมีเช่นเดิม 4) การอยู่ร่วมกันของคนต่างวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นมุมมองที่เด่นชัดด้านความหลากหลายของคนต่างชาติพันธุ์ ต่างศาสนา ที่มาอยู่ร่วมกันอย่างผสมกลมกลืนในชนบท การใช้ชีวิตของคนกลุ่มน้อยที่ต้องอยู่ร่วมกันกับคนกลุ่มใหญ่ เช่น การอยู่ร่วมกันอย่างสันติของชาวมุสลิมและชาวไทยพุทธที่สมรสเปลี่ยนศาสนากันได้โดยไม่ถูกตัดขาดจากชุมชน หรือการอยู่ร่วมกันของชาวอีสานที่อพยพมาเป็นแรงงานในภาคใต้ และมีการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมชาวใต้ ด้วยการรับประทานข้าวเหนียวกับสะตอจิ้มน้ำพริก และรับประทานกาแฟแทนข้าวมือเช้า เป็นต้น

จากการสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับชนบทไทยที่ผ่านมาข้างต้น ค่อนข้างสอดคล้องกับการศึกษาความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนชนบทไทยภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางประชากรและสังคม ของ ปิยวัฒน์ เกตุวงศา ศุภธิดา ชนวนัน และวิชาญ ชูรัตน์ (2559) ที่ชี้ให้เห็นว่า ในพื้นที่ที่มีความเป็นชนบทอย่างแท้จริง รูปแบบของครัวเรือนชนบทไทยยังคงไว้ซึ่งรูปแบบของการดูแลพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งไม่แตกต่างจากวิถีชีวิตแบบเดิมมากนัก วิถีชีวิตของคนชนบทในปัจจุบันยังคงรักษารูปแบบการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิมคล้ายที่เคยปฏิบัติมาในอดีต แต่ที่มีความแตกต่างไปจากเดิมคือการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาปรับใช้ในวิถีชีวิตประจำวันที่เคยทำมาแต่ดั้งเดิมให้มีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น ส่วนในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปันกันของคนในชนบทยังสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไปผ่านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนและมอบอาหารให้กัน การแบ่งปันพืชผลที่เพาะปลูก และการช่วยสอดส่องดูแลบุตรหลานไปจนถึงการดูแลรับส่งไปยังสถานพยาบาลยามเจ็บไข้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ยังคงเป็นวิถีการปฏิบัติต่อกันอย่างเป็นนิจ แม้ว่ากระแสความทันสมัยและเทคโนโลยีจะหลั่งไหลเข้ามาในพื้นที่ชนบทแล้วก็ตาม แต่วิถีคิดทางจิตใจของผู้คนมิได้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย นอกจากนี้ ผลการศึกษาข้างชี้ให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชนบทด้วย

นอกจากนี้ ปัทมาวดี โพชนุกูล (2556) ยังได้สะท้อนมุมมองในมิติต่าง ๆ ต่อสังคมชนบทไทยผ่านปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ชนบทไทยภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงว่า พลวัตของชนบทไทย มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงใน 5 ประเด็นหลัก คือ 1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิต โดยในระดับ

ครัวเรือน จากระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง ไปสู่การทำเกษตรเชิงเดี่ยว และกลายเป็นการผลิตเชิงเดี่ยวในภาคการเกษตรแต่แสวงหาความหลากหลายของรายได้ครัวเรือน 2) การเติบโตของเมืองและสภาพกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่เกิดจากการพัฒนาสาธารณูปโภคและการคมนาคมที่สะดวกสบายมากขึ้นทำให้เส้นแบ่งความเป็นเมืองและชนบทเบาบางลง 3) การกระจายแหล่งรายได้ในครัวเรือน ซึ่งนับตั้งแต่ พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา พบว่า รายได้ครัวเรือนเกษตรมากกว่าครึ่งหนึ่งมาจากนอกภาคเกษตรกรรม หากพิจารณาแหล่งรายได้ของครัวเรือนเกษตรในปัจจุบัน พบว่า มาจากการทำงานในพื้นที่ทั้งในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร รวมถึงการรับงานมาทำที่บ้าน และอีกแหล่งหนึ่งคือมาจากเงินโอนเพื่อการสนับสนุนช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ของภาครัฐ ส่วนด้านรายได้ของครัวเรือนชนบท ในภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่มาจากการเป็นเจ้าของที่ดิน การเป็นแรงงาน และการเป็นผู้ประกอบการ 4) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมและการเมือง การกระจายอำนาจสู่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การอุปถัมภ์เชิงนโยบายโดยนักการเมือง บทบาทของกลุ่มทุนต่าง ๆ รวมถึงเกิดการรวมกลุ่มพลังชุมชน เช่น กลุ่มการเงิน กลุ่มเกษตรทางเลือก กลุ่มอนุรักษ์ เป็นต้น 5) กระแสโลกาภิวัตน์ การค้าเสรี และการรวมกลุ่มในภูมิภาค ทำให้เมืองชายแดนที่เป็นจุดเชื่อมต่อของประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเติบโต ส่งผลให้กลุ่มทุนทั้งในประเทศไทยและกลุ่มทุนข้ามชาติเคลื่อนตัวเข้าไปในชนบทชัดเจนขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาวัตถุดิบทางการเกษตร แรงงานข้ามชาติ ที่ดิน และผู้บริโภคนในตลาดสินค้าระดับล่าง นอกจากนี้ การย้ายถิ่นเข้ามาของชนกลุ่มน้อยเพื่อการผลิตและการค้า ก่อให้เกิดความเป็นพหุวัฒนธรรมหรือการสร้างพื้นที่ทางศาสนาที่มีผลกระทบต่อคนในพื้นที่ไม่มากนักน้อย

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชนบทช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้ทำให้ระบบการผลิตและระบบสังคมชนบท¹ ล่มสลายลง และนำไปสู่การก่อรูปแบบสังคมชนบทในลักษณะใหม่ ๆ ขึ้นมา ซึ่งอาจเรียกว่า สังคมผู้ประกอบการในชนบท (Rural Entrepreneur Society) ที่เกิดจากการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมแนวระนาบ แทนที่ความสัมพันธ์แนวตั้งในระบบอุปถัมภ์แบบเดิมที่เคยเป็นความสัมพันธ์หลักของสังคมชนบท ความสัมพันธ์ทางสังคมแนวระนาบเช่นนี้ได้ขยายตัวครอบคลุมสังคมชนบทในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ โดย อรรถจักร สัตยานุรักษ์ (2559) ได้ยกตัวอย่างถึงเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมชนบทสมัยใหม่ที่ชัดเจน คือ สังคมผู้ประกอบการ การเกิดพื้นที่สาธารณะแบบใหม่ และตลาดนัด เป็นต้น การจัดความสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นเครือข่ายแนวระนาบ ทำให้คนชนบทได้ให้ความหมายต่อตัวเองและสังคมรอบด้านแตกต่างไปจากเดิม ความรู้สึกนึกคิดที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้คนในชนบทมองเห็นและให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมมากขึ้น เกิดความคาดหวังต่อรัฐส่วนกลางและรัฐท้องถิ่นในการเข้ามามีบทบาทดูแลและส่งเสริมทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการใหม่ ๆ ในชีวิตของตนเองและครอบครัว ทำให้ผู้ประกอบการในชนบทซึ่งพัฒนาตนเองมาจากการเป็นแรงงานหรือเกษตรกรจำนวน

¹ สังคมชนบทถูกนิยามว่ามีแบบแผนทางเศรษฐกิจเป็นของตัวเอง โดยมีครัวเรือนเป็นหน่วยการผลิตและการบริโภค ดังนั้น ความอยู่รอดทางเศรษฐกิจจึงมีได้อยู่ที่ผลกำไรและเงินตรา แต่อยู่ที่การทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีชีวิตรอดด้วยการทำเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ ผลผลิตส่วนเกินจากการทำเกษตรกรรมจะต้องแบ่งปันให้กับผู้ปกครองในรูปของการจ่ายค่าเช่าที่ดินทำกิน และภาษี สังคมชนบทจึงเกี่ยวข้องกับระบบอุปถัมภ์และช่วงชั้นทางสังคม ที่ประกอบด้วยผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าและผู้ที่เป็นแรงงาน ทั้งนี้สังคมชนบทอาจมีรูปแบบการดำรงชีพที่แตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรมหรือท้องถิ่น (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, ม.ป.ป.)

มากเคลื่อนย้ายตนเองเข้ามาสัมพันธ์กับการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติมากขึ้น การที่ผู้ประกอบการในชนบทเข้าสู่กระบวนการทางการเมืองท้องถิ่น ได้ก่อให้เกิดการประสานความสัมพันธ์กับคนในชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคมของชนบท จึงทำให้เกิดการสร้างพื้นที่สาธารณะแบบใหม่ (New Public Space) ขึ้น เพื่อรองรับผู้คนในชุมชนซึ่งถือว่าเป็นการเคลื่อนไหวในการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเป็นพื้นที่สาธารณะใหม่ที่คนในชุมชนชนบทได้มีส่วนร่วมกันสร้างได้รับส่วนแบ่งในการจัดสรรทรัพยากรส่วนกลาง และสามารถเชื่อมต่อกับสังคมภายนอกได้อย่างกว้างขวางซึ่งจะเป็นทั้งการอำนวยความสะดวกเติบโตแก่เศรษฐกิจ และเอื้อต่อการเติบโตของระบบประชาธิปไตยในสังคมไทย

ปรากฏการณ์ทางสังคมที่ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมผู้ประกอบการที่สำคัญในสังคมชนบทไทย และเกิดขึ้นในทุกพื้นที่ชนบทตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา คือ การปรับเปลี่ยนตลาดแบบจารีตของชาวบ้านให้กลายเป็น ตลาดนัด หรือตลาดชาวบ้านที่มีการขยายตัวอย่างกว้างขวางกระจายสู่พื้นที่ต่าง ๆ ในระแวกใกล้เคียง โดยกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ค้าทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ และอีกครึ่งหนึ่งเป็นผู้ค้าประจำที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง โดยผู้ค้าเหล่านี้จะนำเอาผลผลิตทางการเกษตรที่ตนผลิตได้ เข้าสู่ระบบตลาดในระดับท้องถิ่นที่ยังไม่กว้างขวางนัก วงจรการไหลเวียนของเงินตราจึงพักค้างอยู่ในระดับท้องถิ่นมากกว่าการซื้อขายสินค้าทั่วไป ทั้งนี้ ตลาดนัดหรือตลาดชาวบ้านก็สามารถยกระดับตนเองให้ก้าวสู่ตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) ได้ เช่น ตลาดเกษตรอินทรีย์ หรือ ตลาดพืชผักปลอดสารพิษ ซึ่งตลาดเฉพาะกลุ่มนี้มักประสบผลสำเร็จในเขตเมืองใหญ่มากกว่าในชนบท เนื่องจากผู้บริโภคในเมืองมีกำลังซื้อมากกว่าในชนบท หรือในหลายพื้นที่ได้มีการยกระดับตนเองสู่การเป็นตลาดขนาดใหญ่ เช่น ถนนคนเดิน ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก

ในปัจจุบัน กล่าวได้ว่า การขยายตัวของตลาดนัด หรือตลาดชาวบ้าน เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคของสังคมไทย ทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบท เป็นแหล่งอาหารที่สามารถดึงดูดผู้คนมาเข้าร่วมได้เป็นจำนวนมากทั้งผู้ค้าและผู้บริโภค ในส่วนของผู้ค้าที่เป็นคนในท้องถิ่นมีโอกาสในการเข้าถึงตลาดได้ด้วยตนเอง และสามารถนำผลผลิตทางการเกษตรที่มีจำนวนไม่มากพอที่จะส่งตลาดภายนอกมาจำหน่ายแก่คนในท้องถิ่นและสามารถสร้างรายได้ในตลาดนัดหรือตลาดชาวบ้าน ดังนั้น การขยายตัวอย่างกว้างขวางของตลาดนัด หรือตลาดชาวบ้านนี้ จึงสามารถชี้ให้เห็นถึงผลของความเปลี่ยนแปลงจากสังคมชวานาสู่การเป็นสังคมผู้ประกอบการได้อย่างชัดเจน

ชนบทไทยในช่วงที่เกิดการเปลี่ยนผ่านจากสังคมชวานาสู่สังคมผู้ประกอบการนี้เป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ของ ชาย โพธิ์สิตา (2555) ที่อธิบายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากบทบาทของระบบการผลิตแบบทุนนิยมที่ขยายตัวเข้าไปในชนบท และบทบาทของอำนาจจากภายนอกที่มีผลกระทบต่อการผลิตและวิถีชีวิตในชุมชน ซึ่งอำนาจที่สำคัญมี 2 ประการ อำนาจประการแรก คือ การค้า หรือตลาด ซึ่งมีตัวแทนที่เป็นรูปธรรม คือ พ่อค้าที่เข้าไปดูดซับเอาผลผลิตส่วนเกินในท้องถิ่นผ่านการค้าขาย เกิดการมุ่งผลิตเพื่อตลาด ทำให้ตลาดและเงินตราเข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตชนบทมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เริ่มลดทอนความสำคัญของความสัมพันธ์ทางสังคมแบบพึ่งพาอาศัยกันที่มีมาแต่เดิมลง เกิดนายทุนที่ดิน คริวเรือนจำนวนหนึ่งเริ่มสูญเสียที่ดินทำกิน และชนชั้นในชนบทเริ่มปรากฏชัดเจนขึ้น อำนาจประการที่สอง คือ อำนาจรัฐ ที่เข้าไปควบคุมและจัดการสังคมชนบทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมปัจจัยการผลิต และการ

อุตสาหกรรมผลิตส่วนเกิน ในรูปของภาษี ทั้งภาษีผลผลิต และภาษีที่ดิน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและระบบความสัมพันธ์ในสังคมชนบทไทยของ อรศรี รามวิทยาพงศ์ (2551) ที่อธิบายว่าการพัฒนาเศรษฐกิจแบบใหม่ของรัฐนำชุมชนชนบทไปสู่การพึ่งพิงตลาดโลกอย่างเข้มข้น เกิดระบบความสัมพันธ์กับพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าส่งออก และแหล่งเงินทุนในระบบ เกิดภาวะปัจเจกนิยมแบบตัวใครตัวมันในระบบการผลิตและการบริโภค ส่งผลให้คนในสังคมชนบทไทยไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นเหมือนดังวิถีคนชนบทไทยในยุคดั้งเดิม

กล่าวโดยสรุป นิยามของสังคมชนบทไทยในยุคปัจจุบันยังคงเป็นที่เห็นพ้องต้องกันของทั้งนักวิชาการตะวันตกและนักวิชาการไทยว่าเป็นเรื่องยากที่จะให้คำจำกัดความ และจะต้องพิจารณาให้ลึกซึ้งมากกว่าเขตการปกครองและสภาพทางภูมิศาสตร์หรือความจำกัดของโอกาสในการประกอบอาชีพ เพราะชนบทไทยในปัจจุบันได้เข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมชนบทยุคใหม่ที่รับเอาแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจแบบใหม่และความทันสมัยของระบบการผลิต ตลาด การค้า การบริโภค เทคโนโลยี และการติดต่อผ่านเครื่องมือสื่อสารเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิต จนกล่าวได้ว่าการใช้ชีวิตในสังคมชนบทไทยสมัยใหม่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับสังคมเมือง แต่อาจมีเพียงบางประเด็น เช่น วัฒนธรรม หรือประเพณีต่าง ๆ ที่ยังรักษาไว้ให้คงเดิมภายใต้บริบทความเป็นสมัยใหม่นั้น

2.2 ทฤษฎีรุ่นประชากรวัย หรือ เจเนอเรชันวัย

ทฤษฎีรุ่นประชากรวัย หรือ เจเนอเรชันวัย (Generation Y) เป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายความแตกต่างของคนต่างรุ่นวัย ซึ่งเป็นที่แพร่หลายอย่างมากโดยเฉพาะในแวดวงการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการตลาด ทั้งนี้เพื่อใช้วิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมและแรงจูงใจของคนในแต่ละกลุ่มอายุที่มักมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ซึ่งความแตกต่างนี้มีได้เกิดจากวัยที่ต่างกันเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นความแตกต่างที่เกิดจากยุคสมัย ประสบการณ์ และการเติบโตมาในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่หล่อหลอมให้คนในแต่ละรุ่นเติบโตมาพร้อมับลักษณะนิสัย พฤติกรรม วิถีคิด โลกทัศน์ ค่านิยม มุมมองต่อสังคม และมีวิถีในการดำเนินชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันออกไป จึงสามารถกล่าวได้ว่า คนที่เกิดในยุคสมัยเดียวกัน ผ่านชุดประสบการณ์เดียวกันมักจะมีอุปนิสัยบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน

การทำความเข้าใจลักษณะของคนในแต่ละรุ่นวัย ตามทฤษฎีรุ่นประชากร สามารถแบ่งรุ่นประชากรได้เป็น 4 รุ่นหลัก โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามช่วงปีเกิดที่พิจารณาจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย (ปีเกิดถูกกำหนดไว้อย่างหลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละการศึกษา) ได้แก่ 1) ซิลেন্টเจเนอเรชัน (Silent Generation) เป็นยุคที่เศรษฐกิจโลกตกต่ำ คนรุ่นวัยนี้ไม่ชอบความเสี่ยง มีความเป็นระเบียบแบบแผนและอนุรักษ์นิยม 2) เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) เป็นยุคที่สงครามโลกสิ้นสุดลง มีการฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคม การเกิดของประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คนรุ่นวัยนี้จึงมีลักษณะหนักเอาเบาสู้ รักดีต่อองค์กร ชอบงานที่มั่นคง และให้ความสำคัญกับหน้าที่พลเมือง 3) เจเนอเรชันเอกซ์ (Generation X) เป็นยุคที่เศรษฐกิจโลกมีความมั่งคั่ง สังคมก้าวสู่ความเป็นสมัยใหม่ ผู้หญิงออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น คนรุ่นวัยนี้รักงานอิสระ อยากเป็นเจ้านายตัวเอง ให้ความสำคัญกับการรักษาความสมดุลของชีวิต สมรสช้า ชอบงานท้าทายหลากหลายที่ได้ความรู้ใหม่ ๆ

ชอบช่วยเหลือสังคมด้วยการเป็นอาสาสมัคร และ 4) เจเนอเรชันวาย (Generation Y) เป็นยุคก้าวกระโดดของเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต คนรุ่นวัยนี้มีความคิดสร้างสรรค์ คำนึงกับเทคโนโลยีสามารถทำหลายสิ่งในเวลาเดียวกันได้ ชอบงานช่วยเหลือสังคม ทำงานเป็นทีมเก่ง แต่ไม่ค่อยมีความอดทน นอกจากนี้ ในสังคมปัจจุบันยังปรากฏการจัดรุ่นประชากรอื่น ๆ อีก เช่น เจเนอเรชันแซด (Generation Z) คือ รุ่นวัยที่ต่อเนื่องจากเจเนอเรชันวาย เดิมโตมาพร้อมกับเทคโนโลยี เกิดมาในช่วงที่เริ่มมีการก่อการร้าย มีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างครัวเรือน ส่วนเจเนอเรชันแอลฟา (Generation Alpha) คือ รุ่นวัยที่ต่อเนื่องจากเจเนอเรชันแซดที่เกิดมาพร้อมเทคโนโลยีซึ่งบางการศึกษากำหนดปีเริ่มต้นของรุ่นวัยนี้ในตอนไอแพด (iPad) เริ่มวางตลาดครั้งแรก พ.ศ. 2553 และเจเนอเรชันซี (Generation C) เป็นรุ่นวัยที่ไม่ได้แบ่งตามช่วงปีเกิด แต่แบ่งตามลักษณะนิสัยที่ต้องการเชื่อมต่อตลอดเวลา (โครงการสุขภาพคนไทย, 2559)

สำหรับการศึกษารุ่นนี้ผู้วิจัยให้ความสนใจในวิถีการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่เป็นประชากรรุ่นเจเนอเรชันวาย ซึ่งเติบโตมาในยุคที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ และความทันสมัยของเทคโนโลยี ซึ่งมีชุดประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่ไม่เหมือนกับประชากรในรุ่นเบบี้บูมเมอร์ซึ่งเป็นรุ่นพ่อแม่ โดยลักษณะของประชากรรุ่นเจเนอเรชันวาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 รุ่นประชากรวาย หรือ เจเนอเรชันวาย

รุ่นประชากรวาย หรือ เจเนอเรชันวาย (Generation Y) เป็นบุตรโดยตรงของประชากรรุ่นเบบี้-บูมเมอร์ และเป็นผู้ที่เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2543 (ค.ศ.1981 - 2000) (Lynn-Nelson, 2007; Van Meter, Grisaffe, Chonko, and Roberts, 2012; ลีรัตน์ อนุรัตน์พานิช, 2558) ซึ่งเป็นยุคสมัยแห่งความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นอิสระเสรี และความทันสมัยของเทคโนโลยี โดยพัฒนาสืบเนื่องมาจากยุคเจเนอเรชันเอกซ์ คนรุ่นวัยนี้มักเกิดอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีรายได้และเติบโตมาในยุคที่เศรษฐกิจกำลังเฟื่องฟู มีความพร้อมทางด้านร่างกายและความมั่นคงของชีวิต เนื่องจากมีพ่อแม่คอยช่วยเหลือสนับสนุนอยู่ตลอดเวลาทั้งทางด้านการเงิน การศึกษา หรือทุกเรื่องที่ต้องการ จึงทำให้เจเนอเรชันวาย มีความคาดหวัง และเชื่อมั่นสูงในด้านความสามารถของตนเองที่จะประสบความสำเร็จ คนในรุ่นวัยนี้จึงมีแนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากคนรุ่นก่อน ทั้งในด้านลักษณะในการดำเนินชีวิต การบริโภค การเลือกอาชีพ การเลือกสถานที่ทำงาน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การตัดสินใจมีครอบครัวหรือมีบุตร รวมไปถึงจนถึงการมีลักษณะของความเป็นปัจเจกสูง มีอิสระในการดำเนินชีวิต ต้องการงานที่มีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลา และต้องการมีเวลาให้กับกิจกรรมหรือสิ่งที่ตนเองสนใจ มีความสุขจากการได้ใช้ชีวิตแบบสมดุล (Work-life Balance) และชอบทำงานเป็นหมู่คณะแม้จะเป็นหมู่คณะที่มีความแตกต่าง (Meier, Austin, and Corcker, 2010; Sigman, 2009; Terjesen, Vinnicombe, and Freeman, 2006; กนกวรรณ พวงประยงค์, 2559; สรรพชญไชยสิริยะสวัสดิ์, 2557)

จากลักษณะเฉพาะของรุ่นประชากรเจเนอเรชันวายดังที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับทฤษฎีของ Himmel (2008) ที่กล่าวว่า ประชากรรุ่นเจเนอเรชันวายทั้งที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยทำงานตอนต้น มักให้ความสนใจและหมกมุ่นอยู่กับตนเอง คำนึงถึงภาพลักษณ์อยู่ตลอดเวลา รักอิสระ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Dickey and Sullivan (2007) ที่กล่าวว่า เจเนอเรชันวายสนใจการติดต่อสื่อสาร และต้องการเข้าไปอยู่ในเครือข่ายทางสังคม ชอบที่

จะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ที่มีจิตใจเปิดกว้างยอมรับความเปลี่ยนแปลง มองโลกในแง่ดี มีแรงกระตุ้นที่มุ่งสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้ในการศึกษาของ Williams and Page (2010) ได้อธิบายลักษณะของประชากรรุ่นเจเนอเรชันวายผ่านค่านิยมหลัก 8 ประการ คือ ตัวเลือก (Choice) การปรับแต่งตามความพอใจ (Customization) การพินิจใคร่ครวญอย่างละเอียด (Scrutiny) การรวมเป็นหนึ่ง (Collaboration) ความรวดเร็ว (Speed) ความบันเทิง (Entertainment) และนวัตกรรม (Innovation) ส่วน Van den Bergh and Behrer (2011) ได้กล่าวถึง การให้ความสำคัญต่อเรื่องต่าง ๆ ของเจเนอเรชันวาย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลัก 5 ประการ หรือ เรียกว่า CRUSH Model ซึ่งประกอบด้วย ความเท่ (Cool) ความจริง (Real) การมีอัตลักษณ์โดดเด่น (Unique) การแสดงความเป็นตัวของตัวเอง (Self-identification) และความสุขในชีวิต (Happiness)

สอดคล้องกับผลการสำรวจของ Boston Consulting Group's U.S. Millennial Supplemental Consumer Sentiment Survey (2013 อ้างถึงใน โครงการสุขภาพคนไทย, 2559) ยังได้สะท้อนมุมมองของประชากรในรุ่นเจเนอเรชันวายที่มีต่อตนเองว่า มีระดับการศึกษาสูง ฉลาดรอบรู้ มีความมั่นใจ ชอบความเสี่ยง กล้าแสดงออก รักสันโดษ ชอบความสะดวกสบาย เปิดกว้างยอมรับการเปลี่ยนแปลง เชี่ยวชาญเทคโนโลยีสามารถใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในการอำนวยความสะดวกหรือจัดการกิจกรรมในชีวิตของตนเองได้ทุกอย่าง รักสุขภาพ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่

กล่าวโดยสรุป การเติบโตมาในแต่ละช่วงเวลาและยุคสมัยที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ในแต่ละเจเนอเรชันมีลักษณะนิสัยที่ไม่เหมือนกัน เช่น ประชากรรุ่นเบบี้บูมเมอร์ ที่เกิดมาในยุคที่สงครามโลกเพิ่งจบสิ้นลง สังคมอยู่ในยุคก่อร่างสร้างตัว คนในรุ่นวัยนี้จึงมีนิสัยสูงงาน อดทน ทุ่มเทกับการทำงาน ซึ่งแตกต่างกับประชากรรุ่นเจเนอเรชันเอกซ์ และเจเนอเรชันวายที่เกิดมาในยุคที่เศรษฐกิจกลับมารุ่งเรืองแล้ว จึงรักความสบาย และให้ความสำคัญกับการทำงานในมิติที่หลากหลายและท้าทายมากขึ้น เช่น การได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ หรือการทำงานที่มีอิสระ อยากเป็นเจ้านายตนเอง และมีทัศนคติต่อความสำเร็จในชีวิตว่าเป็นการได้ทำตามอุดมคติที่ตนเองต้องการ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคมในด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังส่งผลต่อผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต

ในอดีตประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตนิยามศึกษากันในแวดวงการตลาด โดยศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตหรือพฤติกรรมของผู้บริโภค เพื่อนำผลการศึกษามาวางแผนในการผลิตสินค้าหรือบริการให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคในแต่ละกลุ่ม อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดรูปแบบการดำเนินชีวิตที่นิยมใช้ในการศึกษาถึงพฤติกรรมผู้บริโภคมาประยุกต์ใช้ในการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ชนบทไทย โดยรายละเอียดของแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต มีดังต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายของรูปแบบการดำเนินชีวิต

คำว่า “รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle)” มีหลายคำที่ให้ความหมายใกล้เคียงหรืออาจใช้แทนกันได้ อาทิ วิถีชีวิต วิธีการดำเนินชีวิต การดำรงชีวิต หรือแบบแผนการใช้ชีวิต เป็นต้น ซึ่งมีนักวิชาการได้อธิบายความหมายของรูปแบบการดำเนินชีวิตไว้ค่อนข้างหลากหลาย โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

Evans, Jamal and Foxall (2009) อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ สิ่งที่สะท้อนมาจากรูปแบบของกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) และความคิดเห็น (Opinions) โดยรูปแบบการดำเนินชีวิตมีความสำคัญในการสะท้อนความคิด และพฤติกรรมความเป็นตัวตนของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Hoyer and MacInnin (2010) ที่กล่าวว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ การแสดงออกของพฤติกรรมที่เป็นจริงของบุคคล ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของการทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น เช่นเดียวกับ Hawkins and Mothersbaugh (2013) และ Schiffman and Wisenblit (2015) ที่ให้คำนิยามไว้อย่างใกล้เคียงกันว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ การแสดงให้เห็นว่าบุคคลใช้ชีวิตอย่างไร โดยจะแสดงออกมาในรูปแบบของการใช้เวลาในการทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ส่วน Solomon (2015) อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง รูปแบบที่สะท้อนได้จากการเลือกใช้เวลา และการใช้จ่ายเงินของแต่ละบุคคล

จากความหมายต่าง ๆ ที่นักวิชาการได้อธิบายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกผ่านการใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) และความคิดเห็น (Opinions) ซึ่งในแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนจะมีรายละเอียดของรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ตามแต่บริบทของสภาพแวดล้อมที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นอาศัยอยู่

2.3.2 การวัดรูปแบบการดำเนินชีวิต

วิธีการวัดรูปแบบการดำเนินชีวิตที่นิยมใช้กันมาก คือ การวัดรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยใช้วิธีวัดแบบ AIOs ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ลักษณะทางจิตวิทยา (Psychographics Analysis) ผ่านการใช้เวลาในการทำกิจกรรม (Activities) ต่าง ๆ ของบุคคล การให้ความสนใจ (Interests) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวของบุคคล และความคิดเห็น (opinions) ที่มีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบข้างของบุคคล ซึ่ง Plummer (1974) ได้แบ่งมิติของรูปแบบการดำเนินชีวิตตามลักษณะของ AIOs โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 มิติของรูปแบบการดำเนินชีวิตตามแนวคิด AIOs

กิจกรรม (Activities)	ความสนใจ (Interests)	ความคิดเห็น (Opinions)
งาน หรือ การทำงาน	ครอบครัว	เกี่ยวกับตนเอง
งานอดิเรก	บ้าน	ประเด็นทางสังคม
เหตุการณ์ หรือ กิจกรรมทางสังคม	งาน หรือ อาชีพ	การเมือง
การพักผ่อน	ชุมชน	อาชีพ หรือ ธุรกิจ
ความบันเทิง	การพักผ่อน หรือ นันทนาการ	เศรษฐกิจ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือ ชมรม	แฟชั่น หรือ การตามกระแสนิยม	การศึกษา
การเข้าร่วมกับชุมชน	อาหาร และ สุขภาพ	การบริโภค และ ผลิตภัณฑ์
การจับจ่ายใช้สอย	สื่อ	อนาคต
การเล่นกีฬา	การประสบความสำเร็จ	วัฒนธรรม

ที่มา: ปรับจาก Plummer (1974)

2.3.3 ประเภทของรูปแบบการดำเนินชีวิต

รูปแบบการดำเนินชีวิตสามารถแบ่งได้หลายประเภททั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาเพื่อแบ่งประเภทของรูปแบบการดำเนินชีวิตไว้ค่อนข้างหลากหลาย อาทิ Reimer (1995) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของคนสมัยใหม่ ในสถานะสมัยใหม่ยุคหลัง (Late Modernity) และจัดประเภทของรูปแบบการดำเนินชีวิตออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านวัฒนธรรม (Cultural Orientation) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือประเพณีในแต่ละบริบทแวดล้อมของบุคคล ไม่ว่าจะเป็วัฒนธรรมระดับชาวบ้านหรือระดับสูงก็ตาม อาทิ การชมการแสดงทางวัฒนธรรม การสนใจนิทรรศการทางศิลปะต่าง ๆ เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นสังคม (Societal Orientation) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องรอบตัวที่เห็นว่าสำคัญ นอกเหนือจากที่เป็นอยู่ทั่วไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรค่าต่อการที่บุคคลจะเข้าไปร่วมทำเพื่อส่วนรวม อาทิ เรื่องการเมือง ชุมชน สังคม และสภาพแวดล้อม เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านบันเทิง (Entertainments Orientation) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงใจ และความบันเทิงของตนเองต่อสิ่งต่าง ๆ อาทิ การชมภาพยนตร์ การซื้อสินค้าเพื่อสนองความพึงพอใจส่วนตัว เป็นต้น

กลุ่มที่ 4 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านบ้านและครอบครัว (Home and Family) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นที่มีลักษณะ

ของความใกล้ชิด และเป็นเรื่องส่วนตัวที่เกี่ยวกับตนเอง บ้าน และคนในครอบครัวของตนเอง อาทิจากการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว การใช้เวลาร่วมกันกับงานหรือการตกแต่งบ้าน เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านกีฬา กิจกรรมกลางแจ้ง และสุขภาพ (Sport and Outdoor Orientation) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ อาทิ การเล่นกีฬา สุขภาพอนามัย การรับประทานอาหาร รวมไปถึงการใช้ชีวิตกลางแจ้ง อาทิ การออกไปพักผ่อน เข้าค่ายแคมป์ เป็นต้น

นอกจากรูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 5 รูปแบบดังที่กล่าวมา ยังมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลประเภทต่าง ๆ อีกมากมาย ซึ่งผลการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตจะให้ข้อค้นพบที่แตกต่างกันออกไปตามแต่บริบทของงานศึกษานั้น ๆ ยกตัวอย่างเช่น การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ของ จิรวุฒิ หลอมประโตน และประพล เปรมทองสุข (2555) ที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานที่สามารถจัดประเภทได้เป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสาววัยทำงานใส่ใจเรื่องความบันเทิงและกิจกรรมนอกบ้าน เป็นกลุ่มที่ชอบไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน ไปเที่ยวกับแฟนในวันหยุด ใช้เวลาร่วมอยู่กับเครื่องมือสื่อสารและอินเทอร์เน็ต สนใจทดลองใช้ตราสินค้าใหม่ ๆ สนใจข่าวสารในแวดวงบันเทิง นิยมซื้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) สนใจรูปแบบของเครื่องแต่งกายมากกว่าราคา และนิยมแต่งกายตามแบบคนดังหรือดารานักร้อง ชอบเที่ยวกลางคืน และเข้าสถานเสริมความงาม เช่น ร้านเสริมสวย สปา เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสาววัยทำงานนักพัฒนาใส่ใจธรรมชาติและการท่องเที่ยว เป็นกลุ่มที่ชอบลาพักร้อนไปเที่ยวต่างประเทศ สนใจข่าวกีฬา ชอบทำกิจกรรมที่ตื่นเต้น ท้าทาย เช่น ปีนผา ล่องแก่ง เป็นอาสาสมัครช่วยงานองค์กรการกุศล ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นประจำสนใจร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า สนใจร่วมงานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม ชอบเล่นดนตรี และชอบใช้เวลาว่างในการปลูกต้นไม้ และสนใจเที่ยวชมและศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสาววัยทำงานรักประชาธิปไตยยึดหลักทางสายกลาง เป็นกลุ่มที่คิดว่าคนเราต้องกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ไม่ใช่ฟ้าลิขิต ชีวิตจะสมบูรณ์แบบก็ต่อเมื่อทำบ้านให้เป็นสถานที่ที่สร้างความสุขให้ครอบครัว มีความคิดเห็นว่าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์ ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ และการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสาววัยทำงานใส่ใจการเลือกชุดชั้นใน เป็นกลุ่มที่คิดว่าชุดชั้นในเป็นเครื่องประดับชนิดหนึ่ง และเป็นจุดดึงดูดทางเพศ ควรต้องให้ความสำคัญในการเลือกสวมใส่

กลุ่มที่ 5 กลุ่มสาววัยทำงานใส่ใจสุขภาพ เป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจในการดูแลตนเองให้ดูดีอยู่เสมอ สนใจรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง จึงให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย

กลุ่มที่ 6 กลุ่มสาววัยทำงานรักครอบครัว เป็นกลุ่มที่ชอบทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว

กลุ่มที่ 7 กลุ่มสาววัยทำงานรับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ เป็นกลุ่มที่รับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ

กลุ่มที่ 8 กลุ่มสาววัยทำงานชอบเรื่องการทำน่ายทายหัก เป็นกลุ่มที่สนใจเรื่องการทำน่ายทายหัก และการพยากรณ์โชคชะตา

ผลจากการจัดกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 8 รูปแบบข้างต้น จะเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย และสามารถนำมาใช้ในการจัดส่วนแบ่งทางการตลาด เพื่อให้พนักงานการตลาดสามารถเข้าใจผู้บริโภคที่เป็นผู้หญิงวัยทำงานในกรุงเทพมหานครได้อย่างถ่องแท้

นอกจากนี้ ในการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภค Generation Y ในภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ด้วยโมเดล AIOs ของ พัลลัญญาณ์ แซ่ใจ้ว ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ และพิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ (2559) พบว่า สามารถจัดกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคเจเนอเรชันวายในด้านกิจกรรม (Activities) ได้ทั้งหมด 8 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มรักความบันเทิง 2) กลุ่มกิจกรรมการบริโภคและการท่องเที่ยวนิยมธรรมชาติ 3) กลุ่มพัฒนาตนเองและสังคม 4) กลุ่มการทำงานและกิจกรรมสังคม 5) กลุ่มมุ่งการเรียนรู้ 6) กลุ่มงานอดิเรกและการใช้เวลาว่าง 7) กลุ่มรักสุขภาพ และ 8) กลุ่มเน้นความสงบและผ่อนคลาย สำหรับการจัดกลุ่มความสนใจ (Interests) สามารถแบ่งได้เป็น 8 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มแฟชั่นและค่านิยม 2) กลุ่มรักการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม 3) กลุ่มรักครอบครัว 4) กลุ่มแสวงหาความตื่นเต้นท้าทายและการเรียนรู้ 5) กลุ่มรักเทคโนโลยี 6) กลุ่มพัฒนาตนเองเพื่ออนาคต 7) กลุ่มให้ความสำคัญกับตัวเอง และ 8) กลุ่มแต่งกายเน้นสบาย ส่วนการจัดกลุ่มความคิดเห็น (Opinions) สามารถแบ่งได้เป็น 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) กลุ่มแฟชั่นและค่านิยม 2) กลุ่มนักวางแผนและรอบรู้วัฒนธรรม 3) กลุ่มรอบรู้ด้านการเมืองและเศรษฐกิจ 4) กลุ่มมองโลกบนความจริง 5) กลุ่มมุ่งเน้นสินค้ามีคุณภาพ 6) กลุ่มนักธุรกิจมุ่งแข่งขัน และ 7) กลุ่มรักประชาธิปไตย

กล่าวโดยสรุป สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบวัดรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้โดยประยุกต์ใช้แนวคิด AIOs เป็นฐาน โดยนำมาปรับให้สอดคล้องกับบริบทของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ชนบทของประเทศไทยทั้งในด้านการดำเนินกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ซึ่งอาจมีลักษณะของรูปแบบการดำเนินชีวิตบางประการที่แตกต่างจากรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในเขตเมือง รวมทั้งลักษณะของคนเจเนอเรชันวายซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

2.3.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต

รูปแบบการดำเนินชีวิตต่าง ๆ ของบุคคลย่อมได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยที่แตกต่างกันตามแต่สถานะและลักษณะของประชากร รวมไปถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดย ชูชัย สมितिไกร (2553) กล่าวว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตนั้นได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยด้านจิตวิทยา อาทิ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม การเรียนรู้ และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม อาทิ ครอบครัว และลำดับชั้นทางสังคม สอดคล้องกับ Blackwell, Miniard and Engel (2012) ที่กล่าวว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้นได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลที่หลากหลาย

สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ค่านิยม รวมถึงบุคลิกภาพส่วนบุคคล ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Hawkins and Mothersbaugh (2013) ที่สรุปถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตว่า เกิดจากหลากหลายปัจจัย อาทิ ลักษณะทางประชากร วัฒนธรรมย่อย ลำดับชั้นทางสังคม แรงจูงใจ บุคลิกภาพ เป็นต้น เช่นเดียวกับ Solomon (2015) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต ว่าประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ชนชั้นทางสังคม ฐานะทางสังคม และขนาดของครอบครัว เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลรูปแบบการดำเนินชีวิต มีข้อค้นพบ ดังนี้ พิสิษฐ โคตรสุโพธิ์ และคณะ (2549) ศึกษาความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง: วิถีชีวิตทางสายกลางของชาวไทย ผลการศึกษาพบว่าทางสายกลางของการดำรงชีวิตคือการไม่นิยมเสพบริโภคปัจจัยและทรัพยากรมากเกินไป ไม่บริโภคเพื่อสนองความอยาก ซึ่งความต้องการของมนุษย์มี 2 แบบ คือ ความต้องการแท้และความต้องการเทียม ทั้งนี้ผลการศึกษาสะท้อนว่าการเปลี่ยนแปลงของวิถีทางสายกลางของคนไทยมีวิวัฒนาการที่เริ่มต้นจากวิถีชีวิตแบบไทยสมัยก่อนที่ยังยึดมั่นในขนบจารีต ประพฤติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีชีวิตที่สมถะเรียบง่าย พอเพียง อยู่อย่างเอื้ออาศัยกันและกัน ซึ่งเพาะบ่มสร้างลักษณะนิสัยของคนไทยให้มีเอกลักษณ์โอบอ้อมอารี ครั้นเมื่อประเทศไทยได้ติดต่อกับกลุ่มประเทศทางตะวันตก สังคมชั้นสูงจึงได้รับเอาวัฒนธรรมใหม่มาปฏิบัติ สังคมไทยจึงได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย การเคารพผู้ใหญ่ ศิลปกรรม ประเพณีนิยม เป็นต้น โดยอ้างคำว่า เพื่อให้พัฒนาหรือให้ทันสมัย ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่เป็นไปอย่างรวดเร็วนี้จึงได้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อของผู้คนในสังคมอย่างมากและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยสามารถสรุปการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตได้เป็นด้านต่าง ๆ คือ เปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา สื่อ และเทคโนโลยี นอกจากนี้ ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าการที่วิทยาการคอมพิวเตอร์มีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความเสื่อมทางสังคมที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นทั้งด้านกายภาพและจิตภาพ

นอกจากนี้ ในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมชนบทไทยสมัยใหม่ พบข้อค้นพบที่น่าสนใจจากการศึกษาของ พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ (2550) ที่ทำการศึกษาอิทธิพลของสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่ทำให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปจากเดิม: อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษพบว่า สื่อวิทยุโทรทัศน์ส่งผลให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมในการแต่งกาย ซึ่งพบว่าปัจจุบันชาวภู่อมีการแต่งกายตามแฟชั่นทั่วไป คือ สวมเสื้อและกางเกงที่ทันสมัย แทนการนุ่งผ้าซิ่นหรือผ้าถุงเหมือนในอดีต โดยลอกเลียนแบบมาจากดารานักร้องที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ ยังพบว่าอิทธิพลของสื่อวิทยุโทรทัศน์เข้ามามีบทบาทในชุมชนเป็นอย่างมาก โดยผู้นำชุมชนได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในชุมชน เช่น การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ มือถือและคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน

นอกจากนี้ อาแว มะแส และณัฐวัชร เผ่าภู (ม.ป.ป.) ยังชี้ให้เห็นถึงบทบาทของนโยบายการพัฒนาประเทศที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนและวิถีชาวชนบทไทย ผ่านการศึกษาเรื่องนโยบายสาธารณะกับการพัฒนาชุมชนและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยพบว่า นโยบายที่ผ่านมามีตั้งแต่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ให้

ความสำคัญกับการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ในขณะที่การพัฒนาชุมชนและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชนบทไม่ได้รับการใส่ใจเท่าที่ควร ส่งผลให้ชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติอ่อนแอลงและพึ่งตนเองได้น้อย แต่ในช่วงหลังจากนั้นได้มีการเน้นเรื่องการพัฒนาชนบทและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น มีการบูรณาการกิจกรรมการดำรงชีพกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกันอย่างเหมาะสมและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชน ผนวกกับชุมชนชนบทมีการปรับตัวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่คำนึงถึงความพอดีและการพึ่งตนเองก่อน ส่งผลให้ชุมชนชนบทไทยได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องไปกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นมากขึ้น

ส่วนการศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชนบทและเกษตรในพื้นที่ชายขอบ: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนดั้งเดิมและชุมชนตั้งใหม่ของ จักรี พรหมศิริ (2550) แสดงให้เห็นว่า วิธีการดำรงชีวิตของชาวบ้านชุมชนบ้านสามขาและชุมชนบ้านสะท้อได้มีการเปลี่ยนแปลงจากในอดีตเนื่องจากชุมชนทั้งสองได้รับแนวคิดการพัฒนาชุมชน อันเป็นผลมาจากอิทธิพลของความเป็นสมัยใหม่ และระบบทุนนิยมสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิด “การปฏิวัติเขียว” เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยหันมาปลูกพืชชนิดใหม่และการใช้เครื่องจักรกลทันสมัย การใช้ปุ๋ยรวมถึงการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ซึ่งบนเงื่อนไขดังกล่าวแม้ว่ารัฐจะสนับสนุนองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้ แต่ชาวบ้านจะต้องทำการลงทุนเพื่อพัฒนาปัจจัยการผลิตเอง ซึ่งสิ่งที่ปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจนภายหลังปรากฏการณ์ข้างต้น คือ การเกิดขึ้นของสถาบันการเงินของรัฐที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านทั้งสองชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านวิถีการผลิตของชุมชนจากการผลิตเพื่อยังชีพภายในครัวเรือนสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านทั้งสองชุมชนได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง ส่งผลให้ทั้งสองชุมชนต้องเผชิญกับปัญหาภาวะหนี้สินอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงวิถีการผลิตดังกล่าว

การศึกษาที่ทำให้เข้าใจวิถีการดำเนินชีวิตของผู้หญิงในโครงสร้างสังคมชนบทผ่าน การศึกษาเรื่องผู้หญิงในชนบท : การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์บริเวณสภิงพระจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2504 – 2550 ของ อติศร ศักดิ์สูง (2557) ผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงในสังคมชนบทในอดีตมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายและอยู่ภายใต้จารีตประเพณีที่เป็นบรรทัดฐานทางสังคมอย่างเคร่งครัด คือ ผู้หญิงต้องอยู่ในฐานะเมีย แม่ และลูกสาวที่ดี มีบทบาทในครัวเรือนเป็นหลัก ต่อมาเมื่อสังคมชนบทได้รับการขยายตัวทางเศรษฐกิจแบบทุนและการเข้ามาของวัฒนธรรมเชิงวัตถุจากการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของรัฐ ฐานะของผู้หญิงจึงได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ก่อเกิดการเคลื่อนไหวเพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทหลายด้าน ได้แก่ บทบาทในครอบครัว กิจกรรมทางสังคม และบทบาททางเศรษฐกิจ แต่ในแง่มุมมองของจารีตประเพณีแล้ว ผู้หญิงส่วนใหญ่ยังคงรักษาความต่อเนื่องเอาไว้ได้ หากปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสังคมวัฒนธรรมของชนบทดังกล่าว

เมื่อพิจารณาวิถีการดำเนินชีวิตของคนชนบทสมัยใหม่ในมิติของวัฒนธรรมการศึกษาเรื่อง การดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไร่บ้านปากำ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่านของ ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล และสุธานี มะลิพันธ์ (2551) ชี้ให้เห็นว่า ชาวไร่บ้านปากำเป็นกลุ่มชนที่มีอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ที่โดดเด่นกลุ่มหนึ่งในจังหวัดน่าน โดยมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพิงธรรมชาติ เนื่องจากมีวัฒนธรรมประเพณีเป็นของตนเองด้วยการสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ปัจจุบันชาวไร่

บ้านปากำยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม โดยวิถีชีวิตที่ยังคงดำรงอยู่ ได้แก่ ลักษณะบ้านเรือน ความเชื่อ เรื่องการนับถือผี ประเพณีต่าง ๆ เช่น ประเพณีการแต่งงาน การสืบทอดสายตระกูลข้างแม่ ส่วนวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ได้แก่ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ลักษณะการแต่งกาย การบริโภค และเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับปัจจัยที่ส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวลัวะเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต คือ การปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกมากขึ้นรวมถึงนโยบายของภาครัฐด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในกลุ่มชาติพันธุ์

การศึกษาข้างต้นเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไทยเผ่ากะเหรี่ยงบ้านตุงลอย ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ของ วราภรณ์ กันทะ (2551) ที่พบว่า วิถีชีวิตของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยมีผลมาจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ความต้องการเป็นคนไทย ลักษณะทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่ใกล้ชิดกับคนไทย ความต้องการด้านวัตถุของชุมชน และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การพัฒนาของรัฐ การพัฒนาจากบุคคลหรือองค์กรอิสระ ส่วนกระบวนการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตนั้นเกิดจากสมาชิกในชุมชนมีพฤติกรรมหรือเกิดการยอมรับการปฏิบัติเกี่ยวกับด้านการขัดเกลาทางสังคม การลอกเลียนแบบ การมีค่านิยมแบบใหม่ และการหยิบบัณฑิตวัฒนธรรมจากสังคมภายนอกเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันของตน สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อวิถีชีวิตชนเผ่าละว้าหมู่ที่ 11 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนของ พระมงคล สุ่มงคโล (2560) ที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีผลต่อวิถีชีวิตของชนเผ่าละว้า ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลอย่างมากมาจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ลักษณะครอบครัวและที่อยู่อาศัย ความต้องการทางด้านวัตถุ การยอมรับประเพณีและวัฒนธรรมใหม่ ๆ วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การพัฒนาของภาครัฐ การจัดการศึกษา เศรษฐกิจ และความเจริญทางด้านเทคโนโลยีจากภายนอก ส่วนการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ของ สานิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์ (2562) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษาสูงสุด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน การได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐ และการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่ ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังพบข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังเช่น การศึกษาเรื่องอิทธิพลของสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่ทำให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปจากเดิม: กรณีศึกษา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามของ พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ (2550) พบว่า สื่อวิทยุโทรทัศน์ส่งผลให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมในการแต่งกาย กล่าวคือชาวภูมิจึงมีการแต่งกายตามแฟชั่นทั่วไปคือสวมเสื้อและกางเกงที่ทันสมัยแทนการนุ่งผ้าซิ่นหรือผ้าถุง โดยลอกเลียนแบบการแต่งกายมาจากดารานักร้องที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ ยังพบว่า อิทธิพลของสื่อวิทยุโทรทัศน์เข้ามามีบทบาทในชุมชนเป็นอย่างมาก และผู้นำชุมชนเป็นผู้นำเทคโนโลยี

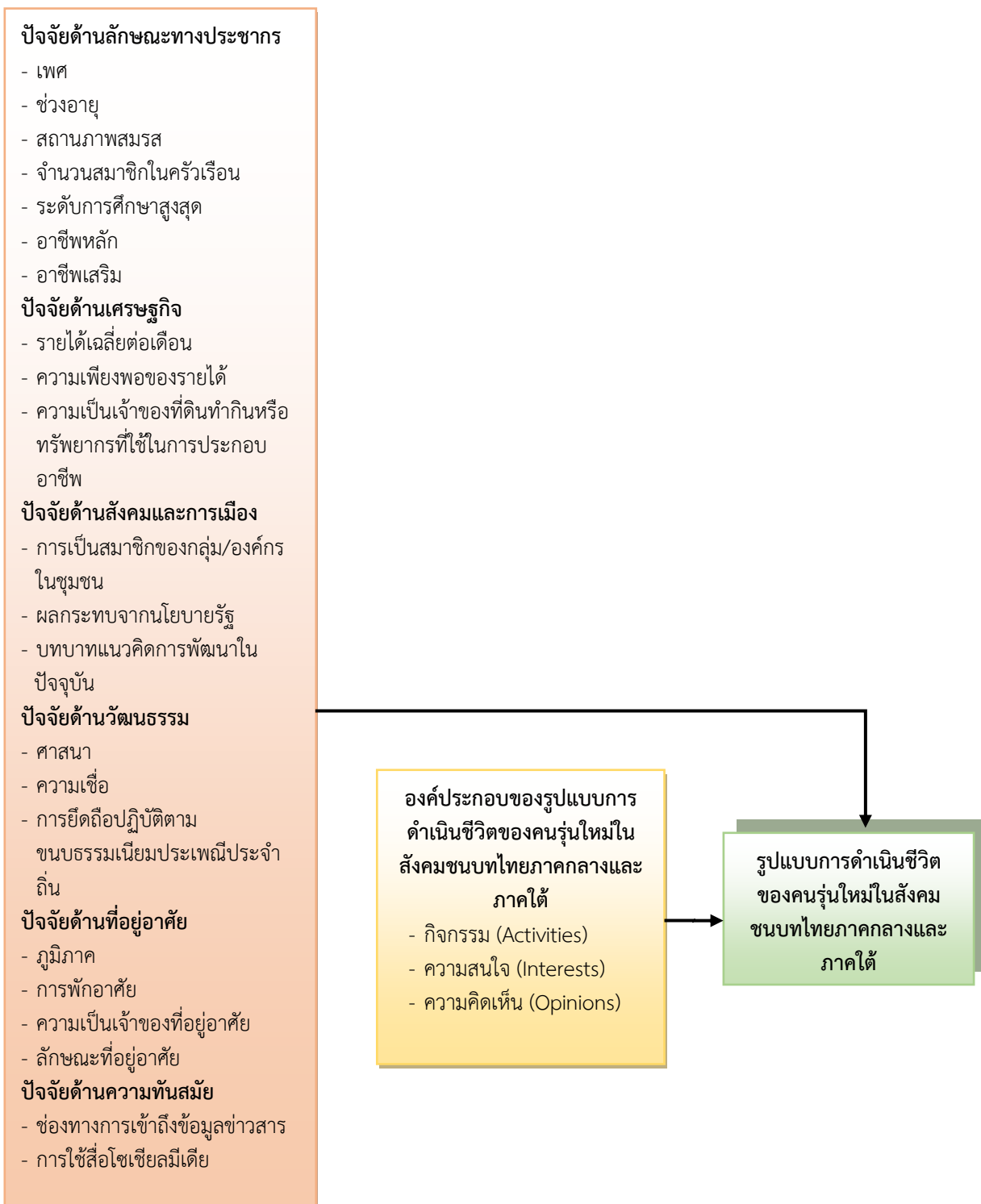
เหล่านี้เข้ามาใช้ในชุมชน เช่น การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อวิทยุ โทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มคนวัยทำงาน

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจพฤติกรรม การจับจ่ายใช้สอยของบุคคลของ Krishnan (2011) กลับพบว่าตัวแปรทางด้านประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา เพศ รายได้ และอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคแต่รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตราสินค้าที่ผู้บริโภคใช้สอย

กล่าวโดยสรุป จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย และปัจจัยด้านความทันสมัยอันหมายถึงเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตต่าง ๆ รอบตัวบุคคล มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการใช้ชีวิตของบุคคลอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยดังกล่าวเข้ามาประยุกต์เป็นตัวแปรในการศึกษา โดยมีสมมติฐานว่า **“ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย และปัจจัยด้านความทันสมัยที่แตกต่างกันแสดงอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ที่แตกต่างกัน”**

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการค้นหาคำตอบของการวิจัย โดยได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรอิสระ (Antecedent) ซึ่งประกอบด้วย **ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร** ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก อาชีพเสริม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ และความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ **ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง** ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ผลกระทบจากนโยบายรัฐ และบทบาทแนวคิดการพัฒนาในปัจจุบัน **ปัจจัยด้านวัฒนธรรม** ได้แก่ ศาสนา ความเชื่อ และการยึดถือปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น **ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย** ได้แก่ ภูมิภาค การพักอาศัย ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย และลักษณะที่อยู่อาศัย **ปัจจัยด้านความทันสมัย** ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย และตัวแปรตาม (Consequent) ในการศึกษาครั้งนี้ คือ **รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้** สำหรับตัวแปรด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากวิธีวัดแบบ AIOs ของ Plummer (1974) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ลักษณะทางจิตวิทยา ประกอบด้วย การทำกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) และความคิดเห็น (opinions) ของบุคคล โดยปรับให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมชนบทของประเทศไทย และลักษณะของเจเนอเรชันวายซึ่งเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 2-1

ภาพที่ 2-1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ (ภายใต้ชุดโครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษาพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีวิทยาที่เป็นระบบเพื่อแสวงหาความรู้เชิงประจักษ์จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่ใช้ตัวเลขเป็นฐานในการทำความเข้าใจสถานการณ์ และใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสนับสนุนข้อค้นพบของการศึกษา (Creswell, 2015) โดยเฉพาะการอธิบายเพื่อทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ โดยมีรายละเอียดของระเบียบวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

เนื่องจากการศึกษาค้นคว้านี้มุ่งแสวงหาองค์ความรู้ในเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ดังนั้น ประชากรหรือหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ที่ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาคือเป็นบุคคลที่อยู่ในรุ่นประชากรวัย หรือ เจเนอเรชันวัย ที่ ณ พ.ศ. 2561 มีอายุตั้งแต่ 18 ถึง 37 ปี และอาศัยอยู่ในเขตชนบทภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทย (แบ่งภูมิภาคของประเทศไทยตามกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยแบ่งเป็น 4 ภาค) ซึ่งเป็นพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49 ประกอบด้วย 3 พื้นที่ ได้แก่ 1) ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 2) ตำบลวังใหญ่ อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และ 3) ตำบลท่าศาลา อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้การเลือกตัวอย่างพื้นที่การศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งพิจารณาจากความเหมาะสมของพื้นที่ โดยเป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ รวมทั้งยังพิจารณาถึงความสมบูรณ์ของข้อมูลขนาดประชากรในการศึกษาวิจัย โดยได้เลือกพื้นที่ในการศึกษามาทั้ง 3 พื้นที่ ดังกล่าว จากนั้นจึงคำนวณหาขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตรของ Yamane (1967) มีรายละเอียดการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N = ขนาดประชากรที่ทราบค่า

n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดให้เท่ากับ 0.05

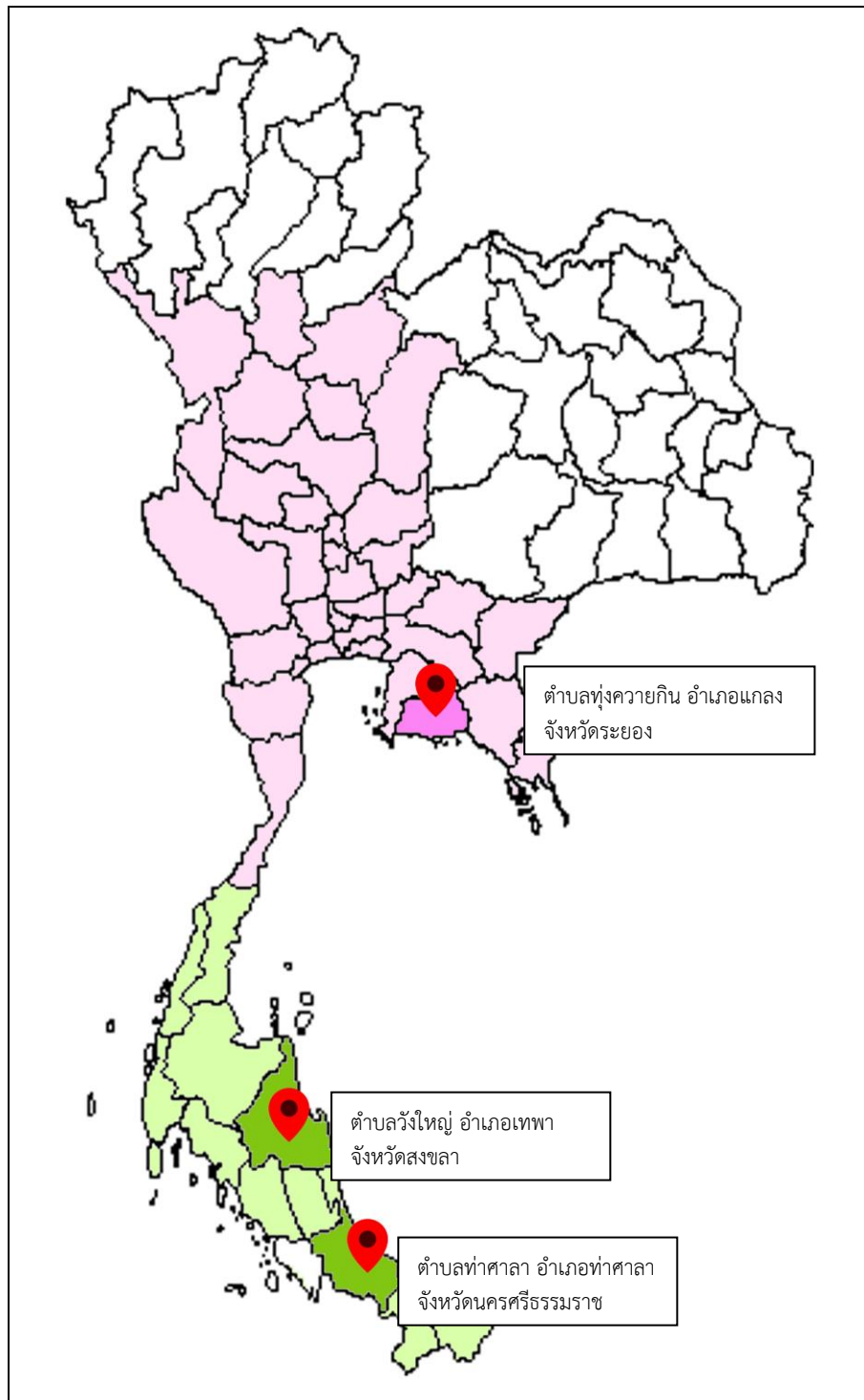
จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง (n) ได้ตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 389 ราย โดยสามารถ แจกแจงจำนวนประชากร และคำนวณหาสัดส่วนของขนาดตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ที่ทำการศึกษา โดยมีรายละเอียดจำนวนประชากร และขนาดตัวอย่าง ดังตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 จำนวนประชากร และขนาดตัวอย่าง

พื้นที่	จำนวนประชากร อายุ 17 ถึง 36 ปี ณ พ.ศ. 2560 (ราย)	ขนาดตัวอย่าง (ราย)
ภาคกลาง		
ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	3,099	85
ภาคใต้		
ตำบลวังใหญ่ อำเภอบางขัน จังหวัดสงขลา	1,993	55
ตำบลท่าศาลา อำเภอบางขัน จังหวัด นครศรีธรรมราช	9,048	249
รวม	N = 14,140	$\frac{14,140}{1 + 14,140 (0.05)^2}$ n = 389

หมายเหตุ: จำนวนประชากร ณ พ.ศ. 2560 ที่มี อายุ 17 ถึง 36 ปี คำนวณจาก ข้อมูลสถิติประชากรและบ้านของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) และเนื่องจาก พ.ศ. 2560 ปรากฏรายงานสถิติประชากรและบ้านเป็นปีล่าสุด ผู้วิจัยจึง คำนวณหาขนาดประชากร (N) จากประชากรในกลุ่มอายุ 17 ถึง 36 ปี ซึ่งเป็นรุ่นปี (cohort) ของประชากรที่จะเคลื่อนวัยมาเป็นรุ่น ประชากรวัย หรือ เจเนอเรชันวัย ที่มีอายุ 18 – 37 ปี ใน พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นปีที่ทำการสำรวจ

สำหรับการสุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อความเหมาะสมในการวิจัยเนื่องจากมีเงื่อนไขของหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) และเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะและจำนวนตรงตามที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา โดยมีรายละเอียด พื้นที่ในการศึกษาดังภาพที่ 3-1

ภาพที่ 3-1 พื้นที่ในการศึกษา

3.1.2 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ร่วมกับการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จากบุคคลที่อยู่ในรุ่นประชากรวัย หรือ เจเนอเรชัน วาย ณ พ.ศ. 2561 มีอายุตั้งแต่ 18 ถึง 37 ปี และอาศัยอยู่ในเขตชนบทภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทยซึ่งเป็นพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49 โดยพิจารณาครอบคลุมทั้ง 3 พื้นที่ นอกจากนี้ การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพยังพิจารณาถึงความเหมาะสมและมีความหลากหลายในด้านลักษณะทางประชากรทั้งเพศ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ รวมทั้งพิจารณาจากความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักพื้นที่ละ 4 ราย รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งสิ้น 12 ราย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) สำหรับการวิจัยคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยชุดข้อคำถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและการเมือง ด้านวัฒนธรรม ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความทันสมัย มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Questionnaire) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก อาชีพเสริม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ การเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ผลกระทบจากนโยบายรัฐ ศาสนา ความเชื่อในเรื่องภูติผี/สิ่งศักดิ์สิทธิ์ การยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น ภูมิภาค การพักอาศัย ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ลักษณะที่อยู่อาศัย ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก และแนวคิดการพัฒนา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) นอกจากนี้ ยังมีข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ที่ต้องกรอกข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับการใช้เวลาในการทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

3.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านลักษณะทาง

ประชากร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและการเมือง ด้านวัฒนธรรม ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความทันสมัย

ตอนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ประกอบด้วย แนวคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็นต่อประเด็นต่าง ๆ ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่หนุนเสริมรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สร้างสรรค์และเหมาะสมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire)

3.3 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

ในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยเริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนวิจัยเพื่อให้คำแนะนำ ผู้วิจัยนำข้อเสนอมาปรับปรุง พัฒนาแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยให้มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย ทั้งนี้ในส่วนของการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1.1 การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การวิจัย ตลอดจนเจตนาเฉพาะของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย และนำมาปรับปรุงข้อความ จากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Object Congruence) จากนั้นประมวลความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นรายชื่อ โดยค่าดัชนีความเที่ยงตรงระหว่างข้อความต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00 จึงจะถือว่าข้อความมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถนำมาใช้เป็นข้อความในแบบสอบถามได้ ส่วนข้อความที่มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงต่ำกว่า 0.50 เป็นข้อความที่ใช้ไม่ได้และต้องปรับปรุง (Rovinelli and Hambleton, 1976)

3.3.1.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1970) ที่กำหนดว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่ายอมรับได้ (Hair et al., 2006) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ในชนบทที่ไม่ใช่หน่วยตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 ราย ซึ่งจากการตรวจสอบ ปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .867 ถือว่าค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ และเหมาะสมในการใช้เป็นเครื่องมือการวิจัย

3.3.2 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยเริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structural Interview) โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมีการทดสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

3.4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และการเมือง ด้านวัฒนธรรม ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความทันสมัย ในด้านลักษณะทางประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก อาชีพเสริม ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ และความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ด้านสังคมและการเมือง ประกอบด้วย การเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ผลกระทบจากนโยบายรัฐ ด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย ศาสนา ความเชื่อในเรื่องภูติผี/สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และการยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น ด้านที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย ภูมิภาค การอยู่อาศัย ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ลักษณะที่อยู่อาศัย และด้านความทันสมัย ประกอบด้วย ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก และแนวคิดการพัฒนา โดยใช้วิธีการประเมินผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.4.1.2 การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ กิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ใช้วิธีการประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา และนำผลของข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้ (Best, 1977)

แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ด้านการดำเนินกิจกรรม มีระดับของความคิดเห็น ดังนี้

บ่อยที่สุด	กำหนดให้เท่ากับ 5 คะแนน
ค่อนข้างบ่อย	กำหนดให้เท่ากับ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้เท่ากับ 3 คะแนน
ไม่ค่อยบ่อย	กำหนดให้เท่ากับ 2 คะแนน
ไม่เคยเลย	กำหนดให้เท่ากับ 1 คะแนน

แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ด้านความสนใจ มีระดับของความคิดเห็น ดังนี้

จริงมากที่สุด	กำหนดให้เท่ากับ 5 คะแนน
---------------	-------------------------

ค่อนข้างเป็นจริง	กำหนดให้เท่ากับ	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้เท่ากับ	3 คะแนน
ไม่ค่อยเป็นจริง	กำหนดให้เท่ากับ	2 คะแนน
ไม่เป็นจริงเลย	กำหนดให้เท่ากับ	1 คะแนน

แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ด้านความคิดเห็น มีระดับของความคิดเห็น ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้เท่ากับ	5 คะแนน
ค่อนข้างเห็นด้วย	กำหนดให้เท่ากับ	4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้เท่ากับ	3 คะแนน
ไม่ค่อยเห็นด้วย	กำหนดให้เท่ากับ	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้เท่ากับ	1 คะแนน

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบจากแบบสอบถามและแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อคำถามในระดับน้อยที่สุด

3.4.1.3 การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อลดจำนวนตัวแปรโดยการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มหรือปัจจัย (Factor) เดียวกันหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างตัวแปรใหม่ที่เรียกว่า “องค์ประกอบ” ซึ่งตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันมากอาจเป็นไปได้ในทิศทางบวกหรือลบก็ได้ ส่วนตัวแปรที่อยู่คนละองค์ประกอบจะไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก ทั้งนี้ในการเตรียมข้อมูลเพื่อดูความเหมาะสมของข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบ KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) หากค่าที่ได้มากกว่า 0.5 และเข้าใกล้ 1 แสดงว่าการวิเคราะห์ปัจจัยเหมาะสมกับข้อมูล จากนั้นคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวและทดสอบความมีนัยสำคัญของเมตริกสหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson’s product moment correlation coefficient) จากนั้นนำตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นอย่างมีนัยสำคัญมาสกัดปัจจัยหรือองค์ประกอบ (Factor Extraction) ด้วยวิธีการ “**วิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis)**” ซึ่งการสกัดปัจจัยจะทำให้ได้ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ทั้งนี้ค่าน้ำหนักปัจจัยที่สามารถอธิบายความหมายได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จากนั้นทำการหมุนแกนปัจจัย (Factor Rotation) มุมฉาก เพื่อให้สะดวกต่อการแปลผล ด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Varimax) ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ความแปรปรวนของค่าน้ำหนักภายในปัจจัยเดียวกันมีค่ามากที่สุดและมีการกระจายตัวของค่าน้ำหนักมากที่สุด เมื่อจัดกลุ่มตัวแปรเดิมเป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบแล้วจึงนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบไปแปลผลและกำหนดชื่อให้กับกลุ่มปัจจัยหรือองค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นผลลัพธ์สำคัญของการศึกษาในครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาจากองค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ หรือตัวชี้วัดตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2550; บุญอ้อม โฉมที, ม.ป.ป.; ยุทธ ไทยวรรณ, 2557)

3.4.1.4 การวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Regression Analysis) แบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Method)

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Credibility) ของข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) โดยใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลนั้นได้มาถูกต้องหรือไม่ โดยการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลที่จะพิจารณา ได้แก่ แหล่งเวลา คือ พิจารณาว่าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ คือ พิจารณาว่าข้อมูลจากต่างสถานที่จะเหมือนกันหรือไม่ และแหล่งบุคคล คือ พิจารณาว่าเมื่อบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ และใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเป็นการบรรยายความข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ประกอบการศึกษาข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (สุภางค์ จันทวานิช, 2556) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) คือ การเลือกหาจุดที่น่าสนใจและสรุปย่อข้อมูล 2) การแสดงข้อมูล (Data Display) คือ กระบวนการวิเคราะห์ เลือกเฟ้นข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อแสดงตัวอย่างให้เห็นอันจะโยงไปสู่การวิเคราะห์และสรุปผลต่อไป โดยการแสดงข้อมูลกระทำในรูปของการเขียนเล่าเรื่อง (Narrative Text) 3) การสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป (Conclusion and Verification) เป็นการสังเคราะห์ข้อความย่อย ๆ เข้าด้วยกันและตรวจสอบยืนยันเป็นผลสรุปการวิจัยขั้นสุดท้าย (นิตา ชูโต, 2551)

บทที่ 4

ผลการศึกษาลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านลักษณะทางประชากร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและการเมือง เป็นต้น รวมทั้งทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities) ด้านความสนใจ (Interests) และด้านความคิดเห็น (Opinions) เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการทำความเข้าใจกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอสารสนเทศที่เกี่ยวกับลักษณะของของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ กลุ่มคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบและเข้าใจถึงลักษณะที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านลักษณะทางประชากร เช่น เพศ ช่วงอายุ สถานภาพ สมรส เป็นต้น ด้านเศรษฐกิจ เช่น ข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ เป็นต้น ด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ ข้อมูลการเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน และการได้รับผลกระทบจากนโยบายภาครัฐต่อการดำเนินชีวิต ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการนับถือศาสนา ความเชื่อในเรื่องภูตผี/สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และการยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น ด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ ข้อมูลความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย และลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ด้านความทันสมัย ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ประเภทของสื่อโซเชียลมีเดียที่ใช้งาน รวมทั้งข้อมูลการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาในปัจจุบันต่อการดำเนินชีวิต โดยมีรายละเอียดลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	กลุ่มรายการ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านลักษณะทางประชากร			
เพศ	ชาย	139	35.7
	หญิง	250	64.3
รวม		389	100.0
ช่วงอายุ	18 – 22 ปี	158	40.6

ลักษณะของคนรุ่นใหม่ใน สังคมชนบทไทยภาคกลาง และภาคใต้	กลุ่มรายการ	จำนวน	ร้อยละ
	23 – 27 ปี	85	21.9
	28 – 32 ปี	58	14.9
	33 – 37 ปี	88	22.6
รวม		389	100.0
สถานภาพสมรส	โสด	234	60.2
	สมรส (จดทะเบียน/ไม่จดทะเบียนสมรส)	142	36.5
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	13	3.3
รวม		389	100.0
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	เฉลี่ย 5 คน/ครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยสุด = 1 คน/ครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด = 13 คน/ครอบครัว ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.672		
ระดับการศึกษาสูงสุด	ต่ำกว่าประถมศึกษา	12	3.1
	ประถมศึกษา	40	10.3
	มัธยมศึกษาตอนต้น	75	19.3
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	118	30.3
	อนุปริญญา/ปวส.	18	4.6
	ปริญญาตรี	118	30.3
	สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.1
รวม		389	100.0
อาชีพหลัก	เกษตรกร (เพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์)	25	6.4
	พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม	6	1.5
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	60	15.4
	นักเรียนหรือนักศึกษา	94	24.2
	ว่างงาน	17	4.4
	ประมง	25	6.4
	รับจ้างทั่วไป	84	21.6
	พนักงานบริษัท	40	10.3
	ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	15	3.9
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	10	2.6
อื่น ๆ	12	3.1	
รวม		389	100.0
อาชีพเสริม งานล่วงเวลา	มีอาชีพเสริม	146	37.5
	ไม่มีอาชีพเสริม	243	62.5
รวม		389	100.0
ด้านเศรษฐกิจ			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท	118	30.3
	5,001 – 10,000 บาท	143	36.8

ลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	กลุ่มรายการ	จำนวน	ร้อยละ
	10,001 – 15,000 บาท	58	14.9
	15,001 – 20,000 บาท	45	11.6
	มากกว่า 20,000 บาท	25	6.4
รวม		389	100.0
ความเพียงพอของรายได้	เพียงพอกับรายจ่ายและมีเหลือเก็บ	129	33.2
	ค่อนข้างเพียงพอกับรายจ่ายแต่ไม่ค่อยมีเหลือเก็บ	179	46.0
	ไม่ค่อยเพียงพอกับรายจ่ายและไม่มีเหลือเก็บ	63	16.2
	ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและมีหนี้สิน	18	4.6
รวม		389	100.0
ความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	ไม่มี	264	67.9
	มีและเป็นเจ้าของทรัพย์สิน	105	27.0
	มีแต่เช่าเพื่อทำกิน	20	5.1
รวม		389	100.0
ด้านสังคมและการเมือง			
การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน	เป็น	116	29.8
	ไม่เป็น	273	70.2
รวม		389	100.0
การได้รับผลกระทบจากนโยบายภาครัฐต่อการดำเนินชีวิต	ได้รับผลกระทบ	193	49.6
	ไม่ได้รับผลกระทบ	196	50.4
รวม		389	100.0
ด้านวัฒนธรรม			
ศาสนา	พุทธ	197	50.6
	คริสต์	4	1.0
	อิสลาม	186	47.8
	อื่น ๆ	2	.5
รวม		389	100.0
ความเชื่อในเรื่องภูตผี/สิ่งศักดิ์สิทธิ์	เชื่อ	212	54.5
	ไม่เชื่อ	177	45.5
รวม		389	100.0
การยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น	ปฏิบัติตาม	364	93.6
	ไม่ปฏิบัติตาม	25	6.4
รวม		389	100.0
ด้านที่อยู่อาศัย			
ภูมิภาค	กลาง	85	21.9
	ใต้	304	78.1
รวม		389	100.0

ลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้	กลุ่มรายการ	จำนวน	ร้อยละ
การอยู่อาศัยในปัจจุบัน	อาศัยอยู่คนเดียว	15	3.9
	อาศัยอยู่กับครอบครัว/พ่อแม่	328	84.3
	อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง	18	4.6
	อาศัยอยู่กับเพื่อน	22	5.7
	อื่น ๆ	6	1.5
รวม		389	100.0
ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย	เจ้าของบ้าน	116	29.8
	ผู้พักอาศัย	234	60.2
	ผู้เช่าอาศัย	39	10.0
รวม		389	100.0
ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	บ้านเดี่ยว	330	84.8
	ทาวน์เฮาส์/บ้านแฝด/ตึกแถว	15	3.9
	ห้องชุด/หอพัก	25	6.4
	ห้องแถว	18	4.6
	อื่น ๆ	1	.3
รวม		389	100.0
ด้านความทันสมัย			
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	โทรศัพท์มือถือ		
	เข้าถึง	345	88.7
	เข้าไม่ถึง	44	11.3
	รวม	389	100.0
	คอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก		
	เข้าถึง	146	37.5
	เข้าไม่ถึง	243	62.5
	รวม	389	100.0
	โทรทัศน์		
	เข้าถึง	249	64.0
	เข้าไม่ถึง	140	36.0
	รวม	389	100.0
	วิทยุ		
	เข้าถึง	78	20.1
	เข้าไม่ถึง	311	79.9
	รวม	389	100.0
หนังสือพิมพ์			
เข้าถึง	87	22.4	
เข้าไม่ถึง	302	77.6	
รวม	389	100.0	
อื่น ๆ			

ลักษณะของคนรุ่นใหม่ใน สังคมชนบทไทยภาคกลาง และภาคใต้	กลุ่มรายการ	จำนวน	ร้อยละ
	เข้าถึง	6	1.5
	เข้าไม่ถึง	383	98.5
	รวม	389	100.0
การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย	ใช้	366	94.1
	ไม่ใช้	23	5.9
รวม		389	100.0
ประเภทของสื่อโซเชียลมีเดีย ที่ใช้งาน	เฟสบุ๊ก		
	ใช้	331	85.1
	ไม่ใช้	58	14.9
	รวม	389	100.0
	อินสตาแกรม		
	ใช้	158	40.6
	ไม่ใช้	231	59.4
	รวม	389	100.0
	ทวิตเตอร์		
	ใช้	83	21.3
	ไม่ใช้	306	78.7
	รวม	389	100.0
	ยูทูป		
	ใช้	272	69.9
	ไม่ใช้	117	30.1
	รวม	389	100.0
เว็บไซต์			
ใช้	152	39.1	
ไม่ใช้	237	60.9	
รวม	389	100.0	
ไลน์			
ใช้	243	62.5	
ไม่ใช้	146	37.5	
รวม	389	100.0	
อื่น ๆ			
ใช้	3	.8	
ไม่ใช้	386	99.2	
รวม	389	100.0	
การได้รับผลกระทบจาก แนวคิดการพัฒนาในปัจจุบัน ต่อการดำเนินชีวิต	ได้รับผลกระทบ	221	56.8
	ไม่ได้รับผลกระทบ	168	43.2
รวม		389	100.0

จากตารางที่ 4-1 สามารถอธิบายลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านลักษณะทางประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.3 ส่วนเพศชาย ร้อยละ 35.7 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 18 – 22 ปี (ร้อยละ 40.6) รองลงมา คือ 33 – 37 ปี (ร้อยละ 22.6) 23 – 27 ปี (ร้อยละ 21.9) และ 28 – 32 ปี (ร้อยละ 14.9) ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 60.2) และสมรสแล้ว (ร้อยละ 36.5) ส่วนหม้าย/หย่าหรือแยกกันอยู่ (ร้อยละ 3.3) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน ต่อครอบครัว โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยสุด คือ 1 คนต่อครอบครัว และที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด คือ 13 คนต่อครอบครัว ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับปวช. (ร้อยละ 30.3) ซึ่งเท่ากับระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 30.3) รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 19.3) และระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 10.3) ส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ นักเรียนหรือนักศึกษา (ร้อยละ 24.2) รองลงมา ได้แก่ รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 21.6) ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 15.4) และพนักงานบริษัท (ร้อยละ 10.3) และส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริมหรือทำงานล่วงเวลา (ร้อยละ 62.5)

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท (ร้อยละ 36.8) รองลงมา ได้แก่ ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 30.3) 10,001 – 15,000 บาท (ร้อยละ 14.9) 15,001 – 20,000 บาท (ร้อยละ 11.6) และมากกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 6.4) ส่วนความเพียงพอของรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่ซึ่งมีจำนวนเกือบหนึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษามีรายได้ค่อนข้างเพียงพอกับรายจ่ายแต่ไม่ค่อยมีเหลือเก็บ (ร้อยละ 46.0) รองลงมา ได้แก่ มีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายและมีเหลือเก็บ (ร้อยละ 33.2) มีรายได้ไม่ค่อยเพียงพอกับรายจ่ายและไม่มีเหลือเก็บ (ร้อยละ 16.2) และมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและมีหนี้สิน (ร้อยละ 4.6) ในด้านความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ซึ่งมีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือมีทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 67.9) รองลงมา ได้แก่ มีและเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (ร้อยละ 27.0) ส่วนมีแต่เช่าเพื่อทำกิน (ร้อยละ 5.1)

ด้านสังคมและการเมือง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน (ร้อยละ 70.2) สำหรับการได้รับผลกระทบจากนโยบายภาครัฐต่อการดำเนินชีวิต พบว่า มีจำนวนผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบกับผู้ที่ได้รับผลกระทบในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ (ร้อยละ 50.4 และ ร้อยละ 49.6)

ด้านวัฒนธรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 50.6) รองลงมาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ ศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 47.8) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 1.0) และอื่น ๆ (ร้อยละ 0.5) ส่วนใหญ่มีความเชื่อในเรื่องภูตผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (ร้อยละ 54.5) และ พบว่า ส่วนใหญ่ยังยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น (ร้อยละ 93.6)

ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ร้อยละ 78.1 และภาคกลาง ร้อยละ 21.9 ซึ่งเป็นไปตามการค่านวนหาสัดส่วนขนาดตัวอย่าง ด้านการอยู่อาศัยใน

ปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับครอบครัว/พ่อแม่ (ร้อยละ 84.3) รองลงมาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ อาศัยอยู่กับเพื่อน (ร้อยละ 5.7) อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง (ร้อยละ 4.6) อาศัยอยู่คนเดียว (ร้อยละ 3.9) และอื่น ๆ (ร้อยละ 0.3) ด้านความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้พักอาศัย (ร้อยละ 60.2) รองลงมา ได้แก่ เป็นเจ้าของบ้าน (ร้อยละ 29.8) และเป็นผู้เช่าอาศัย (ร้อยละ 10.0) ส่วนลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยว (ร้อยละ 84.8) รองลงมาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ห้องชุด/หอพัก (ร้อยละ 6.4) ห้องแถว (ร้อยละ 4.6) ทาวน์เฮาส์/บ้านแฝด/ตึกแถว (ร้อยละ 3.9) และอื่น ๆ (ร้อยละ 0.3)

ด้านความทันสมัย พบว่า ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) โทรศัพท์มือถือ (เข้าถึง ร้อยละ 88.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษ) 2) โทรศัพท์ (เข้าถึง ร้อยละ 64.0 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษ) และ 3) คอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก (เข้าถึง ร้อยละ 37.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษ) นอกจากนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษส่วนใหญ่ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย (ร้อยละ 94.1) โดยประเภทของสื่อโซเชียลมีเดียที่ใช้กันมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) เฟสบุ๊ก (ใช้ ร้อยละ 85.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษ) 2) ยูทูบ (ใช้ ร้อยละ 69.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษ) และ 3) ไลน์ (ใช้ ร้อยละ 62.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษ) ส่วนการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาในปัจจุบันต่อการดำเนินชีวิต พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบ (ร้อยละ 56.8)

4.2 รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

การศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้หมวดต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยหมวดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หมวดเหตุการณ์/กิจกรรมทางสังคม ($\bar{X} = 3.73$, $SD = .856$) รองลงมา ได้แก่ หมวดการพักผ่อน ($\bar{X} = 3.56$, $SD = .761$) หมวดการซื้อสินค้าและบริการ/การจับจ่ายใช้สอย ($\bar{X} = 3.56$, $SD = .761$) หมวดงานอดิเรก ($\bar{X} = 2.87$, $SD = .822$) หมวดความบันเทิง ($\bar{X} = 2.75$, $SD = .678$) หมวดงานและการทำงาน ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 1.010$) หมวดสมาชิกกลุ่ม/ชมรม และการเข้าร่วมกับชุมชน ($\bar{X} = 2.53$, $SD = .999$) และหมวดกีฬา ($\bar{X} = 2.43$, $SD = 1.010$) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities)	จำนวนและร้อยละของการดำเนินกิจกรรม					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	บ่อยที่สุด	ค่อนข้างบ่อย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย			
หมวดงานและการทำงาน						2.68	1.010	ปานกลาง
1. ทำงานพิเศษเพื่อหารายได้เพิ่มที่นอกเหนือจากงานประจำหรือการเรียน	60 (15.4)	113 (29.0)	34 (8.7)	123 (31.6)	59 (15.2)	2.98	1.354	ปานกลาง
2. เข้าร่วมอบรมสัมมนาในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานหรือการเรียน	22 (5.7)	138 (35.5)	41 (10.5)	138 (35.5)	50 (12.9)	2.86	1.197	ปานกลาง
3. เลี้ยงสัตว์เพื่อการประกอบอาชีพ	51 (13.1)	44 (11.3)	21 (5.4)	85 (21.9)	188 (48.3)	2.19	1.463	น้อย
หมวดงานอดิเรก						2.87	.822	ปานกลาง
1. ทำกิจกรรมทางศิลปะ หรืองานประดิษฐ์ ในวันหยุดหรือยามว่าง	24 (6.2)	70 (18.0)	37 (9.5)	128 (32.9)	130 (33.4)	2.31	1.271	น้อย
2. เก็บสะสมของต่าง ๆ เป็นงานอดิเรก	30 (7.7)	80 (20.6)	51 (13.1)	124 (31.9)	104 (26.7)	2.51	1.290	ปานกลาง
3. อ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น การ์ตูน นิตยสารดาราศาสตร์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	50 (12.9)	87 (22.4)	50 (12.9)	141 (36.2)	61 (15.7)	2.80	1.301	ปานกลาง
4. เลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว เป็นต้น	96 (24.7)	93 (23.9)	23.9 (7.2)	76 (19.5)	96 (24.7)	3.04	1.553	ปานกลาง
5. ปลูกไม้ประดับหรือจัดสวนเพื่อตกแต่งบ้านในวันหยุดหรือยามว่าง	55 (14.1)	101 (26.0)	38 (9.8)	126 (32.4)	69 (17.7)	2.86	1.358	ปานกลาง
6. ทำอาหารเพื่อรับประทานในครอบครัว	141 (36.2)	111 (28.5)	34 (8.7)	95 (24.4)	8 (2.1)	3.72	1.241	มาก
หมวดเหตุการณ์/กิจกรรมทางสังคม						3.73	.856	มาก
1. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา	144 (37.0)	149 (38.3)	29 (7.5)	64 (16.5)	3 (.8)	3.94	1.083	มาก
2. ร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อการกุศล	78 (20.1)	161 (41.4)	52 (13.4)	93 (23.9)	5 (1.3)	3.55	1.099	มาก

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน การดำเนินกิจกรรม (Activities)	จำนวนและร้อยละของการดำเนินกิจกรรม					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	บ่อย ที่สุด	ค่อนข้าง บ่อย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย บ่อย	ไม่เคย เลย			
3. ไปเยี่ยมญาติในเทศกาล สำคัญ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น	96 (24.7)	151 (38.8)	30 (7.7)	90 (23.1)	22 (5.7)	3.54	1.244	มาก
4. เข้าร่วมกิจกรรม หรือ พิธีกรรมทางศาสนา	141 (36.2)	142 (36.5)	29 (7.5)	74 (19.0)	3 (.8)	3.88	1.121	มาก
หมวดการพักผ่อน						3.56	.761	มาก
1. ไปเที่ยวพักผ่อนตามสถานที่ ต่าง ๆ ในวันหยุด	76 (19.5)	106 (27.2)	33 (8.5)	160 (41.1)	14 (3.6)	3.18	1.257	ปาน กลาง
2. พักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด	147 (37.8)	150 (38.6)	31 (8.0)	55 (14.1)	6 (1.5)	3.97	1.079	มาก
3. ท่องเที่ยวในสถานที่ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	67 (17.2)	137 (35.2)	31 (8.0)	139 (35.7)	15 (3.9)	3.26	1.220	ปาน กลาง
4. ใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัว หรือญาติพี่น้อง	146 (37.5)	149 (38.3)	32 (8.2)	59 (15.2)	3 (.8)	3.97	1.066	มาก
5. เมื่อมีเวลาว่างมักพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นใน ประเด็นต่าง ๆ กับกลุ่มเพื่อน หรือเพื่อนบ้าน	82 (21.1)	138 (35.5)	35 (9.0)	124 (31.9)	10 (2.6)	3.41	1.208	ปาน กลาง
หมวดความบันเทิง						2.75	.678	ปาน กลาง
1. เข้าชมการแสดงหรือ การละเล่นที่เกี่ยวข้องกับ ศิลปวัฒนธรรม	43 (11.1)	81 (20.8)	55 (14.1)	152 (39.1)	58 (14.9)	2.74	1.255	ปาน กลาง
2. ไปเที่ยวตามสถานที่บันเทิง ต่าง ๆ เช่น ชมภาพยนตร์ หนังกลางแปลง คอนเสิร์ต หมอลำ ลีเก เป็นต้น	29 (7.5)	57 (14.7)	38 (9.8)	187 (48.1)	78 (20.1)	2.41	1.178	น้อย
3. เปิดรับสื่อทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น	173 (44.5)	110 (28.3)	21 (5.4)	56 (14.4)	29 (7.5)	3.88	1.317	มาก
4. ไปงานเลี้ยงสังสรรค์และ งานรื่นเริงตามเทศกาล	29 (7.5)	97 (24.9)	51 (13.1)	160 (41.1)	52 (13.4)	2.72	1.191	ปาน กลาง
5. ท่องเที่ยวตามสถานบันเทิง ในยามราตรี เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นต้น	17 (4.4)	33 (8.5)	32 (8.2)	120 (30.8)	187 (48.1)	1.90	1.136	น้อย
6. เล่นอินเทอร์เน็ต หรือ เกมส์ออนไลน์ เพื่อการ	99 (25.4)	137 (35.2)	23 (5.9)	78 (20.1)	52 (13.4)	3.39	1.398	ปาน กลาง

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน การดำเนินกิจกรรม (Activities)	จำนวนและร้อยละของการดำเนินกิจกรรม					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	บ่อย ที่สุด	ค่อนข้าง บ่อย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย บ่อย	ไม่เคย เลย			
พักผ่อนหย่อนใจ								
7. ฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อ พักผ่อนหย่อนใจ	89 (22.9)	160 (41.1)	41 (10.5)	85 (21.9)	14 (3.6)	3.58	1.165	มาก
8. ฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อ รับข่าวสารบ้านเมือง	89 (22.9)	149 (38.3)	32 (8.2)	90 (23.1)	29 (7.5)	3.46	1.273	ปาน กลาง
9. ต้มเครื่องดื่มมีนมมาเพื่อ ความสนุกสนาน	23 (5.9)	33 (8.5)	25 (6.4)	101 (26.0)	207 (53.2)	1.88	1.207	น้อย
10. มักเสียงโซค เช่น ซีลลวดเตอร์ หวยใต้ดิน เป็นต้น	34 (8.7)	50 (12.9)	15 (3.9)	117 (30.1)	173 (44.5)	2.11	1.333	น้อย
11. ใช้สื่อออนไลน์ในการหา เพื่อนใหม่หรือหาคู่ครอง	18 (4.6)	57 (14.7)	39 (10.0)	119 (30.6)	156 (40.1)	2.13	1.221	น้อย
หมวดสมาชิกกลุ่ม/ชมรม และการเข้าร่วมกับชุมชน						2.53	.999	ปาน กลาง
1. เข้าร่วมกิจกรรม สาธารณประโยชน์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร	31 (8.0)	84 (1.6)	58 (14.9)	136 (35.0)	80 (20.6)	2.61	1.250	ปาน กลาง
2. เข้าร่วมกิจกรรมชมรม/ กลุ่มที่สนใจ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนกลุ่มอนุรักษ์ เป็นต้น	29 (7.5)	73 (18.8)	62 (15.9)	126 (32.4)	99 (25.4)	2.50	1.259	น้อย
3. เข้าร่วมกลุ่มทางการเมือง ในระดับท้องถิ่น หรือใน ระดับประเทศ	9 (2.3)	40 (10.3)	62 (15.9)	68 (17.5)	210 (54.0)	1.89	1.145	น้อย
4. เข้าร่วมกิจกรรมหรือ โครงการพัฒนาต่าง ๆ ของ ชุมชน	29 (7.5)	75 (19.3)	75 (19.3)	133 (34.2)	101 (26.0)	2.48	1.267	น้อย
5. เข้าร่วมงานบุญงานกุศล ต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน	29 (7.5)	75 (19.3)	75 (19.3)	133 (34.2)	101 (26.0)	3.18	1.246	ปาน กลาง
หมวดการซื้อขายสินค้าและบริการ/การใช้จ่ายใช้สอย						3.17	.775	ปาน กลาง
1. บริโภคอาหารที่ดีต่อ สุขภาพ	116 (29.8)	157 (40.4)	50 (12.9)	57 (14.7)	9 (2.3)	3.81	1.089	มาก
2. เลือกซื้อของใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือ ตามสมัยนิยม	56 (14.4)	116 (29.8)	46 (11.8)	142 (36.5)	29 (7.5)	3.07	1.239	ปาน กลาง
3. ซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต	40	98	44	122	85	2.71	1.330	ปาน

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน การดำเนินกิจกรรม (Activities)	จำนวนและร้อยละของการดำเนินกิจกรรม					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	บ่อย ที่สุด	ค่อนข้าง บ่อย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย บ่อย	ไม่เคย เลย			
	(10.3)	(25.2)	(11.3)	(31.4)	(21.9)			กลาง
4. รับประทานอาหาร นอกบ้านกับเพื่อนหรือ ครอบครัว	34 (8.7)	115 (29.6)	35 (9.0)	167 (42.9)	38 (9.8)	2.85	1.202	ปาน กลาง
5. ซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ ตามห้างสรรพสินค้า ร้าน สะดวกซื้อต่าง ๆ	62 (15.9)	154 (39.6)	28 (7.2)	120 (30.8)	25 (6.4)	3.28	1.235	ปาน กลาง
6. ซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ ตามตลาดนัดในชุมชน	73 (18.8)	210 (54.0)	26 (6.7)	69 (17.7)	11 (2.8)	3.68	1.058	มาก
7. บริโภคผลิตภัณฑ์เสริม อาหารเพื่อสุขภาพ	34 (8.7)	115 (29.6)	42 (10.8)	134 (34.4)	64 (16.5)	2.80	1.269	ปาน กลาง
หมวดกีฬา						2.43	1.010	น้อย
1. ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา อย่างสม่ำเสมอ	44 (11.3)	101 (26.0)	16 (4.1)	196 (50.4)	32 (8.2)	2.82	1.231	ปาน กลาง
2. เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของ หมู่บ้านหรือชุมชน	30 (7.7)	74 (19.0)	32 (8.2)	156 (40.1)	97 (24.9)	2.44	1.262	น้อย
3. เข้าฟิตเนสเพื่อออกกำลังกาย	27 (6.9)	36 (9.3)	28 (7.2)	122 (31.4)	176 (45.2)	2.01	1.234	น้อย

อย่างไรก็ตาม จากตารางที่ 4-2 หากพิจารณารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้เป็นรายข้อ พบว่า 5 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ($\bar{x} = 3.97$, SD = 1.066) 2) พักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด ($\bar{x} = 3.97$, SD = 1.079) 3) เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา ($\bar{x} = 3.94$, SD = 1.083) 4) เข้าร่วมกิจกรรม หรือพิธีกรรมทางศาสนา ($\bar{x} = 3.88$, SD = 1.121) และ 5) เปิดรับสื่อทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น ($\bar{x} = 3.88$, SD = 1.317)

4.2.2 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ (Interests) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ (Interests) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้หมวดต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยหมวดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หมวดครอบครัวและบ้าน ($\bar{x} = 4.23$, SD = .653) รองลงมา ได้แก่ หมวดอาหาร/สุขภาพ ($\bar{x} = 3.82$, SD = .608) หมวดการประสบความสำเร็จในชีวิต ($\bar{x} = 3.55$, SD = 1.117) หมวดงานและอาชีพ ($\bar{x} = 3.53$, SD = .747) หมวดชุมชน ($\bar{x} = 3.52$, SD = 1.036) หมวดสื่อ ($\bar{x} = 3.31$,

SD = .789) หมวดการพักผ่อน/นันทนาการ ($\bar{x}$ = 3.27, SD = .736) และหมวดแฟชั่น/ตามกระแส ($\bar{x}$ = 3.15, SD = .747) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ (Interests) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ (Interests)	จำนวนและร้อยละของความสนใจ					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	จริงที่สุด	ค่อนข้างเป็นจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่เป็นจริงเลย			
หมวดครอบครัวและบ้าน						4.23	.653	มาก
1. ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก	304 (78.1)	62 (15.9)	16 (4.1)	6 (1.5)	1 (.3)	4.70	.645	มากที่สุด
2. สนใจทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีเวลาว่าง	175 (45.0)	145 (37.3)	37 (9.5)	29 (7.5)	3 (.8)	4.18	.939	มาก
3. เลือกปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก	221 (56.8)	114 (29.3)	30 (7.7)	18 (4.6)	6 (1.5)	4.35	.920	มาก
4. ชอบอยู่บ้านกับครอบครัวในวันหยุดมากกว่าออกไปเที่ยว	182 (46.8)	131 (33.7)	40 (10.3)	33 (8.5)	3 (.8)	4.17	.976	มาก
5. สนใจตกแต่งบ้านให้สะอาดสวยงามและน่าอยู่	161 (41.4)	151 (38.8)	41 (10.5)	30 (7.7)	6 (1.5)	4.11	.978	มาก
6. สนใจซ่อมแซมของที่ชำรุดภายในบ้าน	99 (25.4)	169 (43.4)	39 (10.0)	68 (17.5)	14 (3.6)	3.70	1.135	มาก
7. ชอบบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ	219 (56.3)	123 (31.6)	27 (6.9)	16 (4.1)	4 (1.0)	4.38	.864	มาก
หมวดงานและอาชีพ						3.53	.747	มาก
1. สนใจหารายได้พิเศษในยามที่ว่างเว้นจากการเรียนหรืองานประจำ	120 (30.8)	127 (32.6)	54 (13.9)	54 (13.9)	34 (8.7)	3.63	1.287	มาก
2. สนใจประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่	119 (30.6)	130 (33.4)	55 (14.1)	56 (14.4)	29 (7.5)	3.65	1.256	มาก
3. ให้ความสำคัญกับการเรียนหรือการทำงานเป็นอันดับแรก	183 (47.0)	133 (34.2)	29 (7.5)	29 (7.5)	7 (1.8)	4.17	.999	มาก
4. ตั้งใจเรียนหรือทำงานไม่กลัวงานหนัก	195 (50.1)	146 (37.5)	28 (7.2)	17 (4.4)	3 (.8)	4.32	.847	มาก
5. สนใจเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนหรือ	145 (37.3)	159 (40.9)	53 (13.6)	14 (3.6)	18 (4.6)	4.03	1.035	มาก

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความสนใจ (Interests)	จำนวนและร้อยละของความสนใจ					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	จริง ที่สุด	ค่อนข้าง เป็นจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ ค่อย จริง	ไม่เป็น จริง เลย			
การทำงาน								
6. สนใจเป็นผู้ประกอบการ หรือเป็นเจ้าของธุรกิจใน ชุมชนท้องถิ่น	99 (25.4)	125 (32.1)	74 (19.0)	48 (12.3)	43 (11.1)	3.49	1.293	ปาน กลาง
7. สนใจอาชีพเกษตรกรรม	71 (18.3)	95 (24.4)	91 (23.4)	95 (24.4)	37 (9.5)	3.17	1.254	ปาน กลาง
8. สนใจอาชีพรับราชการ หรือทำงานในองค์กรภาครัฐ	74 (19.0)	83 (21.3)	92 (23.7)	67 (17.2)	73 (18.8)	3.05	1.378	ปาน กลาง
9. สนใจทำงานในองค์ องค์กรภาคประชาสังคม หรือองค์กรไม่แสวงหาผล กำไร (NGOs)	51 (13.1)	95 (24.4)	95 (24.4)	78 (20.1)	70 (18.0)	2.95	1.300	ปาน กลาง
10. สนใจไปทำงาน หรือ เรียนในต่างประเทศ	69 (17.7)	74 (19.0)	71 (18.3)	63 (16.2)	112 (28.8)	2.81	1.477	ปาน กลาง
หมวดชุมชน						3.52	1.036	มาก
1. สนใจเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนาชุมชน	89 (22.9)	127 (32.6)	74 (19.0)	63 (16.2)	36 (9.3)	3.44	1.260	ปาน กลาง
2. สนใจเข้าร่วมงาน การกุศล เพื่อช่วยเหลือ สังคมในโอกาสต่าง ๆ	77 (19.8)	157 (40.4)	75 (19.3)	48 (12.3)	32 (8.2)	3.51	1.179	มาก
3. สนใจเรื่องราวความ เคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ของเพื่อนบ้านและชุมชน	76 (19.5)	142 (36.5)	83 (21.3)	56 (14.4)	32 (8.2)	3.45	1.193	ปาน กลาง
4. สนใจปัญหาสิ่งแวดล้อม ของชุมชน	101 (26.0)	156 (40.1)	69 (17.7)	41 (10.5)	22 (5.7)	3.70	1.132	มาก
5. สนใจแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น หรือปรึกษาหารือ กับเพื่อนบ้าน	96 (24.7)	124 (31.9)	74 (19.0)	61 (15.7)	34 (8.7)	3.48	1.259	ปาน กลาง
หมวดการพักผ่อน/นันทนาการ						3.27	.736	ปาน กลาง
1. สนใจการพยากรณ์ โชคชะตา	38 (9.8)	72 (18.5)	73 (18.8)	90 (23.1)	116 (29.8)	2.55	1.343	ปาน กลาง
2. สนใจกิจกรรมตื่นเต้นและ ท้าทาย เช่น ล่องแก่ง เดินป่า ปีนหน้าผา เป็นต้น	81 (20.8)	94 (24.2)	73 (18.8)	80 (20.6)	61 (15.7)	3.14	1.376	ปาน กลาง
3. สนใจเที่ยวชม ศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น	70 (18.0)	133 (34.2)	75 (19.3)	80 (20.6)	31 (8.0)	3.34	1.215	ปาน กลาง

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความสนใจ (Interests)	จำนวนและร้อยละของความสนใจ					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	จริง ที่สุด	ค่อนข้าง เป็นจริง	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย จริง	ไม่ เป็น จริง เลย			
4. สนใจเข้าร่วมงานสังสรรค์ และงานเลี้ยงรื่นเริงต่าง ๆ	32 (8.2)	140 (36.0)	79 (20.3)	94 (24.2)	44 (11.3)	3.06	1.176	ปาน กลาง
5. สนใจพักผ่อนด้วยการเล่น อินเทอร์เน็ต หรือเกมส์ คอมพิวเตอร์	82 (21.1)	140 (36.0)	51 (13.1)	78 (20.1)	38 (9.8)	3.39	1.284	ปาน กลาง
6. สนใจแสวงหาสถานที่ ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	77 (19.8)	145 (37.3)	65 (16.7)	68 (17.5)	34 (8.7)	3.42	1.232	ปาน กลาง
7. สนใจฟังเพลงลูกทุ่งหรือ ลูกกรุง	60 (15.4)	98 (25.2)	82 (21.1)	92 (23.7)	57 (14.7)	3.03	1.302	ปาน กลาง
8. สนใจฟังเพลงไทยสากล	63 (16.2)	122 (31.4)	73 (18.8)	83 (21.3)	48 (12.3)	3.18	1.281	ปาน กลาง
9. สนใจฟังเพลงสากล	80 (20.6)	128 (32.9)	68 (17.5)	59 (15.2)	54 (13.9)	3.31	1.329	ปาน กลาง
10. ชอบความงามของ ธรรมชาติมากกว่าแสงสีเสียง ในเมือง	144 (37.0)	133 (34.2)	65 (16.7)	32 (8.2)	15 (3.9)	3.92	1.100	มาก
11. สนใจเข้าร่วมกิจกรรม หรือประเพณีทางศาสนา	122 (31.4)	154 (39.6)	58 (14.9)	45 (11.6)	10 (2.6)	3.86	1.067	มาก
12. สนใจไปเที่ยว หรือ พักผ่อนตามศูนย์การค้า	56 (14.4)	123 (31.6)	66 (17.0)	91 (23.4)	53 (13.6)	3.10	1.291	ปาน กลาง
หมวดแฟชั่น/ตามกระแส						3.15	.747	ปาน กลาง
1. สนใจแต่งตัวตามแบบ คนดังหรือดาราหนังร้อง	20 (5.1)	41 (10.5)	44 (11.3)	134 (34.4)	150 (38.6)	2.09	1.174	น้อย
2. สนใจใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามโฆษณา	25 (6.4)	59 (15.2)	60 (15.4)	136 (35.0)	109 (28.0)	2.37	1.219	น้อย
3. ชอบแต่งกายตามสบาย มากกว่าตามสมัยนิยม	167 (42.9)	99 (25.4)	39 (10.0)	48 (12.3)	36 (9.3)	3.80	1.350	มาก
4. สนใจการใช้ชีวิตแบบ เรียบง่ายและพอเพียง	209 (53.7)	125 (32.1)	39 (10.0)	9 (2.3)	7 (1.8)	4.34	.884	มาก
หมวดอาหาร/สุขภาพ						3.82	.608	มาก
1. ให้ความสำคัญกับการ รับประทานอาหารที่มี ประโยชน์และถูกสุขอนามัย	168 (43.2)	161 (41.4)	37 (9.5)	21 (5.4)	2 (.5)	4.21	.863	มาก
2. สนใจดูแลตัวเองให้ดูดี อยู่เสมอ	167 (42.9)	159 (40.9)	46 (11.8)	14 (3.6)	3 (.8)	4.22	.846	มาก

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความสนใจ (Interests)	จำนวนและร้อยละของความสนใจ					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	จริง ที่สุด	ค่อนข้าง เป็นจริง	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย จริง	ไม่ เป็น จริง เลย			
3. สนใจการออกกำลังกาย	134 (34.4)	130 (33.4)	64 (16.5)	47 (12.1)	14 (3.6)	3.83	1.136	มาก
4. ชอบทำอาหาร รับประทานเอง	191 (49.1)	126 (32.4)	34 (8.7)	32 (8.2)	6 (1.5)	4.19	1.006	มาก
5. สนใจดูแลสุขภาพของ ตนเองให้แข็งแรง	174 (44.7)	140 (36.0)	46 (11.8)	26 (6.7)	3 (.8)	4.17	.935	มาก
6. ชอบรับประทานอาหาร สำเร็จรูป หรือออกไป รับประทานอาหารนอกบ้าน	49 (12.6)	100 (25.7)	72 (18.5)	137 (35.2)	31 (8.0)	3.00	1.198	ปาน กลาง
7. ชอบรับประทานอาหาร ที่บ้าน	146 (37.5)	157 (40.4)	53 (13.6)	26 (6.7)	7 (1.8)	4.05	.970	มาก
8. ชอบรับประทานอาหาร จานด่วน หรืออาหาร ตะวันตก	50 (12.9)	92 (23.7)	70 (18.0)	116 (29.8)	61 (15.7)	2.88	1.291	ปาน กลาง
หมวดสื่อ						3.31	.789	ปาน กลาง
1. สนใจเรื่องที่อยู่ในกระแส นิยม หรือกระแสสังคม	61 (15.7)	92 (23.7)	91 (23.4)	96 (24.7)	49 (12.6)	3.05	1.271	ปาน กลาง
2. สนใจเรื่องราวในแวดวง บันเทิง เช่น ข่าวเกี่ยวกับ ดารา นักร้อง เป็นต้น	43 (11.1)	97 (24.9)	76 (19.5)	115 (29.6)	58 (14.9)	2.88	1.254	ปาน กลาง
3. สนใจรายการเกี่ยวกับ ศาสนา	73 (18.8)	147 (37.8)	88 (22.6)	63 (16.2)	18 (4.6)	3.50	1.109	ปาน กลาง
4. สนใจติดตามข่าวสาร เกี่ยวกับการเมือง	53 (13.6)	127 (32.6)	92 (23.7)	82 (21.1)	35 (9.0)	3.21	1.184	ปาน กลาง
5. สนใจข่าวสารเกี่ยวกับ กีฬา หรือสุขภาพ	69 (17.7)	137 (35.2)	78 (20.1)	77 (19.8)	28 (7.2)	3.37	1.191	ปาน กลาง
6. สนใจข่าวสารเกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรม	45 (11.6)	141 (36.2)	93 (23.9)	79 (20.3)	31 (8.0)	3.23	1.139	ปาน กลาง
7. สนใจข่าวสารเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ	57 (14.7)	145 (37.3)	81 (20.8)	68 (17.5)	38 (9.8)	3.30	1.200	ปาน กลาง
8. สนใจความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี หรืออุปกรณ์ สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก เป็นต้น	161 (41.4)	135 (34.7)	40 (10.3)	29 (7.5)	24 (6.2)	3.98	1.172	มาก
หมวดการประสบความสำเร็จในชีวิต						3.55	1.117	มาก
1. สนใจศึกษาต่อในระดับที่	117	113	77	54	28	3.61	1.246	มาก

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความสนใจ (Interests)	จำนวนและร้อยละของความสนใจ					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	จริง ที่สุด	ค่อนข้าง เป็นจริง	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย จริง	ไม่ เป็น จริง เลย			
สูงขึ้น	(30.1)	(29.0)	(19.8)	(13.9)	(7.2)			
2. สนใจเข้าอบรม หรือ สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใน ด้านต่าง ๆ	94 (24.2)	123 (31.6)	83 (21.3)	61 (15.7)	28 (7.2)	3.50	1.218	ปาน กลาง

อย่างไรก็ตาม จากตารางที่ 4-3 หากพิจารณารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ (Interests) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้เป็นรายข้อ พบว่า 5 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก ($\bar{x} = 4.70$, SD = .645) 2) ชอบบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ ($\bar{x} = 4.38$, SD = .864) 3) เลือกปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก ($\bar{x} = 4.35$, SD = .920) 4) สนใจการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและพอเพียง ($\bar{x} = 4.34$, SD = .884) และ 5) ตั้งใจเรียนหรือทำงาน ไม่กั้วงานหนัก ($\bar{x} = 4.32$, SD = .847)

4.2.3 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น (Opinions) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น (Opinions) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้หมวดต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยหมวดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หมวดประเด็นทางสังคมและการเมือง ($\bar{x} = 4.30$, SD = .642) รองลงมา ได้แก่ หมวดวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.06$, SD = .567) หมวดอนาคต ($\bar{x} = 3.98$, SD = .730) หมวดการศึกษา ($\bar{x} = 3.86$, SD = .792) หมวดเศรษฐกิจ ธุรกิจ และอาชีพ ($\bar{x} = 3.86$, SD = .814) หมวดการบริโภคและผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 3.74$, SD = .650) และหมวดเกี่ยวกับตนเอง ($\bar{x} = 3.63$, SD = .553) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4 รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น (Opinions) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความคิดเห็น (Opinions)	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง			
หมวดเกี่ยวกับตนเอง						3.63	.553	มาก
1. ชื่อเสียงเกียรติยศคือ ความสำเร็จสูงสุดในชีวิต	72 (18.5)	89 (22.9)	64 (16.5)	109 (28.0)	55 (14.1)	3.04	1.348	ปาน กลาง
2. ความร่ำรวยคือ ความสำเร็จในชีวิต	39 (10.0)	109 (28.0)	67 (17.2)	129 (33.2)	45 (11.6)	2.92	1.214	ปาน กลาง

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความคิดเห็น (Opinions)	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง			
3. การเที่ยวสถานบันเทิง ยามราตรีเป็นการผ่อนคลาย	24 (6.2)	79 (20.3)	74 (19.0)	115 (29.6)	97 (24.9)	2.53	1.236	ปาน กลาง
4. ควรคิดนอกกรอบบ้าง เพื่อทำบางอย่างที่แตกต่าง ออกไป	88 (22.6)	146 (37.5)	60 (15.4)	59 (15.2)	36 (9.3)	3.49	1.251	ปาน กลาง
5. บุคลิกภาพและรูปลักษณ์ ภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญ	67 (17.2)	112 (28.8)	70 (18.0)	95 (24.4)	45 (11.6)	3.16	1.290	ปาน กลาง
6. คุณค่าทางจิตใจมี ความหมายมากกว่าวัตถุ สิ่งของ	167 (42.9)	138 (35.5)	35 (9.0)	26 (6.7)	23 (5.9)	4.03	1.150	มาก
7. ผู้ที่ทันต่อข่าวสารใน ยุคใหม่ต้องรู้เท่าทัน เทคโนโลยี	140 (36.0)	163 (41.9)	52 (13.4)	20 (5.1)	14 (3.6)	4.02	1.013	มาก
8. การใช้ชีวิตประจำวันจะ เป็นไปโดยยากลำบาก หาก ไม่มีโทรศัพท์มือถือ	97 (24.9)	161 (41.4)	68 (17.5)	46 (11.8)	17 (4.4)	3.71	1.099	มาก
9. ควรเลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมโดยไม่ต้องสนใจ คนอื่น	96 (24.7)	160 (41.1)	63 (16.2)	55 (14.1)	15 (3.9)	3.69	1.107	มาก
10. คนเรากำหนดชะตาชีวิต ของตนเองไม่ใช่ฟ้าลิขิต	118 (30.3)	136 (35.0)	67 (17.2)	43 (11.1)	25 (6.4)	3.72	1.192	มาก
11. ความสำเร็จในชีวิตไม่ได้ อยู่ที่การแต่งงานมีครอบครัว และมีบุตรเสมอไป	130 (33.4)	149 (38.3)	59 (15.2)	38 (9.8)	13 (3.3)	3.89	1.081	มาก
12. การดูแลรักษาความ สะอาดของบ้านควรเป็น หน้าที่ของทุกคนใน ครอบครัว	212 (54.5)	119 (30.6)	35 (9.0)	13 (3.3)	10 (2.6)	4.31	.952	มาก
13. ตัวเองเป็นผู้นำในกลุ่ม เพื่อน	41 (10.5)	96 (24.7)	134 (34.4)	86 (22.1)	32 (8.2)	3.07	1.103	ปาน กลาง
14. ครอบครัวสำคัญ มากกว่างาน	186 (47.8)	114 (29.3)	63 (16.2)	18 (4.6)	8 (2.1)	4.16	.993	มาก
15. การแต่งกายตามสมัย นิยมทำให้ชีวิตมีสีสัน	49 (12.6)	109 (28.0)	115 (29.6)	88 (22.6)	28 (7.2)	3.16	1.129	ปาน กลาง
16. การรักษาสัมดุลระหว่าง ชีวิตการทำงานหรือการ	159 (40.9)	140 (36.0)	73 (18.8)	13 (3.3)	4 (1.0)	4.12	.900	มาก

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความคิดเห็น (Opinions)	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง			
เรียน และชีวิตครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญ								
17. ควรยึดหลักทาง สายกลางในการดำเนินชีวิต	153 (39.3)	146 (37.5)	66 (17.0)	22 (5.7)	2 (.5)	4.10	.910	มาก
18. สุขภาพเป็นเรื่องที่มี ความสำคัญมากกว่าเรื่อง อื่น ๆ	169 (43.4)	148 (38.0)	50 (12.9)	18 (4.6)	4 (1.0)	4.18	.900	มาก
หมวดประเด็นทางสังคมและการเมือง						4.30	.642	มาก
1. การแก้ไขปัญหาสังคม ต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของคนทั้งชาติ	210 (54.0)	101 (26.0)	56 (14.4)	20 (5.1)	2 (.5)	4.28	.928	มาก
2. ครอบครัวเป็นสถาบัน ทางสังคมที่สำคัญที่สุด	237 (60.9)	114 (29.3)	28 (7.2)	7 (1.8)	3 (.8)	4.48	.772	มาก
3. การเคารพกฎระเบียบ ของสังคมเป็นสิ่งที่ทุกคน ควรกระทำ	200 (51.4)	146 (37.5)	35 (9.0)	7 (1.8)	1 (.3)	4.38	.746	มาก
4. นักการเมืองหรือนโยบาย ของรัฐบาลอาจมีผลต่อ ปัญหาเศรษฐกิจ	152 (39.1)	137 (35.2)	91 (23.4)	7 (1.8)	2 (.5)	4.11	.857	มาก
5. ไม่ชอบความขัดแย้งทาง การเมือง	204 (52.4)	95 (24.4)	58 (14.9)	19 (4.9)	13 (3.3)	4.18	1.068	มาก
6. ประชาชนที่ดีควรไปใช้ สิทธิในการเลือกตั้ง	228 (58.6)	103 (26.5)	42 (10.8)	8 (2.1)	8 (2.1)	4.38	.907	มาก
7. การเมืองเป็นเรื่องของคน ทั้งประเทศ	208 (53.5)	112 (28.8)	51 (13.1)	12 (3.1)	6 (1.5)	4.30	.918	มาก
หมวดเศรษฐกิจ ธุรกิจ และอาชีพ						3.86	.814	มาก
1. การกั๊ยืมเงินเพื่อมาลงทุน ประกอบอาชีพเป็นเรื่องปกติ	82 (21.1)	147 (37.8)	93 (23.9)	40 (10.3)	27 (6.9)	3.56	1.137	มาก
2. การลงทุนทำธุรกิจใน ปัจจุบันมีความเสี่ยง	105 (27.0)	160 (41.1)	82 (21.1)	26 (6.7)	16 (4.1)	3.80	1.040	มาก
3. ประชาชนทุกคนควรมี ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจ	140 (36.0)	153 (39.3)	63 (16.2)	14 (3.6)	19 (4.9)	3.98	1.053	มาก
4. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ มีผลสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศชาติ	153 (39.3)	156 (40.1)	51 (13.1)	17 (4.4)	12 (3.1)	4.08	.986	มาก

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความคิดเห็น (Opinions)	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง			
หมวดการศึกษา						3.86	.792	มาก
1. ประสบการณ์จากการ ทำงานมีค่ามากกว่าปริญญา บัตร	163 (41.9)	119 (30.6)	71 (18.3)	16 (4.1)	20 (5.1)	4.00	1.110	มาก
2. การศึกษาระดับ ปริญญาตรีไม่เพียงพอกับ การแข่งขันในยุคปัจจุบัน	127 (32.6)	131 (33.7)	83 (21.3)	28 (7.2)	20 (5.1)	3.81	1.122	มาก
3. การศึกษาที่สูงขึ้นทำให้มี โอกาสในชีวิตที่มากขึ้น	166 (42.7)	124 (31.9)	60 (15.4)	19 (4.9)	20 (5.1)	4.02	1.114	มาก
4. คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาในท้องถิ่นไม่ แตกต่างจากคุณภาพ การศึกษาในเมือง	84 (21.6)	139 (35.7)	97 (24.9)	52 (13.4)	17 (4.4)	3.57	1.100	มาก
หมวดการบริโภคและผลิตภัณฑ์						3.74	.650	มาก
1. เทคโนโลยีทำให้จิตใจคน แข่งกระด้าง	98 (25.2)	146 (37.5)	98 (25.2)	41 (10.5)	6 (1.5)	3.74	1.000	มาก
2. ราคาสินค้าและราคาไม่ใช่ เรื่องสำคัญอยู่ที่ความพึง พอใจ	79 (20.3)	159 (40.9)	94 (24.2)	42 (10.8)	15 (3.9)	3.63	1.044	มาก
3. ผลผลิตในท้องถิ่นมี คุณภาพสามารถยกระดับ เพื่อแข่งขันในท้องตลาดได้	102 (26.2)	177 (45.5)	90 (23.1)	14 (3.6)	6 (1.5)	3.91	.878	มาก
4. ความสุขในชีวิตคือการ ไม่มีหนี้สิน	203 (52.2)	109 (28.0)	57 (14.7)	14 (3.6)	6 (1.5)	4.26	.942	มาก
5. การใช้ชีวิตตามกระแส นิยมทำให้เป็นคนทันสมัย	52 (13.4)	105 (27.0)	116 (29.8)	81 (20.8)	35 (9.0)	3.15	1.164	ปาน กลาง
หมวดอนาคต						3.98	.730	มาก
1. หลายคนที่ประสบปัญหา ว่างงานตามฤดูกาล เพราะ ไม่กระตือรือร้นในการหา งานอื่นทำ	121 (31.1)	146 (37.5)	96 (24.7)	19 (4.9)	7 (1.8)	3.91	.954	มาก
2. อนาคตจะดีถ้าเรามีการ วางแผนตั้งแต่วันนี้	206 (53.0)	126 (32.4)	46 (11.8)	7 (1.8)	4 (1.0)	4.34	.834	มาก
3. อนาคตเป็นสิ่งที่อยู่เหนือ การควบคุม	100 (25.7)	142 (36.5)	84 (21.6)	49 (12.6)	14 (3.6)	3.68	1.096	มาก
หมวดวัฒนธรรม						4.06	.567	มาก

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้าน ความคิดเห็น (Opinions)	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ ค่อย เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง			
1. การเลียนแบบวัฒนธรรม ต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย	61 (15.7)	104 (26.7)	119 (30.6)	73 (18.8)	32 (8.2)	3.23	1.167	ปาน กลาง
2. ศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ ควรช่วยกันอนุรักษ์	164 (42.2)	143 (36.8)	66 (17.0)	9 (2.3)	7 (1.8)	4.15	.908	มาก
3. ควรเคารพความแตกต่าง ทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	251 (64.5)	95 (24.4)	31 (8.0)	9 (2.3)	3 (.8)	4.50	.801	มาก
4. สื่อต่าง ๆ ควรให้พื้นที่ใน การนำเสนอสาระความรู้ ทางศิลปวัฒนธรรมให้มาก ขึ้น	152 (39.1)	165 (42.4)	67 (17.2)	4 (1.0)	1 (.3)	4.19	.770	มาก
5. การมีเพศสัมพันธ์ก่อน แต่งงานเป็นพฤติกรรมที่ไม่ ควรกระทำ	141 (36.2)	94 (24.2)	81 (20.8)	22 (5.7)	51 (13.1)	3.65	1.363	มาก
6. การแต่งกายตามแฟชั่น จนเกินงามเป็นการทำลาย วัฒนธรรมประจำถิ่น	129 (33.2)	113 (29.0)	69 (17.7)	40 (10.3)	38 (9.8)	3.66	1.298	มาก
7. การดูแลบุพการีและการ ตอบแทนพระคุณของบิดา มารดาเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี	287 (73.8)	72 (18.5)	20 (5.1)	5 (1.3)	5 (1.3)	4.62	.755	มาก ที่สุด
8. มีความสุขและพอใจกับ ชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้	246 (63.2)	92 (23.7)	40 (10.3)	7 (1.8)	4 (1.0)	4.46	.829	มาก

อย่างไรก็ตาม จากตารางที่ 4-4 หากพิจารณารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น (Opinions) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้เป็นรายข้อ พบว่า 5 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) เห็นว่าการดูแลบุพการีและการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี ($\bar{x} = 4.62$, SD = .755) 2) เห็นว่าควรเคารพความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ($\bar{x} = 4.50$, SD = .801) 3) เห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด ($\bar{x} = 4.48$, SD = .772) 4) เห็นว่ามีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ ($\bar{x} = 4.46$, SD = .829) และ 5) เห็นว่าการเคารพกฎระเบียบของสังคมเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ ($\bar{x} = 4.38$, SD = .746)

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยกลางและภาคใต้

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษ ครอบคลุมด้วย 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรมด้านความสนใจ ด้านความคิดเห็น และรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ทั้งผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อจัดกลุ่มองค์ประกอบของตัวแปร หลังจากนั้นจึงทำการตั้งชื่อองค์ประกอบให้สอดคล้องและสื่อถึงลักษณะสำคัญของแต่ละองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสนับสนุนผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณให้ได้สารสนเทศที่มีความสมบูรณ์ และชัดเจนยิ่งขึ้น และ 2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด เพื่ออธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าว โดยมีรายละเอียดผลการศึกษา ดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคม ชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities)

จากการวิเคราะห์ พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้สามารถแบ่งออกได้เป็น 10 กลุ่ม โดยเรียงตามค่าไอแกนของแต่ละองค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม (Active Citizen) 2) กลุ่มคนศรัทธาในศาสนาและรักสุขภาพ (Religious and Health Lover) 3) กลุ่มนักบริโภคตามสมัยนิยม (Consumerism) 4) กลุ่มคนรักความบันเทิง (Pleasure-loving People) 5) กลุ่มคนชอบงานอดิเรก (Hobby Lover) 6) กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย (Sport Man) 7) กลุ่มคนติดบ้าน (Homebody) 8) กลุ่มนักอ่านและนักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Bookworm and Ecotourist) 9) กลุ่มคนนิยมรับสื่อจากวิทยุและโทรทัศน์ (Radio and Television Lover) และ 10) กลุ่มคนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (Proactive People) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย
ภาคกลางและภาคใต้ด้านการดำเนินกิจกรรม (Activities)

องค์ประกอบ	กิจกรรม	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
1. กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม (Active Citizen)	1. เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของชุมชน	9.799	22.271	.816
	2. เข้าร่วมกิจกรรมชมรมหรือกลุ่มที่สนใจ เช่น กลุ่มแม่บ้าน			.813
	กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มวิสาหกิจฯ			
	กลุ่มอนุรักษ์อื่น ๆ			.719
	3. เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร			.705
2. กลุ่มคนศรัทธาในศาสนาและรักสุขภาพ (Religious and Health Lover)	4. เข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือในระดับประเทศ			.532
	5. เข้าร่วมงานบุญงานกุศลต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน			
	1. เข้าร่วมกิจกรรม หรือพิธีกรรมทางศาสนา	4.042	9.187	.695
	2. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา			.666
	3. ร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อการกุศล			.644
4. บริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ	.604			
3. กลุ่มนักบริโภคตามสมัยนิยม (Consumerism)	1. ซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ตามห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ	2.731	6.207	.763
	2. ซื้อของใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า			
	เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือ ตามสมัยนิยม			.736
	3. ซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต			.688
	4. รับประทานอาหารนอกบ้านกับเพื่อนหรือครอบครัว			.605
5. บริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ	.557			

องค์ประกอบ	กิจกรรม	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
4. กลุ่มคนรักความบันเทิง (Pleasure-loving People)	1. ท่องเที่ยวตามสถานบันเทิงในยามราตรี เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นต้น 2. ดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์เพื่อความสนุกสนาน 3. ไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล 4. ไปเที่ยวตามสถานที่บันเทิงต่าง ๆ เช่น ชมภาพยนตร์ หนังสืงกลางแปลง คอนเสิร์ต ลิเก เป็นต้น	1.986	4.514	.761 .723 .696 .543
5. กลุ่มคนชอบงานอดิเรก (Hobby Lover)	1. เก็บสะสมของต่าง ๆ เป็นงานอดิเรก 2. ทำกิจกรรมทางศิลปะ หรือ งานประดิษฐ์ ในวันหยุดหรือยามว่าง 3. เลี้ยงสัตว์เพื่อการประกอบอาชีพ	1.515	3.442	.747 .706 .542
6. กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย (Sport Man)	1. ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ 2. เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของหมู่บ้านหรือชุมชน	1.450	3.296	.772 .725
7. กลุ่มคนติดบ้าน (Homebody)	1. ใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง 2. พักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด 3. เมื่อมีเวลาว่างมักพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ กับกลุ่มเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน	1.311	2.980	.748 .657 .638
8. กลุ่มนักอ่านและท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	1. อ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น การ์ตูน นิตยสารดาราศาสตร์/แฟชั่น หนังสือพิมพ์ เป็นต้น 2. ท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	1.295	2.944	.606 .561
9. กลุ่มนักอ่านและนักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	1. ฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อรับข่าวสารบ้านเมือง 2. ฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อพักผ่อน	1.175	2.671	.714 .686

องค์ประกอบ	กิจกรรม	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
(Bookworm and Ecotourist)	หย่อนใจ			
10. กลุ่มคนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (Proactive People)	1. เลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว เป็นต้น 2. ทำอาหารเพื่อรับประทานในครอบครัว	1.057	2.403	.702 .508
KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) = .875				

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม (Active Citizen) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.532-0.816 คนกลุ่มนี้นิยมเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของชุมชน กิจกรรมชมรมหรือกลุ่มที่สนใจ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอนุรักษ์อื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังนิยมเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร รวมทั้งเข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือในระดับประเทศ และเข้าร่วมงานบุญงานกุศลต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มคนศรัทธาในศาสนาและรักสุขภาพ (Religious and Health Lover) ประกอบด้วย 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.604-0.695 คนกลุ่มนี้นิยมเข้าร่วมกิจกรรม หรือพิธีกรรมทางศาสนา กิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา นอกจากนี้ ยังนิยมร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อการกุศล รวมทั้งนิยมบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักบริโภคตามสมัยนิยม (Consumerism) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.557-0.763 คนกลุ่มนี้นิยมซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ตามห้างสรรพสินค้า หรือร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ นิยมซื้อของใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือ ตามสมัยนิยม รวมทั้งนิยมซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ยังนิยมรับประทานอาหารนอกบ้าน และบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มคนรักความบันเทิง (Pleasure-loving People) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.557-0.763 คนกลุ่มนี้นิยมท่องเที่ยวตามสถานบันเทิงในยามราตรี เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นต้น นิยมดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ รวมทั้งนิยมไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล และไปเที่ยวตามสถานที่บันเทิงต่าง ๆ เช่น ชมภาพยนตร์ หนังสติ๊กกลางแปลง คอนเสิร์ต ลิเก เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 กลุ่มคนชอบงานอดิเรก (Hobby Lover) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.542-0.747 คนกลุ่มนี้ชอบเก็บสะสมของต่าง ๆ เป็นงานอดิเรก ชอบทำ

กิจกรรมทางศิลปะ หรืองานประดิษฐ์ในวัยหยุดหรือยามว่าง รวมทั้งมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 6 กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย (Sport Man) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.725-0.772 คนกลุ่มนี้นิยมออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ และเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของหมู่บ้านหรือชุมชน

กลุ่มที่ 7 กลุ่มคนติดบ้าน (Homebodies) ประกอบด้วยตัว 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.638-0.748 คนกลุ่มนี้นิยมใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัวหรือญาติพี่น้องพักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด และเมื่อมีเวลาว่างมักพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ กับกลุ่มเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน

กลุ่มที่ 8 กลุ่มนักอ่านและนักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Bookworm and Ecotourist) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.638-0.748 คนกลุ่มนี้ชอบอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น การ์ตูน นิตยสารดารารหรือแฟชั่น หนังสือพิมพ์ เป็นต้น และชอบท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

กลุ่มที่ 9 กลุ่มคนนิยมรับสื่อจากวิทยุและโทรทัศน์ (Radio and Television Lover) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.686-0.714 คนกลุ่มนี้นิยมฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อรับข่าวสารบ้านเมือง รวมทั้งเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

กลุ่มที่ 10 กลุ่มคนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (Proactive People) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.508-0.702 คนกลุ่มนี้ชอบเลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว เป็นต้น และชอบทำอาหารเพื่อรับประทานในครอบครัว

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้ด้านการดำเนินกิจกรรมโดยการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า มีองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมบางด้านที่สอดคล้องกับการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมที่มีความเด่นชัดกว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านอื่น ๆ ได้แก่

กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า คนกลุ่มนี้ยังให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาทิ การเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครออกคูคลอง กิจกรรมการปรับปรุงถนนในหมู่บ้าน การเข้าร่วมประชุมกรรมการ การเข้าร่วมประชุมสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการเข้าร่วมงานบุญตามประเพณีต่าง ๆ ของหมู่บ้าน โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“ปกติก็จะเข้าร่วมประชุมกรรมการหมู่บ้านทุกเดือน ถ้าไม่ติดธุระด่วนจริง ๆ ก็จะไปเอง แต่ถ้าไม่ว่างก็จะแฟนเข้าร่วมแทน...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลทุ่งควายกิน, 2561)

“ถ้ามีกิจกรรมอะไรในหมู่บ้านผู้ใหญ่ก็จะแจ้งให้ทราบ ส่วนใหญ่ก็เข้าร่วมทุกงาน ล่าสุดก็มีกิจกรรมลอกคลอง ซ่อมถนนในหมู่บ้าน ในช่วงกลางวัน ตอนเย็นก็มีการเลี้ยงสังสรรค์กัน...” (คนรุ่นใหม่ 2 ตำบล พุงควายกิน, 2561)

“กคน. และ อบต. จะจัดกิจกรรมสอนอาชีพเป็นประจำ ส่วนใหญ่จะสอนเกี่ยวกับการทำขนม การแปรรูปผลไม้ ก็น่าสนใจดี เมื่อทำเป็นอาชีพเสริมได้ แต่อยากให้สอนเรื่องอื่นด้วย เช่น สอนตัดผม หรือการเย็บผ้า...” (คนรุ่นใหม่ 2 ตำบลวังใหญ่, 2561)

“ตัวผมเองเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพบ้านแหลมโฮมสเตย์ ก็จะมีการประชุมกันเป็นประจำร่วมกับสมาชิก ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในการปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ซึ่งตอนนี้บังคับทุกชั้นแก็บเป็นประธานกลุ่ม...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลท่าศาลา, 2561)

กลุ่มคนศรัทธาในศาสนาและรักสุขภาพ พบว่า คนกลุ่มนี้ยังให้ความสำคัญและคุณค่าในเรื่องของศาสนา โดยการเข้าร่วมกิจกรรม พิธีกรรม ตลอดจนประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ภาคใต้ที่ค่อนข้างให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“งานบุญทุกบุญ ส่วนใหญ่ก็จะไปกัน โดยเฉพาะงานเดือนสิบที่นคร จะจัดยิ่งใหญ่มาก ลูกหลานที่อยู่ไกล ๆ ก็จะกลับมาหมด บุญเดือนสิบจะมี 2 ครั้ง แต่บุญหลัง คนจะกลับกันมาเยอะกว่า มาส่งตายาย...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“งานพุทธก็ไป งานแขกก็ไป (...หัวเราะ) ช่วงนี้มีงานเมาลิดกลาง ก็ไปกันทั้งบ้าน มีของมาขายเยอะมาก มีการแสดง ไม่ใช่แค่คนมุสลิมที่ไป คนพุทธก็ไป ไปช่วยงานกัน เป็นแบบนี้ตั้งแต่จำความได้...” (คนรุ่นใหม่ 2 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“ทุกวันศุกร์ ต้องไปมัสยิด ยุ่งยุ่งไงก็ต้องไป ป๊ะ โต๊ะ (พ่อ ปู่) พาไปตั้งแต่เด็ก ๆ มัสยิดอยู่ไม่ไกลจากบ้านในท่าศาลามีอยู่หลายแห่ง ...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลท่าศาลา, 2561)

นอกจากองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม 2 กลุ่มดังกล่าวแล้ว จากการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ยังมีรูปแบบอื่น ๆ ที่มีความโดดเด่น ได้แก่

กลุ่มนักบริโภคตามสมัยนิยม คนกลุ่มนี้นิยมบริโภคสินค้า และอาหารตามห้างสรรพสินค้า หรือร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ และมีการบริโภคสินค้าตามสมัยนิยมมากขึ้นกว่าในอดีต โดยเฉพาะ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น รวมทั้งนิยมสั่งซื้อสินค้าออนไลน์ โดยมีตัวอย่าง คำสัมภาษณ์ ดังนี้

“ส่วนใหญ่จะซื้อของที่โลตัส เพราะไปที่เดียวซื้อได้ครบ สะดวกกว่า ไปตลาด...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลทุ่งควายกิน, 2561)

“พอมีห้าง มีเซเว่น มาเปิดใกล้บ้าน ก็สะดวกขึ้นกว่าเมื่อก่อน แม่บ้านก็จะไปทุกสัปดาห์...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“ไปหาดีใหญ่บ้าง ถ้าจะซื้อพวกเสื้อผ้า หรือของใช้ พวกไดอาน่า บางทีก็ไปบิ๊กซี โลตัส...” (คนรุ่นใหม่ 4 ตำบลวังใหญ่, 2561)

“มือถือ กับรถเครื่องนี้ มีกันเกือบทุกบ้าน ไม่ใช่แค่วัยรุ่น คนแก่ก็ใช้ โทรศัพท์มือถือ... รถเครื่องผมว่ามันจำเป็น ถ้าไม่มี เดินทางลำบากตอนเข้า เมือง ตอนนี้รถสองแถวไม่ค่อยวิ่งแล้ว...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลวังใหญ่, 2561)

“โน้ตบุ๊ก มีความจำเป็นมาก เพราะต้องทำงานส่งอาจารย์ เมื่อก่อน ก็ต้องใช้ในคอม ใน ม. (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์) ตอนนี้มีโน้ตบุ๊กก็สะดวก หิ้วไปทำที่ไหนก็ได้ (หัวเราะ)...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“ซื้อของทางออนไลน์ก็สะดวกดี ประหยัดเวลา ส่วนใหญ่ซื้อเสื้อผ้า ราคาก็ไม่ต่างกับไปซื้อที่ร้าน...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลทุ่งควายกิน, 2561)

กลุ่มคนรักความบันเทิง คนกลุ่มนี้นิยมไปท่องเที่ยวสถานที่บันเทิงในยามราตรี มีการนัด พบปะสังสรรค์ หรือเข้าร่วมงานรื่นเริงต่าง ๆ มีการดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ในโอกาสต่าง ๆ โดยมีตัวอย่าง คำสัมภาษณ์ ดังนี้

“มีสังสรรค์ มีดื่มบ้าง ส่วนใหญ่ช่วงหลังสอบ...ถ้ามีคอนเสิร์ตมานี้ ผมไปตลอด ล่าสุดที่หนุ่มกะลา มาเล่น ผมก็ไปกับเพื่อน...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“ออกไปกินน้ำชากันเกือบทุกคืน (หัวเราะ) ได้พบปะกับเพื่อน มัน คลายเครียด...ร้านที่ไปนั่งกินเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ แต่ส่วนใหญ่ก็กินร้านประจำ นอกจากมีเพื่อนกลับมาจากกรุงเทพ ก็จะไปในเมือง...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบล ท่าศาลา, 2561)

กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย คนกลุ่มนี้นิยมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย โดยเฉพาะการวิ่งออกกำลังกาย และการเล่นฟุตบอล โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“ส่วนใหญ่ผมไปเล่นบอล หรือไม่ก็ไปวิ่งใน ม. (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์)...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“เมื่อก่อนนี้ออกไปวิ่งเกือบทุกวัน ช่วงหลังพอยุ่ง ๆ ก็ไม่ค่อยได้ไป แต่ก็พยายามออกไปวิ่งให้ได้อาทิตย์ละ 3 วัน...” (คนรุ่นใหม่ 2 ตำบลวังใหญ่, 2561)

5.1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคม ชนบท ไทยภาคกลางและภาคใต้ด้านความสนใจ (Interests)

จากการวิเคราะห์ พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคม ชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้สามารถแบ่งออกได้เป็น 12 กลุ่ม โดยเรียงตามค่าไอแกนของแต่ละ องค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) กลุ่มคนสนใจความเป็นไปของสังคม (Prosocial People) 2) กลุ่มคนสนใจดูแลสุขภาพตนเอง (Healthy-oriented People) 3) กลุ่มคนสนใจพัฒนาตนเองและ มองเป้าหมายอนาคต (Self-development and Future-oriented People) 4) กลุ่มคนสนใจ ครอบครัว (Family-oriented People) 5) กลุ่มคนสนใจติดตามข่าวสาร (Information-oriented People) 6) กลุ่มคนสนใจวัตถุนิยม (Materialist) 7) กลุ่มคนสนใจตามกระแสนิยม (Trendy People) 8) กลุ่มคนสนใจการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Learned and Technological-oriented People) 9) กลุ่มคนสนใจการพักผ่อนและกิจกรรมนันทนาการ (Hedonist) 10) กลุ่มคนสนใจในเสียงเพลง (Music Lover) 11) กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบพอเพียง (Sufficiency People) และ 12) กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย (Simplicity People) โดยมี รายละเอียดดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย
ภาคกลางและภาคใต้ด้านความสนใจ (Interests)

องค์ประกอบ	ความสนใจ	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
1. กลุ่มคนสนใจ ความเป็นไปของ สังคม (Prosocial People)	1. สนใจเรื่องราวความเคลื่อนไหว ในด้านต่าง ๆ ของเพื่อนบ้านและ ชุมชน	12.481	22.288	.830
	2. สนใจปัญหาสิ่งแวดล้อมของ ชุมชน			.809
	3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา ชุมชน			.802
	4. สนใจเข้าร่วมงานการกุศล เพื่อ ช่วยเหลือสังคมในโอกาสต่าง ๆ			.776
	5. สนใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน			.772
	6. สนใจประกอบอาชีพใน ท้องถิ่นที่อาศัยอยู่			.541
	7. สนใจเข้าร่วมกิจกรรม หรือ ประเพณีทางศาสนา			.501
2. กลุ่มคนสนใจ ดูแลสุขภาพตนเอง (Healthy- oriented People)	1. สนใจดูแลสุขภาพของตนเองให้ แข็งแรง	6.015	10.740	.772
	2. ชอบทำอาหารรับประทานเอง			.722
	3. ให้ความสำคัญกับการ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และถูกสุขอนามัย			.693
	4. สนใจดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ			.652
	5. ชอบรับประทานอาหารพื้นบ้าน			.531
	6. สนใจการออกกำลังกาย			.510

องค์ประกอบ	ความสนใจ	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
3. กลุ่มคนสนใจพัฒนาตนเองและมองเป้าหมายอนาคต (Self-development and Future-oriented People)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 2. สนใจเข้าอบรม หรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ 3. สนใจไปทำงาน หรือเรียนในต่างประเทศ 4. สนใจทำงานในองค์กรภาคประชาสังคม หรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) 5. สนใจอาชีพรับราชการ หรือทำงานในองค์กรภาครัฐ 	3.284	5.865	.701 .701 .689 .670 .622
4. กลุ่มคนสนใจครอบครัว (Family-oriented People)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เลือกปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก 2. สนใจทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีเวลาว่าง 3. ชอบอยู่บ้านกับครอบครัวในวันหยุดมากกว่าออกไปเที่ยว 4. ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก 5. สนใจตกแต่งบ้านให้สะอาดสวยงามและน่าอยู่ 6. ชอบบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ 	2.516	4.494	.775 .774 .662 .609 .524 .517
5. กลุ่มคนสนใจติดตามข่าวสาร (Information-oriented People)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง 2. สนใจข่าวสารเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม 3. สนใจข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ 4. สนใจข่าวสารเกี่ยวกับกีฬา หรือสุขภาพ 5. สนใจรายการเกี่ยวกับศาสนา 	1.924	3.435	.750 .748 .732 .639 .613

องค์ประกอบ	ความสนใจ	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
6. กลุ่มคนสนใจวัตถุนิยม (Materialist)	1. ชอบรับประทานอาหารจานด่วนหรืออาหารตะวันตก 2. ชอบรับประทานอาหารสำเร็จรูป หรือออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน 3. สนใจไปเที่ยว หรือพักผ่อนตามศูนย์การค้า 4. สนใจพักผ่อนด้วยการเล่นอินเทอร์เน็ต หรือเกมส์คอมพิวเตอร์ 5. สนใจแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจใหม่ ๆ อยู่เสมอ	1.822	3.254	.728 .644 .605 .528 .501
7. กลุ่มคนสนใจตามกระแสนิยม (Trendy People)	1. สนใจใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามโฆษณา 2. สนใจแต่งตัวตามแบบคนดังหรือดารา นักร้อง 3. สนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวเกี่ยวกับดารา นักร้อง เป็นต้น	1.691	3.020	.761 .689 .678
8. กลุ่มคนสนใจการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Learned and Technological-oriented People)	1. ให้ความสำคัญกับการเรียนหรือการทำงานเป็นอันดับแรก 2. สนใจเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน 3. ตั้งใจเรียนหรือทำงาน ไม่กลัวงานหนัก 4. สนใจความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก เป็นต้น	1.421	2.538	.681 .656 .529 .506

องค์ประกอบ	ความสนใจ	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
9. กลุ่มคนสนใจการพักผ่อนและกิจกรรมนันทนาการ (Hedonist)	1. สนใจกิจกรรมตื่นเต้นและท้าทาย เช่น ล่องแก่ง เดินป่า ปีนหน้าผา เป็นต้น 2. สนใจเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น 3. สนใจเข้าร่วมงานสร้างสรรค์และงานเลี้ยงรื่นเริงต่าง ๆ	1.332	2.379	.709 .628 .616
10. กลุ่มคนสนใจในเสียงเพลง (Music Lover)	1. สนใจฟังเพลงไทยสากล 2. สนใจฟังเพลงสากล 3. สนใจฟังเพลงลูกทุ่งหรือลูกกรุง	1.194	2.131	.802 .705 .637
11. กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบพอเพียง (Sufficiency People)	1. สนใจซ่อมแซมของที่ชำรุดภายในบ้าน 2. สนใจอาชีพเกษตรกรรม	1.106	1.976	.680 .548
12. กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย (Simplicity People)	1. สนใจการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและพอเพียง 2. ชอบแต่งกายตามสบายมากกว่าตามสมัยนิยม 3. ชอบความงามของธรรมชาติมากกว่าแสงสีเสียงในเมือง	1.058	1.889	.583 .573 .526
KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) = .884				

กลุ่มที่ 1 กลุ่มคนสนใจความเป็นไปของสังคม (Prosocial People) ประกอบด้วย 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.501-0.830 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องราวความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ของเพื่อนบ้านและชุมชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน กิจกรรมพัฒนาชุมชน งานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน การประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ รวมทั้งสนใจกิจกรรมหรือประเพณีทางศาสนา

กลุ่มที่ 2 กลุ่มคนสนใจดูแลสุขภาพตนเอง (Healthy-oriented People) ประกอบด้วย 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.510-0.772 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง การทำอาหารรับประทานเอง การรับประทานอาหารที่มี

ประโยชน์และถูกสุขอนามัย การดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ การรับประทานอาหารที่บ้าน รวมทั้งสนใจการออกกำลังกาย

กลุ่มที่ 3 กลุ่มคนสนใจพัฒนาตนเองและมองเป้าหมายอนาคต (Self-development and Future-oriented People) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.622-0.701 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเข้าอบรมหรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ การไปทำงาน หรือเรียนต่อในต่างประเทศ การทำงานในองค์กรภาคประชาสังคม หรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs) รวมทั้งสนใจอาชีพรับราชการ หรือทำงานในองค์กรภาครัฐ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มคนสนใจครอบครัว (Family-oriented People) ประกอบด้วย 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.517-0.775 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การเลือกปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก การทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีเวลาว่าง การอยู่บ้านกับครอบครัวในวันหยุดมากกว่าออกไปเที่ยว การให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก การตกแต่งบ้านให้สะอาดสวยงามและน่าอยู่ รวมทั้งสนใจบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มคนสนใจติดตามข่าวสาร (Information-oriented People) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.613-0.750 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง ข่าวสารเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ข่าวสารเกี่ยวกับกีฬาหรือสุขภาพ รวมทั้งสนใจรายการเกี่ยวกับศาสนา

กลุ่มที่ 6 กลุ่มคนสนใจวัตถุนิยม (Materialist) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.501-0.728 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สนใจรับประทานอาหารจานด่วนหรืออาหารตะวันตก การรับประทานอาหารสำเร็จรูป หรือการออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน การไปเที่ยวหรือพักผ่อนตามศูนย์การค้า การพักผ่อนด้วยการเล่นอินเทอร์เน็ตหรือเกมส์คอมพิวเตอร์ รวมทั้งการแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจใหม่ๆ อยู่เสมอ

กลุ่มที่ 7 กลุ่มคนสนใจตามกระแสนิยม (Trendy People) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.678-0.761 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สนใจการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามโฆษณา การแต่งตัวตามแบบคนดังหรือดารา นักร้อง รวมทั้งสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวเกี่ยวกับดารา นักร้อง เป็นต้น

กลุ่มที่ 8 กลุ่มคนสนใจการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Learned and Technological-oriented People) ประกอบด้วย 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.506-0.681 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการเรียนหรือการทำงาน การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน สนใจการเรียนหรือทำงาน โดยไม่กลัวงานหนัก รวมทั้งสนใจความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก เป็นต้น

กลุ่มที่ 9 กลุ่มคนสนใจการพักผ่อนและกิจกรรมนันทนาการ (Hedonist) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.506-0.681 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

กิจกรรมตื่นเต้นและทำท่าย เช่น ล่องแก่ง เดินป่า ปีนหน้าผา เป็นต้น การเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรม ประจำถิ่น และสนใจการเข้าร่วมงานสร้างสรรค์และงานเลี้ยงรื่นเริงต่าง ๆ

กลุ่มที่ 10 กลุ่มคนสนใจในเสียงเพลง (Music Lover) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.637-0.802 คนกลุ่มนี้มีความสนใจการฟังเพลงทั้งไทยสากล เพลงสากล รวมทั้งเพลงลูกทุ่งหรือลูกกรุง

กลุ่มที่ 11 กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบพอเพียง (Sufficiency People) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.548-0.680 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สนใจการซ่อมแซมของที่ชำรุดภายในบ้าน และสนใจอาชีพเกษตรกรรม

กลุ่มที่ 12 กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย (Simplicity People) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.526-0.583 คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและพอเพียง การแต่งกายตามสบายมากกว่าตามสมัยนิยม รวมทั้งสนใจความงามของธรรมชาติมากกว่าแสงสีเสียงในเมือง

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้ด้านความสนใจโดยการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า มีองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจบางด้านที่สอดคล้องกับการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจที่มีความเด่นชัดกว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านอื่น ๆ ได้แก่

กลุ่มคนสนใจความเป็นไปของสังคม คนกลุ่มนี้ยังสนใจติดตามความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ของชุมชน โดยเฉพาะข่าวสารที่มาจากภาครัฐ และส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพ โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“ส่วนใหญ่จะได้ข่าวต่าง ๆ จากผู้ใหญ่บ้าน แกจะประกาศเสียงตามสาย หรือไม่ก็จะนัดประชุมลูกบ้าน...” (คนรุ่นใหม่ 2 ตำบลทุ่งควายกิน, 2561)

“ถ้ามีเรียกประชุมอะไร ก็จะไปทุกครั้ง ส่วนใหญ่เป็นข่าวจากผู้ใหญ่บ้านบ้าง อบต. บ้าง อสม. บ้าง...” (คนรุ่นใหม่ 2 ตำบลวังใหญ่, 2561)

“ทราบข่าวจากเสียงตามสายที่ผู้ใหญ่ประกาศ และตัวผมเองเป็นกรรมการหลายชุด ถ้าผมรู้ข้อมูลอะไรก็จะแจ้งให้กับสมาชิก ส่วนใหญ่ไม่ค่อยตกข่าว...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลท่าศาลา, 2561)

กลุ่มคนสนใจครอบครัว คนกลุ่มนี้ยังให้ความสนใจ และให้ความสำคัญกับครอบครัว โดยเฉพาะการสนใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับสมาชิกของครอบครัว อาทิ การรับประทานอาหารร่วมกัน การไปร่วมกิจกรรมหรืองานประเพณี การไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“ด้วยผมเป็นครอบครัวคนมุสลิม ครอบครัวและญาติ ๆ ส่วนใหญ่ยังอยู่ในบ้าน (ในหมู่บ้าน หรือชุมชนเดียวกัน) ไม่ใช่แค่ช่วงที่เทศกาลที่มี การรวมญาติกัน จะเจอกันบ่อย แต่ถ้ามีงานการ หรือวันสำคัญ อย่างรายอ ก็จะไปกลับกันมาหมด อยู่ไกล ๆ ก็มา...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“สำหรับหนูครอบครัวสำคัญที่สุด เราจะสำเร็จไม่ได้ ถ้าครอบครัว พ่อ แม่ ที่บ้านไม่สนับสนุน...” (คนรุ่นใหม่ 4 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“...ส่วนใหญ่ก็ทำกินกันที่บ้าน ที่บ้านเป็นครอบครัวใหญ่ มี ป๊ะ มะ (พ่อ แม่) น้องอีก 3 คน โต๊ะ (ปู่ ย่า) ก็อยู่ใกล้ ๆ กัน ถ้ามีงาน หรือ วันสำคัญ คนก็จะเยอะ บางปีกลับจากมัสยิด ก็จะไปเที่ยวบ้าง อย่างปีที่แล้วก็ไปเยี่ยมบ้านญาติ ที่สงขลา...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลวังใหญ่, 2561)

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเชิงคุณภาพ นอกจากองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ 2 กลุ่มดังกล่าวแล้ว พบว่า ยังมีรูปแบบอื่น ๆ ที่มีความโดดเด่น และมีความแตกต่างจากรูปแบบการดำเนินชีวิต 2 กลุ่มแรกค่อนข้างชัดเจน ได้แก่

กลุ่มคนสนใจวัฒนธรรม คนกลุ่มนี้สนใจการรับประทานอาหารตะวันตก สนใจการไปพักผ่อนหรือท่องเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า ร้านกาแฟ รวมทั้งสนใจการใช้เล่นอินเทอร์เน็ตและเกมส์เพื่อความบันเทิง โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“พอมีห้าง มีเซเว่น มาเปิดใกล้บ้าน ก็สะดวกขึ้นกว่าเมื่อก่อน แม่บ้านก็จะไปทุกสัปดาห์...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“โน้ตบุ๊ก มีความจำเป็นมาก เพราะต้องทำงานส่งอาจารย์ เมื่อก่อนก็ต้องใช้ในคอม ใน ม. (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์) ตอนนี้มีโน้ตบุ๊กก็สะดวก หิ้วไปทำที่ไหนก็ได้ (หัวเราะ)...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“...โลตัสนี่จะบ่อยสุด ส่วนใหญ่ไปกินข้าว ซื้องาน ดูหนัง บางทีหนูก็นัดเจอเพื่อน มันสะดวก ถ้าช่วงปิดเทอมนี่จะไปเกือบทุกวัน ไปตากแอร์ด้วย (หัวเราะ)...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลทุ่งควายกิน, 2561)

“บางที เสาร์ อาทิตย์ ไปนั่งทำงาน อ่านหนังสือ ร้านกาแฟบ้าง...
ตอนนี้หน้า ม. (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์) มีร้านกาแฟเปิดใหม่หลายร้าน
ส่วนใหญ่เป็นเด็กมหาลัย ไปนั่งทำงาน มันสะดวก มีเน็ตฟรี...” (คนรุ่นใหม่ 1
ตำบลท่าศาลา, 2561)

กลุ่มคนสนใจตามกระแสนิยม คนกลุ่มนี้สนใจใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ตามสื่อโฆษณา หรือบุคคล
ที่มีชื่อเสียง สนใจแต่งตัวตามแบบคนดังหรือดาราหนังร้อง รวมทั้งยังสนใจเรื่องราวต่าง ๆ ในแวดวง
บันเทิง โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...เซ็คเฟส อินสตาร์แกรม ดูยูทูป ส่วนใหญ่ชอบดูข่าวดาราดารา
(หัวเราะ) ดูซีรีส์ย้อนหลัง...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลทุ่งควายกิน, 2561)

“ชอบดูเกาหลี ดูดารา ดูซีรีส์ ส่วนใหญ่ก็ทางเน็ต เฟส ไลน์...ก็มี
แต่งตัวตามบ้าง (หัวเราะ)...” (คนรุ่นใหม่ 4 ตำบลวังใหญ่, 2561)

“มือถือ ก็รถเครื่องนี้ มีกันเกือบทุกบ้าน ไม่ใช่แค่วัยรุ่น คนแก่ก็ใช้
โทรศัพท์มือถือ... รถเครื่องผมว่ามันจำเป็น ถ้าไม่มี เดินทางลำบากตอนเข้า
เมือง ตอนนี่รถสองแถวไม่ค่อยวิ่งแล้ว...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลวังใหญ่,
2561)

“ส่วนใหญ่จะดูข่าว ดูหนัง ฟังเพลง ในเฟส ในยูทูป เดี่ยวนี้สะดวก
กว่าเมื่อก่อนมาก...ชื่อของทางเน็ตบ้าง ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ไอที...” (คนรุ่นใหม่ 2 ตำบลท่าศาลา, 2561)

5.1.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น (Opinions) ของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย

จากการวิเคราะห์ พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคม
ชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้สามารถแบ่งออกได้เป็น 8 กลุ่ม โดยเรียงตามค่าไอแกนของแต่ละ
องค์ประกอบจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) กลุ่มคนหัวคิดสมัยใหม่ (Modernist) 2) กลุ่มคนคิดไม่ตาม
กระแสหลัก (Sub-stream People) 3) กลุ่มคนใส่ใจการเมือง (Political-oriented People) 4) กลุ่มคนหัวคิดผู้ประกอบการ (Entrepreneur) 5) กลุ่มคนคิดบวก (Positive Thinking People) 6) กลุ่มคนมุ่งเน้นคุณค่าทางจิตใจ (Delicate People) 7) กลุ่มคนหัวอนุรักษ์นิยม (Conservative People) และ 8) กลุ่มคนให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว (Family Man) โดยมีรายละเอียดดัง
ตารางที่ 5-3

ตารางที่ 5-3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้ด้านความคิดเห็น (Opinions)

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
1. กลุ่มคนหัวคิดสมัยใหม่ (Modernist)	1. คิดว่าชื่อเสียงเกียรติยศคือความสำเร็จสูงสุดในชีวิต	12.229	24.957	.753
	2. คิดว่าความร่ำรวยคือความสำเร็จในชีวิต			.743
	3. คิดว่าการเที่ยวสถานบันเทิงยามราตรีเป็นการผ่อนคลาย			.733
	4. คิดว่าบุคลิกภาพและรูปลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญ			.623
	5. คิดว่าการแต่งกายตามสมัยนิยมทำให้ชีวิตมีสีสัน			.579
	6. คิดว่าตัวเองเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน			.537
	7. คิดว่าการใช้ชีวิตตามกระแสนิยมทำให้เป็นคนทันสมัย			.535
	8. คิดว่าการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย			.510
2. กลุ่มคนคิดไม่ตามกระแสหลัก (Sub-stream People)	1. คิดว่าคุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ	4.356	8.890	.729
	2. คิดว่าสุขภาพเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ			.585
	3. คิดว่าเราควรยึดหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต			.563

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
3. กลุ่มคนใส่ใจการเมือง (Political-oriented People)	1. คิดว่าประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง 2. คิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ 3. คิดว่านักการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาลอาจมีผลต่อปัญหาเศรษฐกิจ 4. ไม่ชอบความขัดแย้งทางการเมือง	2.051	4.186	.779 .759 .640 .629
4. กลุ่มคนหัวคิดผู้ประกอบการ (Entrepreneur)	1. คิดว่าการกู้ยืมเงินเพื่อมาลงทุนประกอบอาชีพเป็นเรื่องปกติ 2. คิดว่าการลงทุนทำธุรกิจในปัจจุบันมีความเสี่ยง 3. คิดว่าประสบการณ์จากการทำงานมีค่ามากกว่าปริญญาบัตร 4. คิดว่าการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เพียงพอกับการแข่งขันในยุคปัจจุบัน 5. คิดว่าประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ	1.986	4.053	.719 .678 .647 .598 .520

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
5. กลุ่มคนคิดบวก (Positive Thinking People)	<p>1. คิดว่ามีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้</p> <p>2. คิดว่าการดูแลบุพการีและการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี</p> <p>3. คิดว่าศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ควรช่วยกันอนุรักษ์</p> <p>4. คิดว่าเราควรเคารพความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข</p> <p>5. คิดว่าสื่อต่าง ๆ ควรให้พื้นที่ในการนำเสนอสาระความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมให้มากขึ้น</p>	1.640	3.347	.731 .719 .593 .526 .522
6. กลุ่มคนมุ่งเน้นคุณค่าทางจิตใจ (Delicate People)	<p>1. คิดว่าเทคโนโลยีทำให้จิตใจคนแข็งกระด้าง</p> <p>2. คิดว่าตราสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญอยู่ที่ความพึงพอใจ</p>	1.551	3.166	.699 .686
7. กลุ่มคนหัวอนุรักษ์นิยม (Conservative People)	<p>1. คิดว่าการแต่งกายตามแฟชั่นจนเกินงามเป็นการทำลายวัฒนธรรมประจำถิ่น</p> <p>2. คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ</p>	1.497	3.056	.805 .716
8. กลุ่มคนให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว (Family Man)	<p>1. คิดว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด</p> <p>2. คิดว่าการดูแลรักษาความสะอาดของบ้านควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว</p>	1.289	2.630	.629 .503

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น	ค่าไอแกน	ค่าความแปรปรวน	ค่า Factor Loading
KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) = .896				

กลุ่มที่ 1 กลุ่มคนหัวคิดสมัยใหม่ (Modernist) ประกอบด้วย 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.510-0.753 คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าชื่อเสียงเกียรติยศ และความร่ำรวยคือความสำเร็จสูงสุดในชีวิต การเที่ยวสถานบันเทิงยามราตรีเป็นการผ่อนคลาย บุคลิกภาพและรูปลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญ การแต่งกายตามสมัยนิยมทำให้ชีวิตมีสีสัน เห็นว่าตัวเองเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน การใช้ชีวิตตามกระแสนิยมทำให้เป็นคนทันสมัย และมีความคิดเห็นว่าการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มคนคิดไม่ตามกระแสหลัก (Sub-stream People) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.563-0.729 คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าคุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ สุขภาพเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ และมีความคิดเห็นว่าการยึดหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต

กลุ่มที่ 3 กลุ่มคนใส่ใจการเมือง (Political-oriented People) ประกอบด้วย 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.629-0.779 คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ นักการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาลอาจมีผลต่อปัญหาเศรษฐกิจ และไม่ชอบความขัดแย้งทางการเมือง

กลุ่มที่ 4 กลุ่มคนหัวคิดผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.520-0.719 คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าการกู้ยืมเงินเพื่อมาลงทุนประกอบอาชีพเป็นเรื่องปกติ การลงทุนทำธุรกิจในปัจจุบันมีความเสี่ยง ประสบการณ์จากการทำงานมีค่ามากกว่าปริญญาบัตร การศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เพียงพอกับการแข่งขันในยุคปัจจุบัน และมีความคิดเห็นที่ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มคนคิดบวก (Positive Thinking People) ประกอบด้วย 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.522-0.731 คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ คิดว่าตนเองมีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ การดูแลบุพการีและการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี ศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ควรช่วยกันอนุรักษ์ เห็นว่าควรเคารพความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และมีความคิดเห็นที่สื่อต่าง ๆ ควรให้พื้นที่ในการนำเสนอสาระความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมให้มากขึ้น

กลุ่มที่ 6 กลุ่มคนมุ่งเน้นคุณค่าทางจิตใจ (Delicate People) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.686-0.699 คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าเทคโนโลยีทำให้จิตใจคนแข็งกระด้าง รวมทั้งมีความคิดเห็นที่ตราสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญแต่อยู่ที่ความพึงพอใจ

กลุ่มที่ 7 กลุ่มคนหัวอนุรักษ์นิยม (Conservative People) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.716-0.805 คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าการแต่งกายตามแฟชั่นจนเกินงามเป็นการทำลายวัฒนธรรมประจำถิ่น รวมทั้งมีความคิดเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ

กลุ่มที่ 8 กลุ่มคนให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว (Family Man) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.503-0.629 คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด และมีความคิดเห็นว่าการดูแลรักษาความสะอาดของบ้านควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้ด้านความคิดเห็นโดยการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า มีองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นบางด้านที่สอดคล้องกับการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นที่มีความเด่นชัดกว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตด้านอื่น ๆ ได้แก่

กลุ่มคนหัวคิดสมัยใหม่ คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ อาทิ ให้ความสำคัญกับความสำเร็จในชีวิตโดยพิจารณาการมีชื่อเสียง หรือการมีรายได้ที่สูง เห็นว่าการเที่ยวสถานบันเทิงยามราตรีเป็นการผ่อนคลาย เป็นต้น โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“ถ้าเรียนจบหนูอยากมีเงินเดือนเยอะ ๆ อยากซื้อบ้าน ซื้อรถ...”
(คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลทุ่งควายกิน, 2561)

“...ส่วนตัว ต้องมีเงินก่อน (หัวเราะ)... ถ้ามีเงินจะซื้ออะไรก็ได้... ถ้าตอนนี้อยากซื้อรถกระบะใหม่...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลวังใหญ่, 2561)

“มีสังสรรค์ มีดื่มบ้าง ส่วนใหญ่ช่วงหลังสอบ...ถ้ามีคอนเสิร์ตมานี้ ผมไปตลอด ล่าสุดพี่หนุ่มกะลา มาเล่น ผมก็ไปกับเพื่อน...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลท่าศาลา, 2561)

กลุ่มคนใส่ใจการเมือง คนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญและสนใจกับประเด็นทางด้านเมือง ทั้งการเมืองในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ติดตามข่าวการเมืองมากกว่า เพราะการเมืองเป็นเรื่องปากท้อง แต่ช่วงหลังการเมืองบ้านเรามีแต่ความขัดแย้ง ทะเลาะกัน...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลทุ่งควายกิน, 2561)

“...ที่บ้านเป็นสมาชิก อบต. กัน ทั้งบั้ง (พี่ชาย) พี่เขย ลุง ตัวผมเอง ก็สนใจ...” (คนรุ่นใหม่ 2 ตำบลท่าศาลา, 2561)

กลุ่มคนหัวคิดผู้ประกอบการ คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นที่สนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะการเป็นผู้ประกอบการในท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ โดยมีตัวอย่างคำสัมภาษณ์ ดังนี้

“ตอนเรียนจบใหม่ ๆ ผมก็ไปทำงานบริษัทอยู่ที่ภูเก็ต ตอนหลังเบื่อ ๆ เลยกลับมาอยู่บ้าน ช่วงแรกมาเปิดร้านขายแฮมเบอร์เกอร์ ธุรกิจก็พอไปได้ ตอนนั้นก็ทำอีกอย่าง คือร่วมกับบั้งที่เกษียณทำบ้านแหลมโฮมสเตย์ ก็คิดว่าธุรกิจนี้ยังเติบโตได้...” (คนรุ่นใหม่ 3 ตำบลท่าศาลา, 2561)

“เรียนจบ ไม่อยากเป็นลูกจ้าง ผมอยากทำธุรกิจของตัวเองที่บ้าน แต่ตอนนี้ยังคิดไม่ออก (หัวเราะ)...” (คนรุ่นใหม่ 1 ตำบลท่าศาลา, 2561)

5.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย **ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร** ได้แก่ ช่วงอายุ ($\beta = -.224$, $p\text{-value} < .001$) อาชีพเสริม ($\beta = .163$, $p\text{-value} = .001$) **ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ** ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ($\beta = -.111$, $p\text{-value} < .05$) **ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง** ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน ($\beta = .151$, $p\text{-value} < .01$) บทบาทแนวคิดการพัฒนาในปัจจุบัน ($\beta = .117$, $p\text{-value} < .05$) และ **ปัจจัยด้านความทันสมัย** ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ($\beta = .098$, $p\text{-value} < .05$) โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ใน

สังคม ชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 25.60 (R Square = .256) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5-4

ตารางที่ 5-4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	115.794	12.726		9.099	.000
ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร					
เพศ	-2.567	2.324	-.053	-1.104	.270
ช่วงอายุ (ปี)	-4.355	1.233	-.224***	-3.533	.000
สถานภาพสมรส	-.578	2.433	-.014	-.238	.812
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	.705	.646	.051	1.092	.276
ระดับการศึกษาสูงสุด	1.589	.815	.103	1.948	.052
อาชีพหลัก	-.457	.455	-.049	-1.003	.316
อาชีพเสริม	7.807	2.370	.163***	3.294	.001
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	1.847	1.099	.095	1.681	.094
ความเพียงพอของรายได้	-3.128	1.396	-.111*	-2.241	.026
ความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	2.611	2.004	.065	1.303	.193
ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง					
การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน	7.665	2.561	.151**	2.993	.003
ผลกระทบจากนโยบายรัฐ	1.359	2.357	.029	.576	.565
บทบาทแนวความคิดการพัฒนาในปัจจุบัน	5.469	2.343	.117*	2.334	.020
ปัจจัยด้านวัฒนธรรม					
ศาสนา	-.481	1.414	-.021	-.340	.734
ความเชื่อ	-.993	2.453	-.021	-.405	.686
การยึดถือปฏิบัติตาม	.821	4.430	.009	.185	.853

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	Std. Error	Beta		
ชนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น					
ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย					
ภูมิภาค	-1.362	1.598	-.049	-.852	.395
การพักอาศัย	-.466	1.781	-.013	-.261	.794
ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย	1.977	2.054	.051	.962	.337
ลักษณะที่อยู่อาศัย	-1.579	1.582	-.055	-.998	.319
ปัจจัยด้านความทันสมัย					
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	1.652	.814	.098*	2.028	.043
การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย	4.245	4.877	.043	.870	.385
R = .506 R Square = .256 F = 5.999					

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ***มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

นอกจากนี้ จากตารางที่ 5-4 หากพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้เรียงลำดับอิทธิพลของตัวแปรจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ช่วงอายุ 2) อาชีพเสริม 3) การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน 4) บทบาทแนวความคิดการพัฒนาในปัจจุบัน 5) ความเพียงพอของรายได้ และ 6) ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย **ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร** ได้แก่ ช่วงอายุ ($\beta = -.168$, p-value < .05) ระดับการศึกษาสูงสุด ($\beta = .129$, p-value < .05) อาชีพเสริม ($\beta = .188$, p-value < .001) **ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ** ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ($\beta = -.106$, p-value < .05) ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน ($\beta = .133$, p-value < .05) ผลกระทบจากนโยบายรัฐ ($\beta = .124$, p-value < .05) และ **ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย** ได้แก่ ลักษณะที่อยู่อาศัย ($\beta = .122$, p-value < .05) โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย

ภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 19.60 (R Square = .196) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5-5

ตารางที่ 5-5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	166.594	17.131		9.725	.000
ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร					
เพศ	1.035	3.129	.017	.331	.741
ช่วงอายุ (ปี)	-4.203	1.659	-.168*	-2.533	.012
สถานภาพสมรส	5.465	3.275	.102	1.669	.096
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	1.419	.869	.079	1.633	.103
ระดับการศึกษาสูงสุด	2.559	1.098	.129*	2.331	.020
อาชีพหลัก	-.294	.612	-.024	-.479	.632
อาชีพเสริม	11.619	3.191	.188***	3.642	.000
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	-.644	1.480	-.026	-.435	.664
ความเพียงพอของรายได้	-3.876	1.879	-.106*	-2.062	.040
ความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	.190	2.697	.004	.071	.944
ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง					
การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน	8.710	3.447	.133*	2.527	.012
ผลกระทบจากนโยบายรัฐ	7.405	3.173	.124*	2.334	.020
บทบาทแนวความคิดการพัฒนาในปัจจุบัน	2.885	3.154	.048	.915	.361
ปัจจัยด้านวัฒนธรรม					
ศาสนา	-.019	1.904	-.001	-.010	.992
ความเชื่อ	1.423	3.302	.024	.431	.667
การยึดถือปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม	9.238	5.963	.076	1.549	.122

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	Std. Error	Beta		
ประเพณีประจำถิ่น					
ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย					
ภูมิภาค	-2.102	2.151	-.058	-.977	.329
การพักอาศัย	-1.778	2.397	-.039	-.742	.459
ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย	-1.795	2.765	-.036	-.649	.517
ลักษณะที่อยู่อาศัย	4.490	2.130	.122*	2.108	.036
ปัจจัยด้านความทันสมัย					
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	1.183	1.096	.054	1.079	.281
การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย	9.078	6.564	.072	1.383	.168
R = .442 R Square = .196 F = 4.048					

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ***มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

นอกจากนี้ จากตารางที่ 5-5 หากพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้เรียงลำดับอิทธิพลของตัวแปรจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) อาชีพเสริม 2) ช่วงอายุ 3) การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน 4) ระดับการศึกษาสูงสุด 5) ผลกระทบจากนโยบายรัฐ และ 6) ความเพียงพอของรายได้

5.2.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย **ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร** ได้แก่ ช่วงอายุ ($\beta = -.313$, p-value < .001) สถานภาพสมรส ช่วงอายุ ($\beta = -.313$, p-value < .001) ระดับการศึกษาสูงสุด ($\beta = .200$, p-value < .001) อาชีพเสริม ($\beta = .159$, p-value < .01) และ **ปัจจัยด้านความทันสมัย** ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ($\beta = .124$, p-value < .05) โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 21.90 (R Square = .219) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5-6

ตารางที่ 5-6 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่
ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	179.883	13.419		13.405	.000
ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร					
เพศ	-3.766	2.451	-.076	-1.537	.125
ช่วงอายุ (ปี)	-6.228	1.300	-.313***	-4.792	.000
สถานภาพสมรส	6.399	2.565	.151*	2.494	.013
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-.193	.681	-.014	-.283	.777
ระดับการศึกษาสูงสุด	3.148	.860	.200***	3.662	.000
อาชีพหลัก	-.220	.480	-.023	-.458	.647
อาชีพเสริม	7.786	2.499	.159**	3.115	.002
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	.882	1.159	.044	.761	.447
ความเพียงพอของรายได้	.290	1.472	.010	.197	.844
ความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	.630	2.113	.015	.298	.766
ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง					
การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน	3.804	2.700	.073	1.409	.160
ผลกระทบจากนโยบายรัฐ	3.601	2.485	.076	1.449	.148
บทบาทแนวคิดการพัฒนาในปัจจุบัน	.461	2.470	.010	.187	.852
ปัจจัยด้านวัฒนธรรม					
ศาสนา	-1.180	1.491	-.050	-.791	.429
ความเชื่อ	2.463	2.587	.052	.952	.342
การยึดถือปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น	2.650	4.671	.027	.567	.571
ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย					

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	Std. Error	Beta		
ภูมิภาค	-2.273	1.685	-.079	-1.349	.178
การพักอาศัย	-.055	1.878	-.002	-.030	.976
ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย	-.854	2.166	-.022	-.394	.694
ลักษณะที่อยู่อาศัย	2.217	1.668	.075	1.329	.185
ปัจจัยด้านความทันสมัย					
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	2.147	.859	.124*	2.500	.013
การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย	-.330	5.142	-.003	-.064	.949
R = .468 R Square = .219 F = 4.675					

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ***มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

นอกจากนี้ จากตารางที่ 5-6 หากพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้เรียงลำดับอิทธิพลของตัวแปรจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ช่วงอายุ 2) ระดับการศึกษาสูงสุด 3) อาชีพเสริม 4) สถานภาพสมรส และ 5) ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

5.2.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ ($\beta = -.271$, p-value < .001) อาชีพเสริม ($\beta = .168$, p-value < .01) ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน ($\beta = .143$, p-value < .01) และ ปัจจัยด้านความทันสมัย ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ($\beta = .102$, p-value < .05) โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 27.0 (R Square = .270) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 5-7

ตารางที่ 5-7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	466.648	36.774		12.689	.000
ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร					
เพศ	-5.476	6.716	-.039	-.815	.415
ช่วงอายุ (ปี)	-15.285	3.562	-.271***	-4.291	.000
สถานภาพสมรส	11.282	7.030	.094	1.605	.109
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	2.086	1.866	.052	1.118	.264
ระดับการศึกษาสูงสุด	-5.365	4.617	-.066	-1.162	.246
อาชีพหลัก	-1.297	4.087	-.019	-.317	.751
อาชีพเสริม	7.489	2.356	.168**	3.178	.002
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	2.261	3.176	.040	.712	.477
ความเพียงพอของรายได้	-6.943	4.035	-.085	-1.721	.086
ความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	3.785	5.790	.033	.654	.514
ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง					
การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน	21.026	7.399	.143**	2.842	.005
ผลกระทบจากนโยบายรัฐ	12.455	6.811	.093	1.829	.068
บทบาทแนวความคิดการพัฒนาในปัจจุบัน	9.175	6.770	.068	1.355	.176
ปัจจัยด้านวัฒนธรรม					
ศาสนา	-1.297	4.087	-.019	-.317	.751
ความเชื่อ	2.772	7.089	.021	.391	.696
การยึดถือปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น	13.038	12.800	.048	1.019	.309
ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย					
ภูมิภาค	-5.365	4.617	-.066	-1.162	.246

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-value
	B	Std. Error	Beta		
การพักอาศัย	-2.637	5.146	-.025	-.512	.609
ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย	-.733	5.936	-.007	-.123	.902
ลักษณะที่อยู่อาศัย	5.119	4.572	.061	1.120	.264
ปัจจัยด้านความทันสมัย					
ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	5.007	2.353	.102*	2.128	.034
การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย	13.047	14.092	.046	.926	.355
R = .520 R Square = .270 F = 6.160					

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ***มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

นอกจากนี้ จากตารางที่ 5-7 หากพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้เรียงลำดับอิทธิพลของตัวแปรจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ช่วงอายุ 2) อาชีพเสริม 3) การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน และ 4) ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วนที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) สรุปผลการวิจัย เพื่อนำเสนอผลการวิจัยที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ สรุปลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ สรุปองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ และสรุปปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ 2) อภิปรายผลวิจัย เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่ค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้โดยเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการในอดีต และ 3) ข้อเสนอแนะ เป็นการให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายและการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อยอดในอนาคต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 ลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

การศึกษาในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของคนใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจถึงสถานการณ์ในมิติต่าง ๆ ในปัจจุบันในทั้งเชิงกว้างและเชิงลึกมากยิ่งขึ้น โดยสามารถสรุปถึงลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ เพื่อให้ง่ายต่อการอธิบาย ดังนี้

ด้านลักษณะทางประชากร และด้านที่อยู่อาศัย ผลจากการศึกษา พบว่า คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.3) ส่วนเพศชาย (ร้อยละ 35.7) ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 18 – 22 ปี (ร้อยละ 40.6) ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 60.2) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คนต่อครัวเรือน โดยครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกสูงสุด คือ 13 คน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดในจำนวนที่เท่ากัน คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และปริญญาตรี (ร้อยละ 30.3) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 19.3) ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา (ร้อยละ 24.2) รองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 21.6) ส่วนใหญ่ไม่ได้มีอาชีพเสริม (ร้อยละ 62.5) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในภาคใต้ (ร้อยละ 78.1) ส่วนอาศัยอยู่ในภาคกลาง (ร้อยละ 21.9) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัว/พ่อแม่ (ร้อยละ 84.3) ด้านความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่เป็นผู้พักอาศัย (ร้อยละ 60.2) รองลงมา คือ เป็นเจ้าของบ้าน (ร้อยละ 29.8) และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในลักษณะบ้านเดี่ยว (ร้อยละ 84.8)

ด้านเศรษฐกิจ ผลจากการศึกษา พบว่า คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน

(ร้อยละ 36.8) รองลงมา คือ ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 30.3) ส่วนใหญ่มีรายได้ค่อนข้างเพียงพอกับรายจ่ายแต่ไม่ค่อยมีเหลือเก็บ (ร้อยละ 46.0) รองลงมา คือ เพียงพอและมีเหลือเก็บ (ร้อยละ 33.2) และส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 67.9)

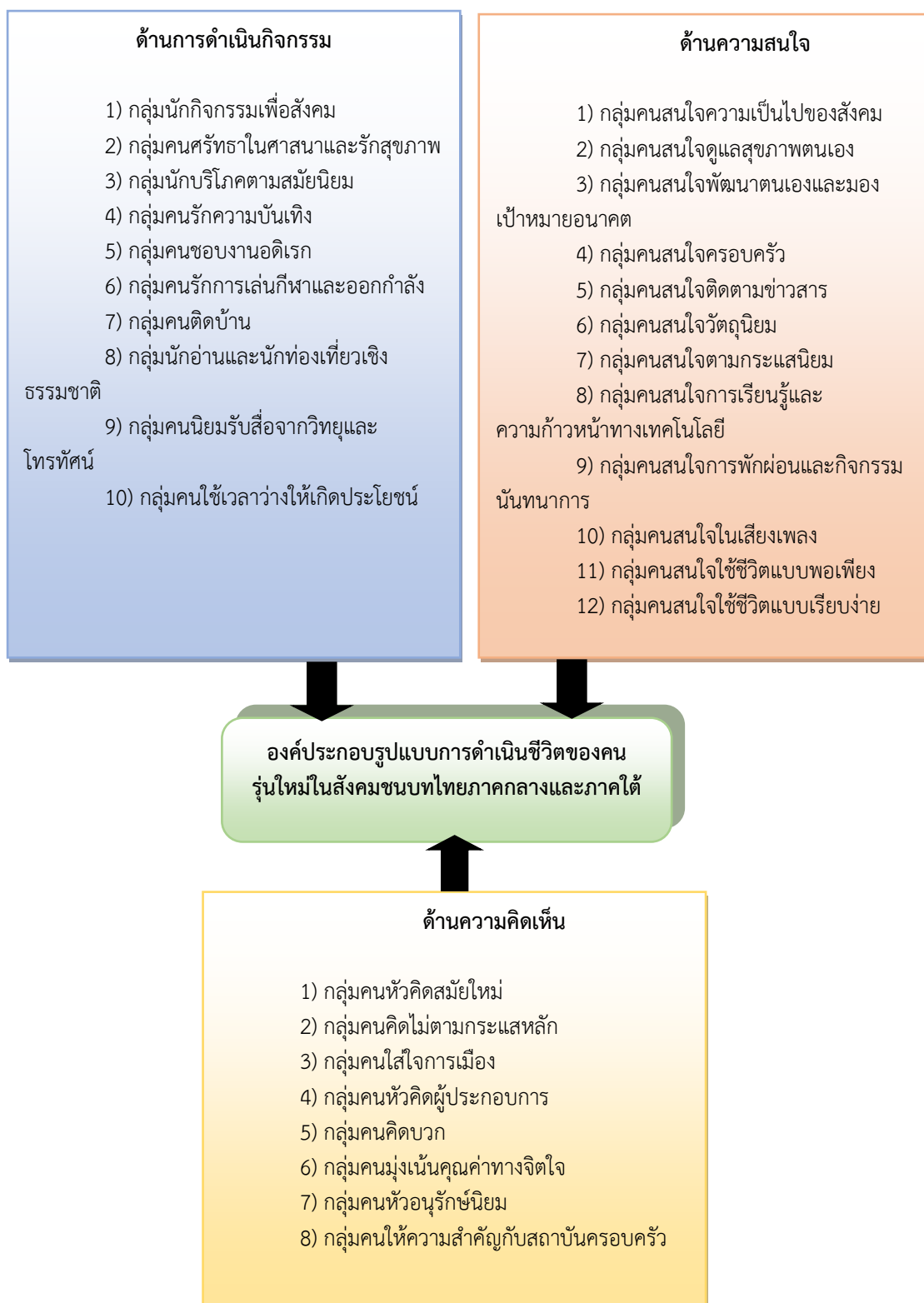
ด้านสังคม การเมือง และวัฒนธรรม ผลจากการศึกษา พบว่า คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน (ร้อยละ 70.2) โดยมีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายภาครัฐต่อการดำเนินชีวิตกับผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ได้รับผลกระทบ (ร้อยละ 49.6) และไม่ได้รับผลกระทบ (ร้อยละ 50.4) ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบต่อแนวความคิดการพัฒนาในปัจจุบันต่อการดำเนินชีวิต (ร้อยละ 56.8) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 50.6) รองลงมา คือ ศาสนาอิสลาม (47.8) ส่วนใหญ่มีความเชื่อในเรื่องภูตผี/สิ่งศักดิ์สิทธิ์ (ร้อยละ 54.5) และส่วนใหญ่ยังยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น (ร้อยละ 93.6)

ด้านความทันสมัย ผลจากการศึกษา พบว่า คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ มีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) โทรศัพท์มือถือ (ร้อยละ 88.7) 2) โทรทัศน์ (ร้อยละ 64.0) และ 3) คอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก (เข้าถึงร้อยละ 37.5) ส่วนใหญ่ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย (ร้อยละ 94.1) โดยประเภทของสื่อโซเชียลมีเดียที่มีการใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) เฟสบุ๊ก (ร้อยละ 85.1) 2) ยูทูบ (ร้อยละ 69.9) และ 3) ไลน์ (ร้อยละ 62.5)

นอกจากนี้ หากพิจารณารูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้จากค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ลำดับแรกในแต่ละด้านของรูปแบบการดำเนินชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงรายละเอียดของรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ชัดเจนขึ้น ประกอบด้วย **(1) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม** โดย 5 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง 2) พักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด 3) เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา 4) เข้าร่วมกิจกรรม หรือพิธีกรรมทางศาสนา และ 5) เปิดรับสื่อทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม **(2) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ** โดย 5 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก 2) ชอบบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ 3) เลือกรักษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก 4) สนใจการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและพอเพียง และ 5) ตั้งใจเรียนหรือทำงาน ไม่กลัวงานหนัก และ **(3) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น** โดย 5 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) เห็นว่าการดูแลบุพการีและการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี 2) เห็นว่าควรเคารพความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข 3) เห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด 4) เห็นว่ามีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ และ 5) เห็นว่าการเคารพกฎระเบียบของสังคมเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ ซึ่งจากลักษณะทั้ง 3 ด้านดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า **“ถึงแม้รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยส่วนใหญ่ยังคงสอดคล้อง และกลมกลืนกับลักษณะความเป็นสังคมชนบท แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ปิดกั้นความทันสมัยที่ไหลบ่าเข้ามาอย่างรวดเร็ว”**

6.1.2 องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ทั้ง 3 ด้าน สรุปได้ว่า **รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม** สามารถแบ่งออกได้เป็น 10 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม (Active Citizen) 2) กลุ่มคนศรัทธาในศาสนาและรักสุขภาพ (Religious and Health Lover) 3) กลุ่มนักบริโภคร่วมสมัยนิยม (Consumerism) 4) กลุ่มคนรักความบันเทิง (Pleasure-loving People) 5) กลุ่มคนชอบงานอดิเรก (Hobby Lover) 6) กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย (Sport Man) 7) กลุ่มคนติดบ้าน (Homebody) 8) กลุ่มนักอ่านและนักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Bookworm and Ecotourist) 9) กลุ่มคนนิยมรับสื่อจากวิทยุและโทรทัศน์ (Radio and Television Lover) และ 10) กลุ่มคนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สำหรับ **รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ** สามารถแบ่งออกได้เป็น 12 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มคนสนใจความเป็นไปของสังคม (Prosocial People) 2) กลุ่มคนสนใจดูแลสุขภาพตนเอง (Healthy-oriented People) 3) กลุ่มคนสนใจพัฒนาตนเองและมองเป้าหมายอนาคต (Self-development and Future-oriented People) 4) กลุ่มคนสนใจครอบครัว (Family-oriented People) 5) กลุ่มคนสนใจติดตามข่าวสาร (Information-oriented People) 6) กลุ่มคนสนใจวัตถุนิยม (Materialist) 7) กลุ่มคนสนใจตามกระแสนิยม (Trendy People) 8) กลุ่มคนสนใจการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Learned and Technological-oriented People) 9) กลุ่มคนสนใจการพักผ่อนและกิจกรรมนันทนาการ (Hedonist) 10) กลุ่มคนสนใจในเสียงเพลง (Music Lover) 11) กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบพอเพียง (Sufficiency People) และ 12) กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย (Simplicity People) ส่วน **รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น** สามารถแบ่งออกได้เป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มคนหัวคิดสมัยใหม่ (Modernist) 2) กลุ่มคนคิดไม่ตามกระแสหลัก (Sub-stream People) 3) กลุ่มคนใส่ใจการเมือง (Political-oriented People) 4) กลุ่มคนหัวคิดผู้ประกอบการ (Entrepreneur) 5) กลุ่มคนคิดบวก (Positive Thinking People) 6) กลุ่มคนมุ่งเน้นคุณค่าทางจิตใจ (Delicate People) 7) กลุ่มคนหัวอนุรักษ์นิยม (Conservative People) และ 8) กลุ่มคนให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว (Family Man) สามารถสรุปองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ดังภาพที่ 6-1

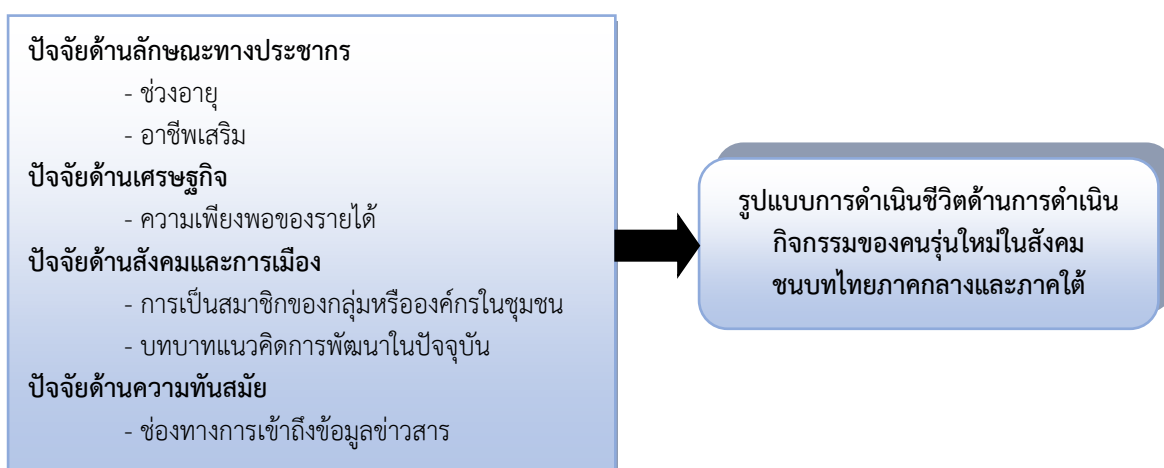

ภาพที่ 6-1 องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

6.1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ผลจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ ด้านความคิดเห็น รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม โดยมีทั้งปัจจัยร่วมและปัจจัยที่แตกต่างกัน ดังนี้

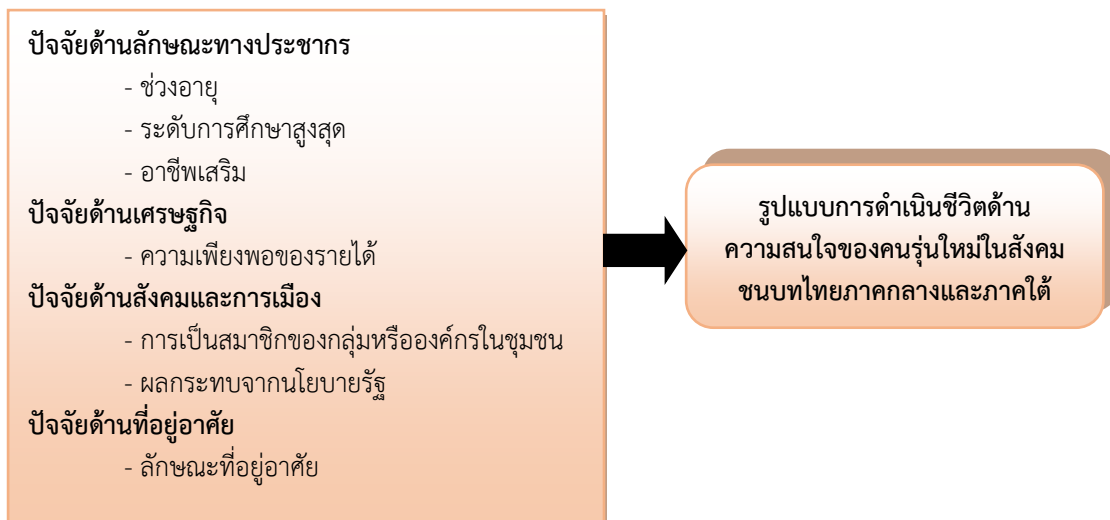
1) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ อาชีพเสริม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน และบทบาทแนวความคิดการพัฒนาในปัจจุบัน และ ปัจจัยด้านความทันสมัย ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ได้ ร้อยละ 25.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ได้ดังภาพที่ 6-2

ภาพที่ 6-2 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

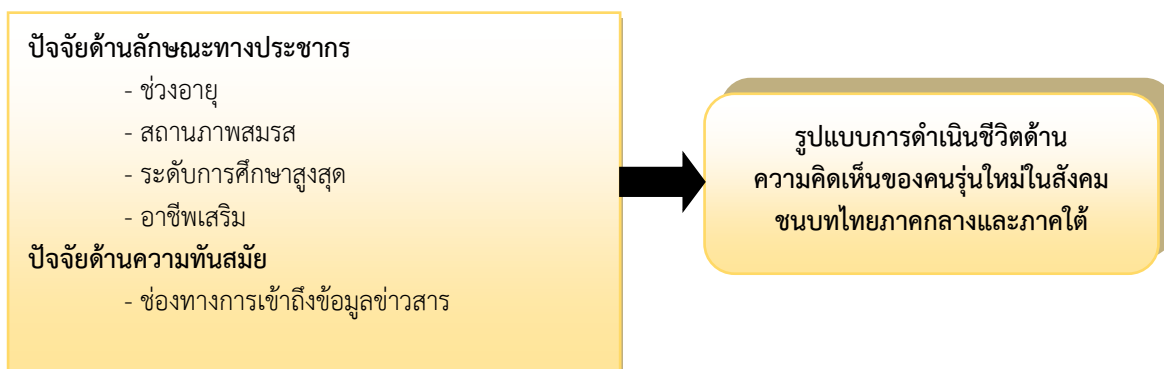
2) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพเสริม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน ผลกระทบจากนโยบายรัฐ และ ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ ลักษณะที่อยู่อาศัย โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ

19.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ได้ดังภาพที่ 6-3

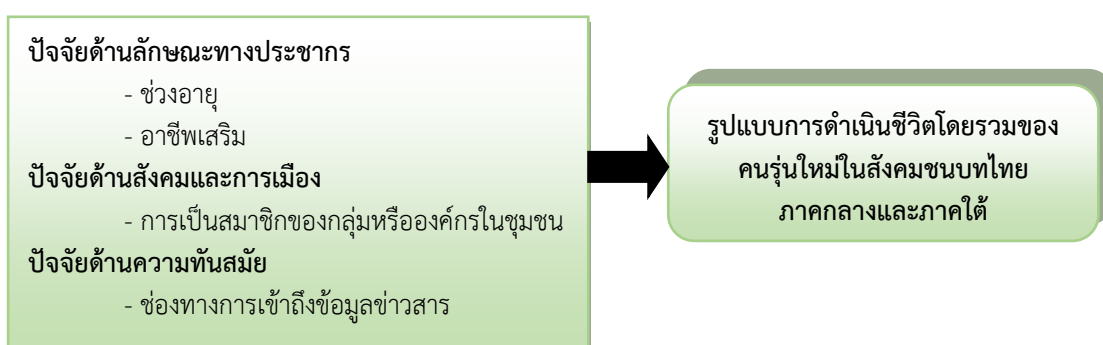
ภาพที่ 6-3 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

3) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส ช่วงอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพเสริม และ ปัจจัยด้านความทันสมัย ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยตัวแปรดังกล่าวรวมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 21.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ได้ดังภาพที่ 6-4

ภาพที่ 6-4 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

4) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ อาชีพเสริม ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน และ ปัจจัยด้านความทันสมัย ได้แก่ ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ได้ ร้อยละ 27.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสรุปปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ได้ดังภาพที่ 6-5

ภาพที่ 6-5 ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

6.2.1 ผลการศึกษาลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาลักษณะ และรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ สามารถอภิปรายผลการศึกษาที่ค้นพบในประเด็นที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้

ด้านลักษณะทางประชากร จากผลจากการศึกษาที่ พบว่า คนรุ่นใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้ซึ่งเป็นคนรุ่นประชากรวัย (มีอายุในช่วง 18 ถึง 37 ปี) ส่วนใหญ่ยังมีสถานภาพโสด สอดคล้องกับทิศทางด้านประชากรของประเทศ ดังเช่นการศึกษาของ ญูเบศร์ สมุทรจักร ธีรานุ ก้อนแก้ว และริฎวัน อุเด็น (2560) เกี่ยวกับพฤติกรรมของประชากรในยุคปัจจุบันเกี่ยวกับการแต่งงานและการมีบุตร ว่าเปลี่ยนไปจากสังคมไทยอย่างไร ผ่านงานวิจัย “ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย” พบว่า แนวโน้มของคนรุ่นประชากรวัยเริ่มมีพัฒนาการของความเป็นเอกเทศ ให้ความสำคัญกับตนเอง (Individuality) สูง เห็นได้จากตัวเลขของครัวเรือนคนเดียวที่สูงขึ้นจากร้อยละ 6 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 14 ในปี 2556 ด้วยเหตุผลที่ว่าในสมัยก่อนครอบครัวคนเดียวพบมากในชนบทและมักเป็นผู้สูงอายุ แต่ปัจจุบันพบทั้งในเมืองและชนบทแสดงให้เห็นถึงจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นของเด็กรุ่นใหม่ que เลือกใช้ชีวิตโสด (Single by Choice) นอกจากนี้ สภาพครอบครัวที่แต่เดิมอาจจะ

เคยอยู่เป็นครอบครัวแบบขยาย ก็เปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ในด้านการศึกษา พบว่า คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับ ปวช. ในจำนวนที่ใกล้เคียงกับระดับปริญญาตรี ซึ่งสูงกว่าระดับการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยในปี 2560 ที่จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยวัยแรงงานอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเฉลี่ย 9.52 ปี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบด้านอาชีพหลักของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยที่พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ส่วนอาชีพหลักรองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป ประกอบธุรกิจส่วนตัว เป็นพนักงานบริษัท รวมทั้งยังมีการประกอบอาชีพเสริมหรือทำงานล่วงเวลากันมากขึ้น ซึ่งลักษณะอาชีพของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงไปในด้านการประกอบอาชีพของคนในชนบทที่แต่เดิมส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว ไปเป็นอาชีพไปเป็นการผลิตในเชิงพาณิชย์ เกิดการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรพันธสัญญา การแปรรูปและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น (อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์, 2559; นภาพร อติวานิชยพงศ์, 2557; นภาพร อติวานิชยพงศ์ และคณะ, 2557; ชาย โพธิ์สิตา, 2555)

ด้านเศรษฐกิจ ผลจากการศึกษาที่ พบว่า ร้อยละ 36.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท และรองลงมา ร้อยละ 30.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 14.9 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท และ ร้อยละ 11.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท หากพิจารณาจะเห็นได้ว่ารายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ยังสูงกว่าเส้นความยากจน (Poverty Line) ซึ่งตามนิยามของธนาคารโลก หมายถึง การดำรงชีวิตอยู่ด้วยเงินน้อยกว่า 67 บาท (หรือ 1.90 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อวัน สำหรับประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้คำจำกัดความของความยากจนว่า เป็นการดำรงชีวิตอยู่ด้วยเงินน้อยกว่า 2,572 บาท ต่อคนต่อเดือน อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีเพียงร้อยละ 6.4 อาจสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการกระจายรายได้ซึ่งยังถือเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมไทยในปัจจุบัน ส่วนความเพียงพอของรายได้พบว่า ส่วนใหญ่ซึ่งมีจำนวนเกือบหนึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษามีรายได้ค่อนข้างเพียงพอกับรายจ่ายแต่ไม่ค่อยมีเหลือเก็บ ในด้านความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ซึ่งมีจำนวนมากกว่าครึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือมีทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ สะท้อนให้เห็นว่าถึงแม้ประเทศไทยจะสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้ค่อนข้างดีหากดูจากอัตราความยากจนที่ลดลง แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาความยากจน หนี้ครัวเรือน และความไม่เป็นธรรมในการเป็นเจ้าของที่ดินและทรัพยากรการผลิตยังถือเป็นปัญหาที่สำคัญในสังคมชนบทไทย โดยในประเทศไทยมีชาวนาเพียงแค่ร้อยละ 29 เท่านั้นที่ถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน (มูลนิธิมันพัฒนา, 2561)

ด้านสังคมและวัฒนธรรม จากผลจากการศึกษาที่ พบว่า คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยปัจจุบันให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชนลดลง ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมของสังคมชนบทในอดีตที่มักมีการรวมกลุ่มกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน หรือขององค์กรเพื่อสังคม กลายมาเป็นสังคมเมืองมากขึ้นซึ่งจะมีความเป็นปัจเจกนิยมสูง การเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ อาจแปรเปลี่ยนจากกลุ่มที่มีลักษณะเป็นทางการ

เป็นลักษณะการรวมกลุ่มแบบเสมือนผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย นอกจากนี้ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังสอดคล้องกับลักษณะของคนเจนเอเรชั่นวาย โดยคนรุ่นนี้จะมีลักษณะของความเป็นปัจเจกสูง มีอิสระในการดำเนินชีวิต ต้องการงานที่มีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลา และต้องการมีเวลาให้กับกิจกรรมหรือสิ่งที่ตนเองสนใจเท่านั้น (Meier, Austin, and Corcker, 2010; Sigman, 2009; Terjesen, Vinnicombe, and Freeman, 2006; กนกวรรณ พวงประยงค์, 2559; สรรพเพชญ์ ไชยสิริยะสวัสดิ์, 2557) สำหรับการได้รับผลกระทบจากนโยบายภาครัฐต่อการดำเนินชีวิต ผลจากการศึกษา พบว่า มีจำนวนผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบกับผู้ที่ได้รับผลกระทบในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนด้านวัฒนธรรม พบว่า คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยยังคงมีความเชื่อในเรื่องภูตผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งยังคงยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนชนบทในปัจจุบันที่ส่วนใหญ่ยังคงรักษารูปแบบการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี เอาไว้ ถึงแม้แต่จะมีการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาปรับใช้ในวิถีชีวิตประจำวันมากขึ้นก็ตาม (ปิยวัฒน์ เกตุวงศา ศุทธิดา ชนวนวัน และวิชาญ ชูรัตน์, 2559)

ด้านความทันสมัย จากผลจากการศึกษาที่ พบว่า คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ถึงร้อยละ 94.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ทำการศึกษา โดยประเภทของสื่อโซเชียลมีเดียที่ใช้กันมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) เฟสบุ๊ก มีการใช้ร้อยละ 85.1 2) ยูทูบ มีการใช้ร้อยละ 69.9 และ 3) ไลน์ มีการใช้ร้อยละ 62.5 ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความทันสมัย และการหลั่งไหลเข้ามาของเทคโนโลยีสู่สังคมชนบท นอกจากนี้ ยังพบว่า คนรุ่นใหม่ในชนบทส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการในอดีต อาทิ นภาพร อติวานิชยพงษ์ และคณะ (2557) จากชุดโครงการวิจัยเรื่องสังคมชนบทไทยในมุมมองบัณฑิตอาสาสมัคร: บทสังเคราะห์ห้องความรู้จากงานศึกษาของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้สะท้อนข้อค้นพบเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของชนบทไทยในช่วงเวลาปัจจุบันในมิติต่าง ๆ รวมทั้งได้ชี้ให้เห็นว่าสังคมชนบทได้เข้าสู่ความทันสมัย (Modernity) ในด้านของการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ รวมถึงการต้องปรับตัวจากผลกระทบของนโยบายการพัฒนาของภาครัฐ ซึ่งสังคมชนบทได้ปรับตัวเข้ากับยุคสมัยใหม่ แต่ยังคงไว้ซึ่งความเป็นสังคมแบบดั้งเดิมในบางด้าน

6.2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคม ชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้ มีทั้งความสอดคล้องและแตกต่างจากการศึกษาของนักวิชาการในอดีต ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านลักษณะทางประชากร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและการเมือง รวมทั้งด้านความทันสมัย โดยมีการศึกษาในอดีตที่สอดคล้องและใกล้เคียงกับการศึกษาในครั้งนี้ อาทิ การศึกษาของ Reimer (1995) เรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนสมัยใหม่ในสภาวะสมัยใหม่ยุคหลัง (Late Modernity) โดยผลจากการศึกษาดังกล่าวได้จัดประเภทของรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนสมัยใหม่ในสภาวะสมัยใหม่ยุคหลังออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ **กลุ่มที่ 1 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบ**

มุ่งเน้นด้านวัฒนธรรม (Cultural Orientation) หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือประเพณีในแต่ละบริบทแวดล้อมของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมระดับชาวบ้าน หรือระดับสูงก็ตาม อาทิ การชมการแสดงทางวัฒนธรรม การสนใจนิทรรศการทางศิลปะต่าง ๆ เป็นต้น **กลุ่มที่ 2 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นสังคม (Societal Orientation)** หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องรอบตัวที่เห็นว่าสำคัญ นอกเหนือจากที่เป็นอยู่ทั่วไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรค่าต่อการที่บุคคลจะเข้าไปร่วมทำเพื่อส่วนรวม อาทิ เรื่องการเมือง ชุมชน สังคม และสภาพแวดล้อม เป็นต้น **กลุ่มที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านบันเทิง (Entertainments Orientation)** หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความบันเทิง และความบันเทิงของตนเองต่อสิ่งต่าง ๆ อาทิ การชมภาพยนตร์ การซื้อสินค้าเพื่อสนองความพึงพอใจส่วนตัว เป็นต้น **กลุ่มที่ 4 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านบ้านและครอบครัว (Home and Family)** หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นที่มีลักษณะของความใกล้ชิด และเป็นเรื่องส่วนตัวที่เกี่ยวกับตนเอง บ้าน และคนในครอบครัวของตนเอง อาทิ การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว การใช้เวลาร่วมกับงานหรือการตกแต่งบ้าน เป็นต้น **กลุ่มที่ 5 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านกีฬา กิจกรรมกลางแจ้ง และสุขภาพ (Sport and Outdoor Orientation)** หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ อาทิ การเล่นกีฬา สุขภาพอนามัย การรับประทานอาหาร รวมไปถึงการใช้ชีวิตกลางแจ้ง อาทิ การออกไปพักผ่อนเข้าค่ายแคมป์ เป็นต้น

ส่วนการศึกษาของ จิรวุฒิ หลอมประโตน และประพล เปรมทองสุข (2555) เรื่องการศึกษา รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานที่สามารถจัดประเภทได้เป็น 8 กลุ่ม ดังนี้ **กลุ่มที่ 1 กลุ่มสาววัยทำงานใส่ใจเรื่องความบันเทิงและกิจกรรมนอกบ้าน** เป็นกลุ่มที่ชอบไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน ไปเที่ยวกับแฟนในวันหยุด ใช้เวลาร่วมอยู่กับเครื่องมือสื่อสารและอินเทอร์เน็ต สนใจทดลองใช้ตราสินค้าใหม่ ๆ สนใจข่าวสารในแวดวงบันเทิง นิยมซื้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) สนใจรูปแบบของเครื่องแต่งกายมากกว่าราคา และนิยมแต่งกายตามแบบคนดังหรือดาราที่ร้อง ชอบเที่ยวกลางคืน และเข้าสถานเสริมความงาม เช่น ร้านเสริมสวย สปา เป็นต้น **กลุ่มที่ 2 กลุ่มสาววัยทำงานนักพัฒนาใส่ใจธรรมชาติและการทำงาน** เป็นกลุ่มที่ชอบลาพักร้อนไปเที่ยวต่างประเทศ สนใจข่าวกีฬา ชอบทำกิจกรรมที่ตื่นเต้น ทำทนาย เช่น ปีนผา ล่องแก่ง เป็นอาสาสมัครช่วยงานองค์กรการกุศล ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นประจำสนใจร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า สนใจร่วมงานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม ชอบเล่นดนตรี และชอบใช้เวลาว่างในการปลูกต้นไม้ และสนใจเที่ยวชมและศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม **กลุ่มที่ 3 กลุ่มสาววัยทำงานรักประชาธิปไตยยึดหลักทางสายกลาง** เป็นกลุ่มที่คิดว่าคนเราต้องกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ไม่ใช่ ฟ้าลิขิต ชีวิตจะสมบูรณ์แบบก็ต่อเมื่อทำบ้านให้เป็นสถานที่ที่สร้างความสุขให้ครอบครัว มีความคิดเห็นว่าเป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์ ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ และ

การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน **กลุ่มที่ 4 กลุ่มสาววัยทำงานใส่ใจการเลือกชุดชั้นใน** เป็นกลุ่มที่คิดว่าชุดชั้นในเป็นเครื่องประดับชนิดหนึ่ง และเป็นจุดดึงดูดทางเพศ ควรต้องให้ความสำคัญในการเลือกสวมใส่ **กลุ่มที่ 5 กลุ่มสาววัยทำงานใส่ใจสุขภาพ** เป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจในการดูแลตนเองให้ดูดีอยู่เสมอ สนใจรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง จึงให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย **กลุ่มที่ 6 กลุ่มสาววัยทำงานรักครอบครัว** เป็นกลุ่มที่ชอบทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว **กลุ่มที่ 7 กลุ่มสาววัยทำงานรับประทานอาหารจานด่วน** เป็นกลุ่มที่รับประทานอาหารจานด่วนเป็นประจำ และ **กลุ่มที่ 8 กลุ่มสาววัยทำงานชอบเรื่องการทำนายทายทัก** เป็นกลุ่มที่สนใจเรื่องการทำนายทายทัก และการพยากรณ์โชคชะตา

หากพิจารณาจะเห็นได้ว่า งานวิจัยทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาที่คล้ายกันกับการศึกษาในครั้งนี้อย่างยิ่ง วิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา แต่อาจมีความแตกต่างกันในบริบทเชิงพื้นที่ ช่วงเวลา และกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา โดยงานวิจัยเรื่องแรกมุ่งวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนสมัยใหม่ในสถานะสมัยใหม่ยุคหลัง (Late Modernity) ส่วนเรื่องที่สองเป็นการวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาทั้ง 2 เรื่องเป็นการวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้อย่างยิ่ง ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตออกเป็น 3 ด้านตามโมเดล AIOs ในด้านผลการศึกษา พบว่า มีองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตในหลาย ๆ ด้าน ที่มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาทั้ง 2 เรื่องดังกล่าว แม้บริบทในการศึกษาจะแตกต่างกันอย่างชัดเจนก็ตาม โดยจะขอนำเสนอการอภิปรายผลความสอดคล้องของข้อค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้อย่างชัดเจนกับผลการศึกษานักวิชาการในอดีต ดังนี้

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น *กลุ่มที่ 5 กลุ่มคนคิดบวก (Positive Thinking People)* คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ คิดว่าตนเองมีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ การดูแลบุพการีและการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี ศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ควรช่วยกันอนุรักษ์ เห็นว่าควรเคารพความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และมีความคิดเห็นที่ว่าสื่อต่าง ๆ ควรให้พื้นที่ในการนำเสนอสาระความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมให้มากขึ้น รูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าวสอดคล้องกับ กลุ่มที่ 1 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านวัฒนธรรม (Cultural Orientation) ในการศึกษาของ Reimer (1995) ที่ระบุว่า เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มนี้แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือประเพณีในแต่ละบริบทแวดล้อมของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมระดับชาวบ้าน หรือระดับสูงก็ตาม อาทิ การชมการแสดงทางวัฒนธรรม การสนใจนิทรรศการทางศิลปะต่าง ๆ เป็นต้น

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม *กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม (Active Citizen)* คนกลุ่มนี้นิยมเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของชุมชน กิจกรรมชมรมหรือกลุ่มที่สนใจ อาทิ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอนุรักษ์อื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังนิยมเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ อาทิ การเป็นอาสาสมัคร รวมทั้งเข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือในระดับประเทศ และเข้าร่วมงานบุญงานกุศลต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน และ **รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ** *กลุ่มคนสนใจความเป็นไปของสังคม (Prosocial People)*

คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องราวความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ของเพื่อนบ้านและชุมชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน กิจกรรมพัฒนาชุมชน งานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน การประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ รวมทั้งสนใจกิจกรรมหรือประเพณีทางศาสนา รูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าวสอดคล้องกับกลุ่มที่ 2 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นสังคม (Societal Orientation) ในการศึกษาของ Reimer (1995) ที่ระบุว่า เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องรอบตัวที่เห็นว่าสำคัญ นอกเหนือจากที่เป็นอยู่ทั่วไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรค่าต่อการที่บุคคลจะเข้าไปร่วมทำเพื่อส่วนรวม อาทิ เรื่องการเมือง ชุมชน สังคม และสภาพแวดล้อม เป็นต้น

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม *กลุ่มคนรักความบันเทิง (Pleasure-loving People)* คนกลุ่มนี้นิยมท่องเที่ยวตามสถานบันเทิงในยามราตรี อาทิ ผับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นต้น นิยมดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ รวมทั้งนิยมไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล และไปเที่ยวตามสถานที่บันเทิงต่าง ๆ อาทิ ชมภาพยนตร์ หนังสกลางแปลง คอนเสิร์ต ลิเก เป็นต้น และ **รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ** *กลุ่มคนสนใจตามกระแสนิยม (Trendy People)* คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สนใจการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามโฆษณา การแต่งตัวตามแบบคนดังหรือดารา นักร้อง รวมทั้งสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง อาทิ ข่าวเกี่ยวกับดารา นักร้อง เป็นต้น รูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าวสอดคล้องกับกลุ่มที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านบันเทิง (Entertainments Orientation) ในการศึกษาของ Reimer (1995) ที่ระบุว่า เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงใจ และความบันเทิงของตนเองต่อสิ่งต่าง ๆ อาทิ การชมภาพยนตร์ การซื้อสินค้าเพื่อสนองความพึงพอใจส่วนตัว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับกลุ่มที่ 1 กลุ่มสาววัยทำงานใส่ใจเรื่องความบันเทิงและกิจกรรมนอกบ้าน ในการศึกษาของ จิรวุฒิ หลอมประโดน และประพล เปรมทองสุข (2555) ที่ระบุว่า เป็นกลุ่มที่ชอบไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน ไปเที่ยวกับแฟนในวันหยุด ใช้เวลาว่างอยู่กับเครื่องมือสื่อสารและอินเทอร์เน็ต สนใจทดลองใช้ตราสินค้าใหม่ๆ สนใจข่าวสารในแวดวงบันเทิง นิยมซื้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) สนใจรูปแบบของเครื่องแต่งกายมากกว่าราคา และนิยมแต่งกายตามแบบคนดังหรือดารา นักร้อง ชอบเที่ยวกลางคืน และเข้าสถานเสริมความงาม อาทิ ร้านเสริมสวย สปา เป็นต้น

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ *กลุ่มคนสนใจครอบครัว (Family-oriented People)* คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การเลือกปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก การทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีเวลาว่าง การอยู่บ้านกับครอบครัวในวันหยุดมากกว่าออกไปเที่ยว การให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก การตกแต่งบ้านให้สะอาดสวยงามและน่าอยู่ รวมทั้งสนใจบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ และ **รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น** *กลุ่มคนให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว (Family Man)* คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด และมีความคิดเห็นว่าการดูแลรักษาความสะอาดของบ้านควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว รูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าวสอดคล้องกับกลุ่มที่ 4 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านบ้านและครอบครัว

(Home and Family) ในการศึกษาของ Reimer (1995) ที่ระบุว่า เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นที่มีลักษณะของความใกล้ชิด และเป็นเรื่องส่วนตัวที่เกี่ยวกับตนเอง บ้าน และคนในครอบครัวของตนเอง อาทิ การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว การใช้เวลาว่างกับงานหรือการตกแต่งบ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ กลุ่มที่ 6 กลุ่มสาววัยทำงานรักครอบครัว ในการศึกษาของ จิรวุฒิ หลอมประโดน และประพล เปรมทองสุข (2555) ที่ระบุว่า เป็นกลุ่มที่ชอบทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม *กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย (Sport Man)* คนกลุ่มนี้นิยมออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ และเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของหมู่บ้านหรือชุมชน และ **รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ** *กลุ่มคนสนใจดูแลสุขภาพตนเอง (Healthy-oriented People)* คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง การทำอาหารรับประทานเอง การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และถูกสุขอนามัย การดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ การรับประทานอาหารเช้าที่บ้าน รวมทั้งสนใจการออกกำลังกาย รูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าวสอดคล้องกับ กลุ่มที่ 5 รูปแบบการดำเนินชีวิตแบบมุ่งเน้นด้านกีฬา กิจกรรมกลางแจ้ง และสุขภาพ (Sport and Outdoor Orientation) ในการศึกษาของ Reimer (1995) ที่ระบุว่า เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ อาทิ การเล่นกีฬา สุขภาพอนามัย การรับประทานอาหารเช้า รวมไปถึงการใช้ชีวิตกลางแจ้ง อาทิ การออกไปพักผ่อน เข้าค่ายแคมป์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ กลุ่มที่ 5 กลุ่มสาววัยทำงานใส่ใจสุขภาพ ในการศึกษาของ จิรวุฒิ หลอมประโดน และประพล เปรมทองสุข (2555) ที่ระบุว่า เป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจในการดูแลตนเองให้ดูดีอยู่เสมอ สนใจรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง จึงให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารเช้าที่ถูกสุขอนามัย

หากพิจารณาถึงความเชื่อมโยงของรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย ภาคกลางและภาคใต้ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็น พบว่า มีหลายรูปแบบ ที่มีความสอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ที่อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ (Human Behavior) ว่าประกอบด้วยพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) กับพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ซึ่งพฤติกรรมภายนอกหมายถึง การกระทำของบุคคลที่สามารถสังเกตเห็นได้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม และพฤติกรรมภายใน หรือ ความสนใจ เป็นพฤติกรรมที่เจ้าตัวเท่านั้นที่ จะรู้ดี และหากไม่บอก หรือไม่แสดงออกก็ไม่มีใครรู้ได้ดี อาทิ การเข้าใจ ความคิด การตัดสินใจ เจตคติ จินตนาการ เป็นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ และรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น ซึ่งพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายในมีความสัมพันธ์กัน โดยพฤติกรรมภายในจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอก (สมยศ นาวิการ, 2546) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตทั้ง 3 ด้านดังกล่าว หลายรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ดังทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ โดยเริ่มจากรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น และรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ นำไปสู่รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม โดยจะขอยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย อาทิ *กลุ่มคนให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว (Family Man)*

(เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น) คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด และมีความคิดเห็นว่าการดูแลรักษาความสะอาดของบ้านควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว สอดคล้องกับ *กลุ่มคนสนใจครอบครัว (Family-oriented People)* (เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ) โดยคนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การเลือกปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก การทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีเวลาว่าง การอยู่บ้านกับครอบครัวในวันหยุดมากกว่าออกไปเที่ยว การให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก การตกแต่งบ้านให้สะอาดสวยงามและน่าอยู่ รวมทั้งสนใจบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ และไปสอดคล้องกับ *กลุ่มคนติดบ้าน (Homebodies)* (เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม) โดยคนกลุ่มนี้นิยมใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง พักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด และเมื่อมีเวลาว่างมักพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ กับกลุ่มเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน เป็นต้น

นอกจากนี้ หากพิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้กับลักษณะของเจเนอเรชั่นวาย พบว่า มีรูปแบบการดำเนินชีวิตหลายกลุ่มที่มีความสอดคล้องกับลักษณะของเจเนอเรชั่นวาย ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เกิดมาในยุคก้าวกระโดดของเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต ดังนั้น คนรุ่นวัยนี้จึงมีความคิดสร้างสรรค์คุ้นเคยกับเทคโนโลยี สามารถทำหลายสิ่งในเวลาเดียวกันได้ ชอบงานช่วยเหลือสังคม ทำงานเป็นทีมเก่ง แต่ไม่ค่อยมีความอดทน (โครงการสุขภาพคนไทย, 2559) นอกจากนี้ คนกลุ่มนี้ยังมีลักษณะที่โดดเด่นอื่น ๆ อาทิ มักให้ความสนใจและหมกมุ่นอยู่กับตนเอง คำนึงถึงภาพลักษณ์อยู่ตลอดเวลา รักอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง สนใจการติดต่อสื่อสาร และต้องการเข้าไปอยู่ในเครือข่ายทางสังคม ชอบที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน เป็นผู้ที่มึนใจเปิดกว้างยอมรับความเปลี่ยนแปลงมองโลกในแง่ดี มีแรงกระตุ้นที่มุ่งสู่ความสำเร็จ มีระดับการศึกษาสูง ฉลาดรอบรู้ มีความมั่นใจ ชอบความเสี่ยง กล้าแสดงออก รักสันโดษ ชอบความสะดวกสบาย เปิดกว้างยอมรับการเปลี่ยนแปลงเชี่ยวชาญเทคโนโลยีสามารถใช้สื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตในการอำนวยความสะดวกหรือจัดการกิจกรรมในชีวิตของตนเองได้ทุกเรื่อง รักสุขภาพ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ (Himmel, 2008; Dickey and Sullivan, 2007; Williams and Page, Van den Bergh and Behrer, 2011; Boston Consulting Group's U.S. Millennial Supplemental Consumer Sentiment Survey (2013 อ้างถึงใน โครงการสุขภาพคนไทย, 2559) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ค่อนข้างมีความสอดคล้องกับลักษณะเจเนอเรชั่นวาย ประกอบด้วย **การดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม** อาทิ *กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม (Active Citizen)* คนกลุ่มนี้นิยมเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพัฒนา ต่าง ๆ ของชุมชน กิจกรรมชมรมหรือกลุ่มที่สนใจ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอนุรักษ์อื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังนิยมเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร รวมทั้งเข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือในระดับประเทศ และเข้าร่วมงานบุญงานกุศลต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน *กลุ่มนักบริโภคตามสมัยนิยม (Consumerism)* คนกลุ่มนี้นิยมซื้ออาหารเครื่องดื่ม ของใช้ตามห้างสรรพสินค้า หรือร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ นิยมซื้อของใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า

เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือ ตามสมัยนิยม รวมทั้งนิยมซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ยังนิยมรับประทานอาหารนอกบ้าน และบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ *กลุ่มคนรักความบันเทิง (Pleasure-loving People)* คนกลุ่มนี้นิยมท่องเที่ยวตามสถานบันเทิงในยามราตรี เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นต้น นิยมดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ รวมทั้งนิยมไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล และไปเที่ยวตามสถานที่บันเทิงต่าง ๆ เช่น ชมภาพยนตร์ หนังสกลางแปลง คอนเสิร์ต ลิเก เป็นต้น *รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ* อาทิ *กลุ่มคนสนใจความเป็นไปของสังคม (Prosocial People)* คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องราวความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ของเพื่อนบ้านและชุมชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน กิจกรรมพัฒนาชุมชน งานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน การประกอบอาชีพในห้องปฏิบัติการที่ตนอาศัยอยู่ รวมทั้งสนใจกิจกรรมหรือประเพณีทางศาสนา *กลุ่มคนสนใจวัตถุนิยม (Materialist)* คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สนใจรับประทานอาหารจานด่วนหรืออาหารตะวันตก การรับประทานอาหารเช้ารูป หรือการออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน การไปเที่ยวหรือพักผ่อนตามศูนย์การค้า การพักผ่อนด้วยการเล่นอินเทอร์เน็ตหรือเกมส์คอมพิวเตอร์ รวมทั้งการแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจใหม่ๆ อยู่เสมอ *กลุ่มคนสนใจตามกระแสนิยม (Trendy People)* คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สนใจการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามโฆษณา การแต่งตัวตามแบบคนดังหรือดารา นักร้อง รวมทั้งสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวเกี่ยวกับดารา นักร้อง เป็นต้น *กลุ่มคนสนใจการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Learned and Technological-oriented People)* คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการเรียนหรือการทำงาน การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน สนใจการเรียนรู้หรือทำงาน โดยไม่กลัวงานหนัก รวมทั้งสนใจความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก เป็นต้น *กลุ่มคนสนใจการพักผ่อนและกิจกรรมนันทนาการ (Hedonist)* คนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมตื่นเต้นและท้าทาย เช่น ล่องแก่ง เดินป่า ปีนหน้าผา เป็นต้น การเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น และสนใจการเข้าร่วมงานสังสรรค์และงานเลี้ยงรื่นเริงต่าง ๆ และ *รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น* อาทิ *กลุ่มคนหัวคิดสมัยใหม่ (Modernist)* คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าชื่อเสียงเกียรติยศ และความร่ำรวยคือความสำเร็จสูงสุดในชีวิต การเที่ยวสถานบันเทิงยามราตรีเป็นการผ่อนคลาย บุคลิกภาพและรูปลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญ การแต่งกายตามสมัยนิยมทำให้ชีวิตมีสีสัน เห็นว่าตัวเองเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน การใช้ชีวิตตามกระแสนิยมทำให้เป็นคนทันสมัย และมีความคิดเห็นว่าการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย และ *กลุ่มคนหัวคิดผู้ประกอบการ (Entrepreneur)* คนกลุ่มนี้มีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ เห็นว่าการกู้ยืมเงินเพื่อมาลงทุนประกอบอาชีพเป็นเรื่องปกติ การลงทุนทำธุรกิจในปัจจุบันมีความเสี่ยง ประสพการณ์จากการทำงานมีค่ามากกว่าปริญญาบัตร การศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เพียงพอกับการแข่งขันในยุคปัจจุบัน และมีความคิดเห็นว่าการที่ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

6.2.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ ด้านความคิดเห็น รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม โดยมีทั้งปัจจัยร่วมและปัจจัยที่แตกต่างกัน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

6.2.2.1 ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร ผลจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรมีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ ด้านความคิดเห็น รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ปรากฏตัวแปรที่มีผลต่าง ๆ ดังนี้ **1) ช่วงอายุ** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ ด้านความคิดเห็น รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม **2) อาชีพเสริม** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ ด้านความคิดเห็น รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม **3) ระดับการศึกษาสูงสุด** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็น และ **4) สถานภาพสมรส** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านความคิดเห็น สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการในอดีตที่อธิบายว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตต่าง ๆ ของบุคคลย่อมได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยที่แตกต่างกันตามแต่สถานะและลักษณะของประชากร รวมไปถึงสภาพแวดล้อม ต่าง ๆ อาทิ ชูชัย สมितिโกร (2553) กล่าวว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตนั้นได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยด้านจิตวิทยา อาทิ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม การเรียนรู้ เป็นต้น สอดคล้องกับ Blackwell, Miniard and Engel (2012) ที่อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้นได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลที่หลากหลาย สภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ค่านิยม รวมถึงบุคลิกภาพส่วนบุคคล ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ Hawkins and Mothersbaugh (2013) ที่สรุปถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตว่า เกิดจากหลากหลายปัจจัย อาทิ ลักษณะทางประชากร วัฒนธรรมย่อย ลำดับชั้นทางสังคม แรงจูงใจ บุคลิกภาพ เป็นต้น เช่นเดียวกับ Solomon (2015) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต ว่าประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ชนชั้นทางสังคม ฐานะทางสังคม และขนาดของครอบครัว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สานิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์ (2562) ที่พบว่า ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษาสูงสุด มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย

6.2.2.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผลจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านความสนใจ ปรากฏตัวแปรที่มีผล ได้แก่ **ความเพียงพอของรายได้** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านความสนใจ สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการในอดีตที่

อธิบายว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลย่อมได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยที่แตกต่างกัน รวมทั้งปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ หรือชนชั้นทางสังคมของบุคคล (ชูชัย สมितिไกร, 2553; Hawkins and Mothersbaugh, 2013; Solomon, 2015) นอกจากนี้ ผลการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการในอดีต อาทิ การศึกษาของ พระมงคล สุมงคล (2560) ที่พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อวิถีชีวิตชนเผ่าละว้า เนื่องจากการเข้ามาของระบบเงินตราและนายทุนทำให้ครอบครัวมีรายจ่ายสูงเพราะต้องส่งลูกหลานเล่าเรียนและเกิดการต่อสู้ดิ้นรนมากยิ่งขึ้น ครอบครัวจึงต้องมีรายได้ประจำและปรับตัวกับสภาพทางเศรษฐกิจที่มีความแปรปรวนขึ้นลงตลอดเวลา เช่นเดียวกับการศึกษาของ สานิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์ (2562) ที่พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย

6.2.2.3 ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ผลจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านสังคมและการเมืองมีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ปรากฏตัวแปรที่มีผล ได้แก่ **1) การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม **2) ผลกระทบจากนโยบายรัฐ** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านความสนใจ และ **3) บทบาทแนวคิดการพัฒนาในปัจจุบัน** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านการดำเนินกิจกรรม ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการในอดีต อาทิ การศึกษาของ วิเรืองรอง รัตนาวิไลสกุล และสุธานี มะลิพันธ์ (2551) ที่พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของภาครัฐด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในกลุ่มชาติพันธุ์ส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวละว้าเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เช่นเดียวกับการศึกษาของ วราภรณ์ กันทะ (2551) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาของรัฐรวมทั้งการพัฒนาจากบุคคลหรือองค์กรอิสระส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของ พระมงคล สุมงคล (2560) ที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มาจากการพัฒนาของภาครัฐมีผลต่อวิถีชีวิตของชนเผ่าละว้า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ อาแว มะแส และณัฐวัชร เผ่าภู (ม.ป.ป.) ที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของนโยบายการพัฒนาประเทศทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่ามีผลต่อการพัฒนาชุมชนและวิถีชาวชนบทไทย เช่นเดียวกับการศึกษาของ อติศร ศักดิ์สูง (2557) ที่พบว่า ผลพวงจากการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของภาครัฐทำให้บทบาทของผู้หญิงได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง และก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวเพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทในหลายด้าน ได้แก่ บทบาทในครอบครัว กิจกรรมทางสังคม รวมทั้งบทบาททางเศรษฐกิจ กล่าวคือจากเดิมที่ผู้หญิงมีบทบาทหลักในครัวเรือนก็ได้เริ่มมีบทบาททางสังคมภายนอกมากขึ้น รวมทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สานิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์ (2562) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน การได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐ และการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่ มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย

6.2.2.4 ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ผลจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัยมีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ในด้านความสนใจ ตัวแปรที่มีผล ได้แก่ **ลักษณะที่อยู่อาศัย** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านความสนใจ ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการในอดีต อาทิ การศึกษาของ พระมงคโล สุมงคล (2560) ที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่าง ๆ รวมทั้งลักษณะครอบครัวและที่อยู่อาศัยมีผลต่อวิถีชีวิตของชนเผ่าละว้า

6.2.2.5 ปัจจัยด้านความทันสมัย ผลจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านความทันสมัยมีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ ในด้านต่าง ได้แก่ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความคิดเห็น รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ปรากฏตัวแปรที่มีผลต่าง ๆ ได้แก่ **ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร** มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ในด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านความสนใจ ด้านความคิดเห็น รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการในอดีต อาทิ การศึกษาของ พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ (2550) ที่พบว่า การที่ชุมชนนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มากขึ้น เช่น การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อวิทยุ โทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน ซึ่งการเข้าถึงสื่อดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนตำบลท่าขอนยางเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมในการแต่งกาย ซึ่งพบว่าปัจจุบันมีการแต่งกายตามแฟชั่นทั่วไป คือ สวมเสื้อและกางเกงที่ทันสมัยแทนการนุ่งผ้าซิ่นหรือผ้าถุงเหมือนในอดีต โดยลอกเลียนแบบมาจากดารานักร้องที่มีชื่อเสียงผ่านสื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมงคโล สุมงคล (2560) ที่พบว่า ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีจากภายนอกมีผลทำให้วิถีชีวิตของชนเผ่าละว้าเปลี่ยนแปลงจากความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายไปสู่ความเป็นอยู่ที่มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สานิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์ (2562) ที่พบว่า ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการกับศาสตร์สาขาต่าง ๆ อาทิ สังคมวิทยา และมานุษยวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาชุมชนและสังคม การบริหารจัดการ โดยเฉพาะด้านการตลาด เป็นต้น ในการสร้างองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงองค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิต ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตดังกล่าว นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประกอบการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายที่สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ รวมทั้งสามารถให้การสนับสนุนและส่งเสริมปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต

ของกลุ่มคนดังกล่าว โดยการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ดังต่อไปนี้

6.3.1.1 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและยกระดับคุณภาพชีวิตทั้งในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพให้กับคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย โดยสนับสนุนการจัดการศึกษาและให้โอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งจัดสรรอาชีพที่เหมาะสมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ทันสมัยภายใต้อัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อรองรับและดึงดูดให้คนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพได้ทำงานในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณภาพประชากรคนรุ่นใหม่ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีองค์ความรู้เพียงพอในการสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง สามารถดูแลครอบครัว และเป็นพลังหนุนเสริมความเจริญให้กับเศรษฐกิจของชุมชน

6.3.1.2 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยได้มีบทบาทในการเข้าร่วมเป็นผู้นำหรือสมาชิกเพื่อร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน อาทิ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณี ชมรมต่าง ๆ รวมถึงกลุ่มอาสาสมัครทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมและเป็นการดึงศักยภาพ พลังความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความรู้ความสามารถของคนรุ่นใหม่ในการช่วยพัฒนากลุ่มหรือองค์กรในชุมชนให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งกลุ่มหรือองค์กรในชุมชนเหล่านี้ถือเป็นทุนที่สำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนอย่างยั่งยืน

6.3.1.3 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมแนวความคิดการพัฒนาสมัยใหม่ผ่านนโยบายของภาครัฐ อาทิ แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดการจัดการสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในการนำไปประยุกต์ใช้ของคนรุ่นใหม่บนพื้นฐานอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ทั้งในด้านการใช้ชีวิตประจำวันและการทำงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยได้ตื่นตัวต่อการพัฒนาของกระแสโลกและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความสลับซับซ้อนได้

6.3.1.4 ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนการใช้สื่อสร้างสรรค์ผ่านสังคมออนไลน์ อาทิ สื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารของท้องถิ่น รวมถึงการใช้สื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ อาทิ เฟสบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม ฯลฯ ในการเป็นช่องทางสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างชุมชนกับชุมชนไปจนถึงชุมชนกับสังคมโลก สามารถสร้างองค์ความรู้และเป็นช่องทางสร้างสรรค์ในการสร้างรายได้ให้แก่คนรุ่นใหม่ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในมิติต่าง ๆ

6.3.1.5 ควรมีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในเชิงการบริหารจัดการ โดยเฉพาะทางด้านการตลาด เนื่องจากแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้ ถือเป็นหลักการหนึ่งในการแบ่งส่วนตลาด (Market Segmentation) ตามหลักจิตวิทยา ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงความแตกต่างส่วนบุคคลของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี โดยรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลทั้งในด้านกิจกรรมที่ทำ ความสนใจ และความคิดเห็นต่อเรื่องราวต่าง ๆ จะสะท้อนถึงพฤติกรรมผู้บริโภค (Hawkins, Best and Coney, 1986; Assael, 1995; Solomon, 2015) สอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการในอดีต อาทิ Kucukemiroglu (1999) ศึกษาการแบ่งส่วนตลาดโดยใช้รูปแบบการดำเนินชีวิต และทัศนคติที่เชื่อว่าวัฒนธรรมของตัวเองเป็นใหญ่ของผู้บริโภคมาเป็นเกณฑ์

ในการแบ่งส่วนตลาด กรณีศึกษาประเทศตุรกี ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภคมีผลต่อพฤติกรรมการบริโภค รวมทั้งการศึกษาของ อาลิสา วีระนพรัตน์ และณัฏช กุลิสร์ (2557) เรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิต ทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคที่มีต่ออาหารธัญพืช ผลการวิจัยดังกล่าว ที่ชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ ความสนใจและความคิดเห็นเรื่องสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารธัญพืช เป็นต้น

ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปประยุกต์ใช้ทางด้านการตลาด เนื่องจากจะทำให้ให้นักการตลาดเข้าใจถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคได้ดีกว่าการศึกษาลักษณะทางประชากรเพียงอย่างเดียว แต่ผลการวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินชีวิตจะทำให้ให้นักการตลาดเข้าใจถึงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมการบริโภค การเลือกซื้อสินค้า ตลอดจนพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้บริโภคที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด โดยเฉพาะการตอบสนองต่อกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่หรือเจนเนอเรชันวาย ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวถือเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่ใหญ่ที่สุดและมีกำลังซื้อสูง นอกจากนี้ คนกลุ่มนี้ยังมีความต้องการและความหวังที่สูงกว่าผู้บริโภคกลุ่มอื่น ๆ (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2557) โดยผลการวิจัยในครั้งนี้ได้สะท้อนรูปแบบการดำเนินชีวิตในด้านการบริโภคของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้ที่แปรเปลี่ยนไปจากในอดีตค่อนข้างชัดเจนในหลายด้าน ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด เพื่อการผลิตสินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่อยู่อาศัยอยู่ในสังคมชนบทของประเทศไทย อาทิ การผลิตสินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ อาทิ **กลุ่มคนศรัทธาในศาสนาและรักสุขภาพ** เนื่องจากคนกลุ่มนี้นิยมเข้าร่วมกิจกรรม หรือพิธีกรรมทางศาสนา กิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา นิยมบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อการกุศล รวมทั้งนิยมบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ดังนั้น สินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้ ได้แก่ สินค้าที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจกรรมทางศาสนาหรืองานประเพณีต่าง ๆ รวมทั้งสินค้าประเภทอาหารสุขภาพ เป็นต้น **กลุ่มนักบริโภคตามสมัยนิยม** เนื่องจากคนกลุ่มนี้นิยมซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ตามห้างสรรพสินค้า หรือร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ นิยมซื้อของใช้ส่วนตัว อาทิ เสื้อผ้า เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือ ตามสมัยนิยม รวมทั้งนิยมซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ยังนิยมรับประทานอาหารนอกบ้าน และบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ ดังนั้น การผลิตสินค้าตามสมัยนิยม รวมทั้งการพิจารณาถึงช่องทางการจัดจำหน่ายที่เน้นความสะดวกสบาย ทันสมัย รวดเร็ว จะสามารถตอบสนองต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้ **กลุ่มคนรักความบันเทิง** เนื่องจากคนกลุ่มนี้ชอบท่องเที่ยวตามสถานบันเทิงในยามราตรี อาทิ ผับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นต้น ชอบดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ นิยมไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล และไปเที่ยวตามสถานที่บันเทิงต่าง ๆ อาทิ ชมภาพยนตร์หนังกลางแปลง คอนเสิร์ต ลิเก เป็นต้น ดังนั้น การดำเนินธุรกิจบริการที่มุ่งเน้นให้ความบันเทิง จะตอบสนองต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้ **กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย** เนื่องจากคนกลุ่มนี้นิยมออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา รวมทั้งการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกาย อาทิ การให้บริการศูนย์บริการออกกำลังกาย

แบบครบวงจร หรือฟิตเนส การให้บริการเช่าสนามฟุตบอล จะสามารถตอบสนองต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้ได้ เป็นต้น

6.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนรุ่นใหม่ในเขตชนบทของประเทศไทย ดังนั้น ในอนาคตจึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบทั้งการวิเคราะห์องค์ประกอบ และการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทกับเขตเมือง รวมทั้งควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในช่วงวัยต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

บรรณานุกรม

ภาษาอังกฤษ

- Assael, H. (1995). *Consumer behavior and marketing action*. 6th ed. Ohio: South Western College.
- Best, J., W. (1977). *Research in education*. 3rd ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Blackwell, R., D. Miniard, P., W. and Engel, J., F. (2012). *Customer behavior: Marketing research*. 12th ed. Singapore: Cengage Learning.
- Creswell, J., W. (2015). *A concise introduction to mixed methods research*. Thousand Oaks, C.A.: Sage Publications.
- Cronbach, L., J. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Harper Row.
- Dickey, J., and Sullivan, J. (2007). Generation shift in media habits. *Media Week*, 17(7), 10.
- Evans, M., Jamal, A. and Foxall, G. (2009). *Customer behavior*. 2nd ed. Chichester: John Winley & Sons.
- Hair, F., J., Black, C., W., Babin, J. B. and Anderson, E., R. (2006). *Multivariate data analysis*. 6th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Hawkins, D. I., Best, R. J., & Coney, K. A. (1986). *Consumer Behavior: Implications for Marketing Strategy*. 3rd ed. Plano, TX: Business.
- Hawkins, D., I. and Mothersbaugh, D., L. (2013). *Customer behavior: building marketing strategy*. 12th ed. New York: McGraw-Hill Irwin.
- Himmel, B. (2008). Different strokes for different generations. *Rental Product News*. 30(7), 42-46.
- Hoyer, W., D. and MacInnin, D., J. (2010). *Customer behavior*. 5th ed. Manson, Ohio: South-Western Cengage Learning.
- Krishnan, J. (2011). Lifestyle – a tool for understanding buyer behavior. *Journal of Economics and Management*, 5(1), 283 – 298.
- Kucukemiroglu, O. (1999). *Market segmentation by using consumer lifestyle dimensions and ethnocentrism An empirical study*. *European Journal of Marketing*, 33(5/6), 470-487.
- Lynn-Nelson, G. (2007). The next generation of learners. *American Association of Law Libraries Spectrum*, 11: 8.
- Meier, J., Austin, S., and Corcker, M. (2010). Generation Y in the workforce: managerial challenges. *The Journal of Human Resource and Adult Learning*, 6(1), 68-78.
- Michael, W. (2011). *Rural*. New York: Routledge.

- Plummer, J., T. (1974). The Concept and Application of Life Style Segmentation. *Journal of marketing*. 38(1), 33-37.
- Reimer, B. (1995). *Youth and Modern Lifestyle in Youth Culture in Late Modernity*. London: Sage.
- Rhoda, R. (2010). Rural Development and Urban Migration: Can We Keep Them down on the Farm?. *The International Migration Review*, 17(1), 34-64.
- Riggs, F., W. 1970. "Modernization and Political Problems: Some Developmental Prerequisites" *Development Nations: Guest for A Model (Beling and Toten)*. New York: Van Nostran Reinhold.
- Roger, E., M. and Burdge, R., J. 1972. *Social Change in Rural Societies*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Rovinelli, R. and Hambleton, R., K. (1976). *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity*. Paper presented at the meeting of AERA, San Francisco.
- Schiffman, L., G. and Wisenblit, J. (2015). *Customer behavior: Motivation research (Marketing)*. New York: Pearson.
- Sigman, A. (2009). *Well Connected ?, The Biological Implications of Social Networking Biologist*. 56(1), 15.
- Solomon, M., R. (2015). *Customer behavior: Market survey*. 11th ed. Boston: Pearson.
- Terjesen, S., Vinnicombe, S., and Freeman, C. (2006). Attractive generation Y graduates: organizational attributes, likelihood to apply and sex differences. *Career Development International*, 12(6), 504-522.
- Van den Bergh, J., and Behrer, M. (2011). *How cool brands stay hot: Branding to generation Y*. Great Britain: Kogan Page Limited.
- Van Meter, R. A., Grisaffe, D. B. G., Chonko, L. B., and Roberts, J. A. (2012). Generation Y's ethical ideology and its potential workplace implications. *Journal of Business Ethics*, 117(1), 93-109.
- Williams, K., C. and Page, R., A. (2010). Marketing to generations. *Journal of Behavioral Studies in Business*, 1-17.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis*. 2nd Ed. New York: Harper and Row.

ภาษาไทย

- กนกวรรณ พวงประยงค์. (2559). *แบบแผนและสถานการณ์ความต้องการมีบุตรของสตรีที่สมรสในประเทศไทย*. (ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาประชากรศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- คาสปาร์ พิค วาสนา อิมเอ็ม และรัตนาภรณ์ ตังธนเศรษฐ์. (2558). *รายงานสถานการณ์ประชากรไทย พ.ศ. 2558 โฉมหน้าครอบครัวไทยยุคเกิดน้อยอายุยืน*. สืบค้นจาก http://thailand.unfpa.org/sites/default/files/pubpdf/State%20of%20Thailand%20Population%20report%202015-Thai%20Family_th.pdf
- โครงการสุขภาพคนไทย. (2559). *ทำความเข้าใจกับคนต่างรุ่นต่างเจนเนอเรชั่น*. สุขภาพคนไทย 2559 (10-11). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จักรี พรหมศิริ. (2550). *การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชนบทและเกษตรในพื้นที่ชายขอบ : กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนดั้งเดิมและชุมชนตั้งใหม่*. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรวุฒิ หลอมประโดน และประพล เปรมทองสุข. (2555). *รูปแบบการดำเนินของผู้หญิงวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3(1), 145-162.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2540). *เศรษฐกิจหมู่บ้านไทยในอดีต*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัท ต้นไทรการพิมพ์ จำกัด.
- ชาย โปธิสิตา. (2555). *ชนบทไทยในวิถีทุนนิยม*. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*, 37(4), 163-185.
- ชูชัย สมितिไกร. (2553). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชล บุญนาค และปัทมาวดี โพชนุกูล. (2558). *คุณภาพชีวิตคนชนบทไทย (2): การตอบสนองและปรับตัว ของชุมชนชนบทไทย กรณีบ้านเป็ดใน จังหวัดตราด*. ใน *เหลียวหลังแลหน้า เศรษฐกิจไทยในวาระ 100 ปี อาจารย์ป๋วย งานสัมมนาวิชาการ ประจำปี 2558 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). (2557). *Insight กลยุทธ์มัดใจผู้บริโภค Gen Y*. กรุงเทพฯ: SCB Economic Intelligence Center, ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- นภาพร อติวานิชยพงศ์. (2557). *คนชนบทที่สานกับการทำมาหากิน: ความเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย*. *วารสารสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*, 33(2), 103-127.
- นภาพร อติวานิชยพงศ์ กนกวรรณ ละริก และกนกวรรณ แซ่จั้ง. (2557). *ชุดโครงการวิจัย ชนบทไทย ในมุมมองบัณฑิตอาสาสมัคร: บทสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานศึกษาของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. สืบค้นจาก <http://www.psds.tu.ac.th/paper/a1.pdf>
- นฤพันธ์ ดั่งวิเศษ. (ม.ป.ป.). *คำศัพท์ทางมานุษยวิทยา*. สืบค้นจาก <http://www.sac.or.th/databases/anthropology-concepts/glossary/101>
- นิตา ชูโต. (2551). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินท์โพร จำกัด.
- บุญอ้อม โฉมที. (ม.ป.ป.). *เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัย (FACTOR ANALYSIS)*. ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ปัทมาวดี โพนนกุล. (2556). *ชนบทไทยภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลง*. ปาฐกถาพิเศษในการสัมมนาทางวิชาการสายงานเศรษฐกิจ ประจำปี 2556. สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ปิยวัฒน์ เกตุวงศา ศุทธิดา ชนวนัน และวิชาญ ชูรัตน์. (2559). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการความอยู่ดีมีสุขของครัวเรือนชนบทไทยภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางประชากรและสังคม*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและต้นสังกัด.
- พระมงคล สุ่มคโกล. (2560). ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีต่อวิถีชีวิตชนเผ่าละว้าหมู่ที่ 11 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, 8(2), 57-68.
- พัชชญาน์ แซ่โจ้ว ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ และพิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภค Generation Y ในภาคใต้ ผังอ่าวไทย ด้วยโมเดล AIO. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 3(2), 43-69.
- พิสิฐภัฏ โคตรสุโพธิ์ วิโรจน์ อินทนนท์ สมหวัง แก้วสุพอง แสง แสนบุตร ระพี แสงสาคร และสยามราชวัตร. (2549). *ความเสื่อมและการเปลี่ยนแปลง: วิถีชีวิตทางสายกลางของชาวไทย*. สืบค้นจาก <http://library.cmu.ac.th/rsc/?newsdetail.php&id=61>
- พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ. (2550). *การศึกษาอิทธิพลของสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่ทำให้ประชาชนตำบลท่าขอนยาง เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปจากเดิม : อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพฑูริย์ เครือแก้ว. 2506. *ลักษณะสังคมไทยและหลักการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เกื้อกุล.
- ภูเบศร์ สมุทรจักร อีรนุช ก้อนแก้ว และริฎวัน อุเด็น. (2560). *ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มูลนิธิมันพัฒนา. (2561). *สืบสานสู่ปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย*. สืบค้นจาก <http://sudsesc.nida.ac.th/main/images/books/Inside%20A%20CALL%20TO%20ACTION.pdf>
- มงคล แซ่หลี. (2549). *คุณค่าในวิถีชีวิตชนบทไทย*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2557). *การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยอดชาย ทองไทยนนท์. (2551). *รูปแบบการเกษตรในความหลากหลายทางชีวภาพกับการผลิตปศุสัตว์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้นจาก <http://breeding.dld.go.th/biodiversity/chm/research/document/biodiversity/1.pdf>
- ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล และสุธานี มะลิพันธ์. (2551). การดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวลัวะบ้านปากำ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน. *Veridian E – Journal, Silpakorn University*, 1(1), 48-55.
- ลือรัตน์ อนุรัตน์พานิช. (2558). *Generation Y ยังร้ายอยู่*. กรุงเทพฯ: ไทยเอฟเพ็กสตูดิโอ.

- วรารณ กัณฑ์. (2551). *ศึกษาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวไทยเผ่ากะเหรี่ยงบ้านตุงลอย ตำบล ออมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่*. สารนิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2530). *คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- สรรเพชญ ไชยสิริยะสวัสดิ์. (2557). *สแกนนิสัย"คน 4 เจเนอเรชั่น" แม้ต่างกันแต่อยู่ร่วมกันได้*. มติชนออนไลน์. สืบค้นจาก <http://m.matichon.co.th/readnews.php?newsid=1401615955>
- สานิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย. *วารสารพัฒนาสังคม*, 21(2), 176-195.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2556). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริย์พร พันพึ้ง. (2555). *รายงานสุขภาพคนไทย 2555*. สืบค้นจาก <http://www.thaihealth.or.th/Books/173/รายงานสุขภาพคนไทย+ปี+2555.html>
- สุวิทย์ ไทพยวัฒน์. *วิวัฒนาการเศรษฐกิจชนบทในภาคกลางของประเทศไทย พ.ศ. 2394-2475*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สร้างสรรค์.
- สมยศ พุ่มหว่า. (2534). *สังคมชนบทกับการพัฒนา*. สงขลา: ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและ ทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สมยศ นาวิการ. (2546). *การบริหารและพฤติกรรมองค์กร*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)*. สืบค้นจาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=3784
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)*. สืบค้นจาก [http://www.nesdb.go.th/download/document/ร่างยุทธศาสตร์ชาติ%20ระยะ%2020%20ปี%20\(พ.ศ. 2560%20-%202579\).pdf](http://www.nesdb.go.th/download/document/ร่างยุทธศาสตร์ชาติ%20ระยะ%2020%20ปี%20(พ.ศ. 2560%20-%202579).pdf)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย ปี 2560*. สืบค้นจาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1631-file.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2504). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509)*. สืบค้นจาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=3776
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *สถิติประชากรและบ้าน*. สืบค้นจาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php
- อดิศร ศักดิ์สูง. (2557). ผู้หญิงในชนบท : การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์บริเวณสทิงพระจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2504-2550. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 9(1), 1-19.
- อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2556). *ความเปลี่ยนแปลงชนบทในสังคมไทย: ประชาธิปไตยบนความ เคลื่อนไหว*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2559). *การกลายเป็นเมืองในชนบทไทย: ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ*. สืบค้นจาก https://www.slideshare.net/FURD_RSU/ss-58359405

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2559). *ลี้มตาอ้าปาก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

อรรถศรี งามวิทยาพงศ์. (2551). *แนวคิดและเทคนิคการใช้ชีวิตและทำงานในชนบท: กลั่นกรองบทเรียน แลกเปลี่ยนเป็นความรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อาลิสา วีระนพรัตน์ และณัฏช์ กุลิสร. (2557). *รูปแบบการดำเนินชีวิต ทักษะคิดและพฤติกรรมการบริโภคที่มีต่ออาหารธัญพืชในเขตกรุงเทพมหานคร*. วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา, 8(1), 93-103.

อาแว มะแส และณัฐวัชร เผ่าภู. (ม.ป.ป.). *นโยบายสาธารณะกับการพัฒนาชุมชน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชนบท*. สืบค้นจาก <http://www.cse.nida.ac.th/main/images/PublicPolicy.pdf>

การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 ตุลาคม 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 7 ตุลาคม 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 ตุลาคม 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 8 ตุลาคม 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 19 กันยายน 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 19 กันยายน 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 20 กันยายน 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 ตำบลวังใหญ่ อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 20 กันยายน 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 1 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 16 กันยายน 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 2 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 16 กันยายน 2561

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 3 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 17 กันยายน 256

ผู้ให้สัมภาษณ์ คนที่ 4 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช, สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 17 กันยายน 2561

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทภาคกลางและภาคใต้
(ภายใต้ชุดโครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย :
กรณีศึกษาพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

คำชี้แจง:

1. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร ด้านที่อยู่อาศัย ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านกิจกรรม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านความสนใจ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านความคิดเห็น

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และสามารถนำผลวิจัยที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สร้างสรรค์และเหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบท ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงขอความกรุณาท่านโปรดตอบแบบสอบถามที่ตรงกับความเป็นจริง โดยข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามชุดนี้อย่างครบถ้วน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร ด้านที่อยู่อาศัย ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. ช่วงอายุ (ปี)

1) 18 – 22

2) 23 – 27

3) 28 – 32

4) 33 – 37

3. สถานภาพสมรส
- 1) โสด 2) สมรส (จดทะเบียน/ไม่จดทะเบียนสมรส)
- 3) หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมตัวท่าน) ..... คน
5. ภูมิภาคที่ท่านอยู่อาศัย
- 1) เหนือ 2) กลาง 3) ตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ใต้
6. ศาสนา
- 1) พุทธ 2) คริสต์ 3) อิสลาม
- 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. ระดับการศึกษาสูงสุด
- 1) ต่ำกว่าประถมศึกษา 5) อนุปริญญา/ปวส.
- 2) ประถมศึกษา 6) ปริญญาตรี
- 3) มัธยมศึกษาตอนต้น 7) สูงกว่าปริญญาตรี
- 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
8. อาชีพหลัก
- 1) เกษตรกรรม (เพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์) 7) รับจ้างทั่วไป
- 2) พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม 8) พนักงานบริษัท
- 3) ประกอบธุรกิจส่วนตัว 9) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/
รัฐวิสาหกิจ
- 4) นักเรียนหรือนักศึกษา 10) แม่บ้าน/พ่อบ้าน
- 5) ว่างาน 11) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 6) ประมง
9. อาชีพเสริม/งานล่วงเวลา
- ไม่มีอาชีพเสริม
- มีอาชีพเสริม คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) ทำงานพิเศษ (part time) 6) ทำงานฝีมือ/ช่างซ่อมแซม
- 2) ขายสินค้าออนไลน์ 7) ร้องเพลง/เล่นดนตรี
- 3) รับจ้างทั่วไป 8) รับสอนพิเศษ
- 4) ปลูกผักขาย/เลี้ยงสัตว์/ทำสวน 9) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 5) ขายของตลาดนัด
10. การอยู่อาศัยในปัจจุบันของท่าน
- 1) อาศัยอยู่คนเดียว 4) อาศัยอยู่กับเพื่อน
- 2) อาศัยอยู่กับครอบครัว/พ่อแม่ 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 3) อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง

11. ความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย
 1) เจ้าของบ้าน   2) ผู้พักอาศัย   3) ผู้เช่าอาศัย
12. ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของท่าน
 1) บ้านเดี่ยว   2) ทาวน์เฮาส์/บ้านแฝด/ตึกแถว
 3) ห้องชุด/หอพัก   4) ห้องแถว
 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
13. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของท่าน (บาท)
 1) ต่ำกว่า 5,000   2) 5,001 – 10,000   3) 10,001 – 15,000
 4) 15,001 – 20,000   5) มากกว่า 20,000
14. ความเพียงพอของรายได้
 1) เพียงพอกับรายจ่ายและมีเหลือเก็บ
 2) ค่อนข้างเพียงพอกับรายจ่ายแต่ไม่ค่อยมีเหลือเก็บ
 3) ไม่ค่อยเพียงพอกับรายจ่ายและไม่มีเหลือเก็บ
 4) ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและมีหนี้สิน
15. ความเป็นเจ้าของที่ดินทำกินหรือทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ
 1) ไม่มี   2) มีและเป็นเจ้าของทรัพย์สิน   3) มีแต่เช่าเพื่อทำกิน
16. การเป็นสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน
 ไม่เป็น   เป็น
17. ผลกระทบจากนโยบายภาครัฐต่อการดำเนินชีวิตของท่าน
 ไม่ได้รับผลกระทบ   ได้รับผลกระทบ
18. ความเชื่อในเรื่องภูติผี/สิ่งศักดิ์สิทธิ์
 ไม่เชื่อ   เชื่อ
19. การยึดถือและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำถิ่น
 ไม่ปฏิบัติตาม   ปฏิบัติตาม
20. ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1) โทรศัพท์มือถือ   2) คอมพิวเตอร์/โน้ตบุ๊ก   3) โทรทัศน์
 4) วิทยุ   5) หนังสือพิมพ์
 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
21. การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย
 ไม่ใช้
 ใช้ (ใช้สื่ออะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1) เฟสบุ๊ก   2) อินสตาแกรม   3) ทวิตเตอร์
 4) ยูทูบ   5) เว็บไซต์   6) ไลน์
 7) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

22. แนวคิดการพัฒนาในปัจจุบัน เช่น แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดชุมชนพึ่งตนเอง แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นต้น มีบทบาทหรือกระทบต่อการดำเนินชีวิตของท่านหรือไม่

ไม่มี

มี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านกิจกรรม (Activities)

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับการดำเนินกิจกรรมของท่าน

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับการดำเนินกิจกรรม				
		บ่อยที่สุด	ค่อนข้างบ่อย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย
หมวดงาน/การทำงาน						
23	ข้าพเจ้าทำงานพิเศษเพื่อหารายได้เพิ่มที่นอกเหนือจากงานประจำหรือการเรียน					
24	ข้าพเจ้าเข้าร่วมอบรมสัมมนาในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานหรือการเรียน					
25	ข้าพเจ้าเลี้ยงสัตว์เพื่อการประกอบอาชีพ					
หมวดงานอดิเรก						
26	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมทางศิลปะ หรือ งานประดิษฐ์ในวันหยุดหรือยามว่าง					
27	ข้าพเจ้าเก็บสะสมของต่าง ๆ เป็นงานอดิเรก					
28	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น การ์ตูน นิตยสารดารา/แฟชั่น หนังสือพิมพ์ เป็นต้น					
29	ข้าพเจ้าเลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว เป็นต้น					
30	ข้าพเจ้าปลูกไม้ประดับหรือจัดสวนเพื่อตกแต่งบ้านในวันหยุดหรือยามว่าง					
31	ข้าพเจ้าทำอาหารเพื่อรับประทานในครอบครัว					
หมวดเหตุการณ์/กิจกรรมทางสังคม						
32	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา					
33	ข้าพเจ้าร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อการกุศล					
34	ข้าพเจ้าไปเยี่ยมญาติในเทศกาลสำคัญ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น					
35	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรม หรือพิธีกรรมทางศาสนา					

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับการดำเนินกิจกรรม				
		บ่อยที่สุด	ค่อนข้างบ่อย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย
หมวดการพักผ่อน						
36	ข้าพเจ้าไปเที่ยวพักผ่อนตามสถานที่ต่าง ๆ ในวันหยุด					
37	ข้าพเจ้าพักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด					
38	ข้าพเจ้าท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ					
39	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง					
40	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้ามักพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ กับกลุ่มเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน					
หมวดความบันเทิง						
41	ข้าพเจ้าเข้าชมการแสดงหรือการละเล่นที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม					
42	ข้าพเจ้าไปเที่ยวตามสถานที่บันเทิงต่าง ๆ เช่น ชมภาพยนตร์ หนังสกลางแปลง คอนเสิร์ต หมอลำลิเก เป็นต้น					
43	ข้าพเจ้าเปิดรับสื่อทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น					
44	ข้าพเจ้าไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล					
45	ข้าพเจ้าท่องเที่ยวตามสถานบันเทิงในยามราตรี เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นต้น					
46	ข้าพเจ้าเล่นอินเทอร์เน็ต หรือ เกมออนไลน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ					
47	ข้าพเจ้าฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ					
48	ข้าพเจ้าฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อรับข่าวสารบ้านเมือง					
49	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์เพื่อความสนุกสนาน					
50	ข้าพเจ้ามักเสี่ยงโชค เช่น ซื้อลอตเตอรี่ หวยใต้ดิน เป็นต้น					

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับการดำเนินกิจกรรม				
		บ่อยที่สุด	ค่อนข้างบ่อย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย
51	ข้าพเจ้าใช้สื่อออนไลน์ในการหาเพื่อนใหม่หรือหาคู่ครอง					
หมวดสมาชิกกลุ่ม/ชมรม และการเข้าร่วมกับชุมชน						
52	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร					
53	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมชมรม/กลุ่มที่สนใจ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มอนุรักษ์ เป็นต้น					
54	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือในระดับประเทศ					
55	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของชุมชน					
56	ข้าพเจ้าเข้าร่วมงานบุญงานกุศลต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน					
หมวดการซื้อขายสินค้าและบริการ/การจับจ่ายใช้สอย						
57	ข้าพเจ้าบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ					
58	ข้าพเจ้าเลือกซื้อของใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือ ตามสมัยนิยม					
59	ข้าพเจ้าซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต					
60	ข้าพเจ้ารับประทานอาหารนอกบ้านกับเพื่อนหรือครอบครัว					
61	ข้าพเจ้าซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ตามห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ					
62	ข้าพเจ้าซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ตามตลาดนัดในชุมชน					
63	ข้าพเจ้าบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ					
หมวดกีฬา						
64	ข้าพเจ้าออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ					
65	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของหมู่บ้านหรือชุมชน					

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับการดำเนินกิจกรรม				
		บ่อยที่สุด	ค่อนข้างบ่อย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย
66	ข้าพเจ้าเข้าฟิตเนสเพื่อออกกำลังกาย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านความสนใจ (Interests)

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความสนใจของท่าน

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับความสนใจ				
		จริงที่สุด	ค่อนข้างเป็นจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่เป็นจริงเลย
หมวดครอบครัวและบ้าน						
67	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก					
68	ข้าพเจ้าสนใจทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีเวลาว่าง					
69	ข้าพเจ้าเลือกปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก					
70	ข้าพเจ้าชอบอยู่บ้านกับครอบครัวในวันหยุดมากกว่าออกไปเที่ยว					
71	ข้าพเจ้าสนใจตกแต่งบ้านให้สะอาดสวยงามและน่าอยู่					
72	ข้าพเจ้าสนใจซ่อมแซมของที่ชำรุดภายในบ้าน					
73	ข้าพเจ้าชอบบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ					
หมวดงานและอาชีพ						
74	ข้าพเจ้าสนใจหารายได้พิเศษในยามที่ว่างเว้นจากการเรียนหรืองานประจำ					
75	ข้าพเจ้าสนใจประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่					
76	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการเรียนหรือการทำงานเป็นอันดับแรก					
77	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนหรือทำงาน ไม่กัลังานหนัก					

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับความสนใจ				
		จริงที่สุด	ค่อนข้างเป็นจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่เป็นจริงเลย
78	ข้าพเจ้าสนใจเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน					
79	ข้าพเจ้าสนใจเป็นผู้ประกอบการ หรือเป็นเจ้าของธุรกิจในชุมชนท้องถิ่น					
80	ข้าพเจ้าสนใจอาชีพเกษตรกรรม					
81	ข้าพเจ้าสนใจอาชีพข้าราชการ หรือทำงานในองค์กรภาครัฐ					
82	ข้าพเจ้าสนใจทำงานในองค์กรภาคประชาสังคม หรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs)					
83	ข้าพเจ้าสนใจไปทำงาน หรือเรียนในต่างประเทศ					
หมวดชุมชน						
84	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน					
85	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมงานการกุศล เพื่อช่วยเหลือสังคมในโอกาสต่าง ๆ					
86	ข้าพเจ้าสนใจเรื่องราวความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ของเพื่อนบ้านและชุมชน					
87	ข้าพเจ้าสนใจปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน					
88	ข้าพเจ้าสนใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน					
หมวดการพักผ่อน/นันทนาการ						
89	ข้าพเจ้าสนใจการพำนักชมธรรมชาติและ					
90	ข้าพเจ้าสนใจกิจกรรมตื่นเต้นและท้าทาย เช่น ล่องแก่ง เดินป่า ปีนหน้าผา เป็นต้น					
91	ข้าพเจ้าสนใจเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น					
92	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมงานสังสรรค์และงานเลี้ยงรื่นเริงต่าง ๆ					
93	ข้าพเจ้าสนใจพักผ่อนด้วยการเล่นอินเทอร์เน็ตหรือเกมส์คอมพิวเตอร์					

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับความสนใจ				
		จริงที่สุด	ค่อนข้างเป็นจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่เป็นจริงเลย
94	ข้าพเจ้าสนใจแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจใหม่ ๆ อยู่เสมอ					
95	ข้าพเจ้าสนใจฟังเพลงลูกทุ่งหรือลูกกรุง					
96	ข้าพเจ้าสนใจฟังเพลงไทยสากล					
97	ข้าพเจ้าสนใจฟังเพลงสากล					
98	ข้าพเจ้าชอบความงามของธรรมชาติมากกว่าแสงสีเสียงในเมือง					
99	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมกิจกรรม หรือประเพณีทางศาสนา					
100	ข้าพเจ้าสนใจไปเที่ยว หรือพักผ่อนตามศูนย์การค้า					
หมวดแฟชั่น/ตามกระแส						
101	ข้าพเจ้าสนใจแต่งตัวตามแบบคนดังหรือดารานักร้อง					
102	ข้าพเจ้าสนใจใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามโฆษณา					
103	ข้าพเจ้าชอบแต่งกายตามสบายมากกว่าตามสมัยนิยม					
104	ข้าพเจ้าสนใจการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและพอเพียง					
หมวดอาหาร/สุขภาพ						
105	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และถูกสุขอนามัย					
106	ข้าพเจ้าสนใจดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ					
107	ข้าพเจ้าสนใจการออกกำลังกาย					
108	ข้าพเจ้าชอบทำอาหารรับประทานเอง					
109	ข้าพเจ้าสนใจดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง					
110	ข้าพเจ้าชอบรับประทานอาหารสำเร็จรูป หรือออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน					
111	ข้าพเจ้าชอบรับประทานอาหารพื้นบ้าน					

ข้อ	ข้อความคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับความสนใจ				
		จริงที่สุด	ค่อนข้างเป็นจริง	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยจริง	ไม่เป็นจริงเลย
112	ข้าพเจ้าชอบรับประทานอาหารจานด่วน หรือ อาหารตะวันตก					
หมวดสื่อ						
113	ข้าพเจ้าสนใจเรื่องที่อยู่ในกระแสนิยม หรือ กระแสสังคม					
114	ข้าพเจ้าสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวเกี่ยวกับดารา นักร้อง เป็นต้น					
115	ข้าพเจ้าสนใจรายการเกี่ยวกับศาสนา					
116	ข้าพเจ้าสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง					
117	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารเกี่ยวกับกีฬา หรือ สุขภาพ					
118	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม					
119	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ					
120	ข้าพเจ้าสนใจความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก เป็นต้น					
หมวดการประสบความสำเร็จ						
121	ข้าพเจ้าสนใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
122	ข้าพเจ้าสนใจเข้าอบรม หรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านความคิดเห็น (Opinions)

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
หมวดเกี่ยวกับตนเอง						
123	ข้าพเจ้าคิดว่าชื่อเสียงเกียรติยศคือความสำเร็จสูงสุดในชีวิต					
124	ข้าพเจ้าคิดว่าความร่ำรวยคือความสำเร็จในชีวิต					
125	ข้าพเจ้าคิดว่าการเที่ยวสถานบันเทิงยามราตรีเป็นการผ่อนคลาย					
126	ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรคิดนอกกรอบบ้างเพื่อทำบางอย่างที่แตกต่างออกไป					
127	ข้าพเจ้าคิดว่าบุคลิกภาพและรูปลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญ					
128	ข้าพเจ้าคิดว่าคุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ					
129	ข้าพเจ้าคิดว่าผู้ที่ทันต่อข่าวสารในยุคใหม่ต้องรู้เท่าทันเทคโนโลยี					
130	ข้าพเจ้าคิดว่าการใช้ชีวิตประจำวันจะเป็นไปโดยยากลำบาก หากไม่มีโทรศัพท์มือถือ					
131	ข้าพเจ้าคิดว่าควรเลือกทำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมโดยไม่ต้องสนใจคนอื่น					
132	ข้าพเจ้าคิดว่าคนเรากำหนดชะตาชีวิตของตนเองไม่ใช่ฟ้าลิขิต					
133	ข้าพเจ้าคิดว่าความสำเร็จในชีวิตไม่ได้อยู่ที่การแต่งงานมีครอบครัวและมีบุตรเสมอไป					
134	ข้าพเจ้าคิดว่าการดูแลรักษาความสะอาดของบ้านควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว					
135	ข้าพเจ้าคิดว่าตัวเองเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน					
136	ข้าพเจ้าคิดว่าครอบครัวสำคัญมากกว่างาน					
137	ข้าพเจ้าคิดว่าการแต่งกายตามสมัยนิยมทำให้ชีวิตมีสีสัน					

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
138	ข้าพเจ้าคิดว่าการรักษาสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานหรือการเรียน และชีวิตครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ					
139	ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรยึดหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต					
140	ข้าพเจ้าคิดว่าสุขภาพเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ					
หมวดประเด็นทางสังคมและการเมือง						
141	ข้าพเจ้าคิดว่าการแก้ไขปัญหาสังคมต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของคนทั้งชาติ					
142	ข้าพเจ้าคิดว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด					
143	ข้าพเจ้าคิดว่าการเคารพกฎระเบียบของสังคมเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ					
144	ข้าพเจ้าคิดว่านักการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาลอาจมีผลต่อปัญหาเศรษฐกิจ					
145	ข้าพเจ้าไม่ชอบความขัดแย้งทางการเมือง					
146	ข้าพเจ้าคิดว่าประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง					
147	ข้าพเจ้าคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ					
หมวดเศรษฐกิจ ธุรกิจ และอาชีพ						
148	ข้าพเจ้าคิดว่าการกักเงินเพื่อมาลงทุนประกอบอาชีพเป็นเรื่องปกติ					
149	ข้าพเจ้าคิดว่าการลงทุนทำธุรกิจในปัจจุบันมีความเสี่ยง					
150	ข้าพเจ้าคิดว่าประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ					
151	ข้าพเจ้าคิดว่าการพัฒนาด้านเศรษฐกิจมีผลสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ					

ข้อ	ข้อความเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
หมวดการศึกษา						
152	ข้าพเจ้าคิดว่าประสบการณ์จากการทำงานมีค่ามากกว่าปริญญาบัตร					
153	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาในระดับปริญญาตรีไม่เพียงพอต่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน					
154	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้มีโอกาสในชีวิตที่มากขึ้น					
155	ข้าพเจ้าคิดว่าคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในท้องถิ่นไม่แตกต่างจากคุณภาพการศึกษาในเมือง					
หมวดการบริโภค/ผลิตภัณฑ์						
156	ข้าพเจ้าคิดว่าเทคโนโลยีทำให้จิตใจคนแข่งกันต่าง					
157	ข้าพเจ้าคิดว่าตราสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญอยู่ที่ความพึงพอใจ					
158	ข้าพเจ้าคิดว่าผลผลิตในท้องถิ่นมีคุณภาพสามารถยกระดับเพื่อแข่งขันในท้องตลาดได้					
159	ข้าพเจ้าคิดว่าความสุขในชีวิตคือการไม่มีหนี้สิน					
160	ข้าพเจ้าคิดว่าการใช้ชีวิตตามกระแสนิยมทำให้เป็นคนทันสมัย					
หมวดอนาคต						
161	ข้าพเจ้าคิดว่าหลายคนที่ประสบปัญหาว่างงานตามฤดูกาล เพราะไม่กระตือรือร้นในการหางานอื่นทำ					
162	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตจะดีถ้าเรามีการวางแผนตั้งแต่วันนี้					
163	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตเป็นสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุม					

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ค่อยเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
หมวดวัฒนธรรม						
164	ข้าพเจ้าคิดว่าการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย					
165	ข้าพเจ้าคิดว่าศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ควรช่วยกันอนุรักษ์					
166	ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรเคารพความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข					
167	ข้าพเจ้าคิดว่าสื่อต่าง ๆ ควรให้พื้นที่ในการนำเสนอสาระความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมให้มากขึ้น					
168	ข้าพเจ้าคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ					
169	ข้าพเจ้าคิดว่าการแต่งกายตามแฟชั่นจนเกินงามเป็นการทำลายวัฒนธรรมประจำถิ่น					
170	ข้าพเจ้าคิดว่าการดูแลบุพการีและการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี					
171	ข้าพเจ้าคิดว่ามีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้
(ภายใต้ชุดโครงการ ถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษา
พื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

คำชี้แจง:

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนิน ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยกลางและภาคใต้ (ภายใต้ชุดโครงการถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษา พื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) โดยมีกรอบการสัมภาษณ์ 3 ประเด็นหลัก คือ 1) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม 2) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ และ 3) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ตอนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่หนุนเสริมรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สร้างสรรค์และเหมาะสมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ข้อ	ข้อคำถาม
1	ชื่อ-นามสกุล
2	อายุ
3	ที่อยู่ (ตำบล อำเภอ จังหวัด)
4	ระดับการศึกษาสูงสุด
5	อาชีพ
6	ลักษณะการอยู่อาศัย
7	วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านการดำเนินกิจกรรม

ข้อ	แนวคำถาม
1	ในยามที่ท่านว่างจากการทำงานประจำ ท่านทำงานอดิเรกอะไรบ้าง
2	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของชุมชนบ้างหรือไม่ ถ้าเข้าร่วม โปรดอธิบายว่าท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้าง
3	ท่านมีการพักผ่อนหย่อนใจด้วยวิธีใดบ้าง
4	ท่านมีวิธีการสร้างความบันเทิงให้กับตนเองด้วยการทำกิจกรรมอะไรบ้าง
5	ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมในชุมชนบ้างหรือไม่ ถ้าเข้าร่วม โปรดอธิบายว่าท่านเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมอะไรในชุมชน และบทบาทหน้าที่เป็นอย่างไร
6	ท่านบริโภคอาหารจากแหล่งใดเป็นประจำ
7	ปกติท่านซื้อสินค้า ของใช้ในบ้าน หรือของใช้ส่วนตัว จากช่องทางใดบ้าง และทำไมท่านจึงเลือกซื้อสินค้าจากช่องทางนั้น ๆ
8	ท่านออกกำลังกายบ้างหรือไม่ ถ้าใช่ โปรดอธิบายว่าท่านออกกำลังกายด้วยวิธีใด

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ

ข้อ	แนวคำถาม
1	ในชีวิตของท่าน ท่านคิดว่าท่านให้ความสำคัญหรือความสนใจกับเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
2	ท่านคิดว่าครอบครัวสำคัญกับท่านมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด
3	ท่านสนใจประกอบอาชีพอะไรในอนาคต เพราะเหตุใด (กรณีที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา)
4	ท่านสนใจประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพประจำที่ทำอยู่หรือไม่ ถ้าใช่ โปรดอธิบายว่าท่านสนใจอาชีพอะไร เพราะเหตุใด (กรณีที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นผู้ที่มีอาชีพประจำ)

ข้อ	แนวคำถาม
5	ท่านติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของชุมชนบ้างหรือไม่ ถ้าติดตาม ท่านติดตามข่าวสารสถานการณ์ใดบ้าง โปรดอธิบาย
6	กิจกรรมพัฒนาชุมชนใดบ้างที่ท่านเคยเข้าไปมีส่วนร่วม
7	ท่านสนใจทำกิจกรรมใดบ้างที่เป็นการพักผ่อนหรือผ่อนคลายความเครียดในยามว่าง
8	ปกติท่านชอบรับประทานอาหารประเภทใด
9	ท่านประกอบอาหารรับประทานเองบ้างหรือไม่ และบ่อยเพียงใด
10	ท่านสนใจติดตามกระแสสังคมยุคปัจจุบันในประเด็นใดบ้าง และส่วนใหญ่ท่านติดตามผ่านช่องทางใด
11	กระแสแฟชั่นสมัยใหม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของท่านอย่างไรบ้าง
12	ท่านสนใจที่จะพัฒนาตนเองด้วยวิธีใดบ้าง

รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความความคิดเห็น

ข้อ	คำถาม
1	ท่านคิดว่าอะไรคือความสำเร็จสูงสุดในชีวิตของท่าน
2	ท่านคิดว่าในยุคปัจจุบัน เงินทอง สำคัญต่อการดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด
3	ท่านคิดว่ารูปลักษณ์ภายนอกสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด
4	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการแต่งกายตามแฟชั่นหรือตามสมัยนิยม
5	โทรศัพท์มือถือถือสำคัญต่อชีวิตของท่านมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด
6	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการเมืองไทยในปัจจุบัน
7	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย
8	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริโภคและการแต่งกายตามสมัยนิยม
9	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อประเพณีและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น
10	ท่านพึงพอใจต่อชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด และท่านมองอนาคตของท่านไว้อย่างไรบ้าง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่หนุนเสริมรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สร้างสรรค์และเหมาะสมของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้

ข้อ	แนวคำถาม
1	ท่านคิดว่าภาครัฐควรมีส่วนสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทอย่างไรบ้าง

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทยภาคกลางและภาคใต้
(ภายใต้ชุดโครงการ ถอดรหัสวิถีชนคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทไทย : กรณีศึกษา
พื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	Cronbach's Alpha if Item Deleted
23	ข้าพเจ้าทำงานพิเศษเพื่อหารายได้เพิ่มที่นอกเหนือจากงานประจำหรือการเรียน	.865
24	ข้าพเจ้าเข้าร่วมอบรมสัมมนาในหลักสูตรต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานหรือการเรียน	.865
25	ข้าพเจ้าเลี้ยงสัตว์เพื่อการประกอบอาชีพ	.866
26	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมทางศิลปะ หรือ งานประดิษฐ์ ในวันหยุดหรือยามว่าง	.866
27	ข้าพเจ้าเก็บสะสมของต่าง ๆ เป็นงานอดิเรก	.866
28	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ เช่น การ์ตูน นิตยสารดารา/แฟชั่น หนังสือพิมพ์ เป็นต้น	.865
29	ข้าพเจ้าเลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว เป็นต้น	.865
30	ข้าพเจ้าปลูกไม้ประดับหรือจัดสวนเพื่อตกแต่งบ้านในวันหยุดหรือยามว่าง	.866
31	ข้าพเจ้าทำอาหารเพื่อรับประทานในครอบครัว	.867
32	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีและวันสำคัญทางศาสนา	.865
33	ข้าพเจ้าร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อการกุศล	.865
34	ข้าพเจ้าไปเยี่ยมญาติในเทศกาลสำคัญ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น	.868
35	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรม หรือพิธีกรรมทางศาสนา	.865
36	ข้าพเจ้าไปเที่ยวพักผ่อนตามสถานที่ต่าง ๆ ในวันหยุด	.867
37	ข้าพเจ้าพักผ่อนอยู่บ้านในวันหยุด	.867
38	ข้าพเจ้าท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	.867
39	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างอยู่กับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	.867
40	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้ามักพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ กับกลุ่มเพื่อนหรือเพื่อนบ้าน	.865
41	ข้าพเจ้าเข้าชมการแสดงหรือการละเล่นที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม	.865
42	ข้าพเจ้าไปเที่ยวตามสถานที่บันเทิงต่าง ๆ เช่น ชมภาพยนตร์ หนังสือกกลางแปลง คอนเสิร์ต หมอลำ ลิเก เป็นต้น	.864
43	ข้าพเจ้าเปิดรับสื่อทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น	.866
44	ข้าพเจ้าไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล	.865
45	ข้าพเจ้าท่องเที่ยวตามสถานบันเทิงในยามราตรี เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ เป็นต้น	.865

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	Cronbach's Alpha if Item Deleted
46	ข้าพเจ้าเล่นอินเทอร์เน็ต หรือ เกมออนไลน์ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ	.867
47	ข้าพเจ้าฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	.867
48	ข้าพเจ้าฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์เพื่อรับข่าวสารบ้านเมือง	.867
49	ข้าพเจ้าดื่มเครื่องดื่มมีน้ำตาลเพื่อความสนุกสนาน	.868
50	ข้าพเจ้ามักเสี่ยงโชค เช่น ซื้อลอตเตอรี่ หวยใต้ดิน เป็นต้น	.867
51	ข้าพเจ้าใช้สื่อออนไลน์ในการหาเพื่อนใหม่หรือหาคู่ครอง	.867
52	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น การเป็นอาสาสมัคร	.864
53	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมชมรม/กลุ่มที่สนใจ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์ เป็นต้น	.864
54	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือในระดับประเทศ	.865
55	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของชุมชน	.864
56	ข้าพเจ้าเข้าร่วมงานบุญงานกุศลต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน	.864
57	ข้าพเจ้าบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ	.866
58	ข้าพเจ้าเลือกซื้อของใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ โทรศัพท์มือถือ ตามสมัยนิยม	.864
59	ข้าพเจ้าซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต	.864
60	ข้าพเจ้ารับประทานอาหารนอกบ้านกับเพื่อนหรือครอบครัว	.865
61	ข้าพเจ้าซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ตามห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ	.865
62	ข้าพเจ้าซื้ออาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ตามตลาดนัดในชุมชน	.864
63	ข้าพเจ้าบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพ	.865
64	ข้าพเจ้าออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ	.866
65	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของหมู่บ้านหรือชุมชน	.866
66	ข้าพเจ้าเข้าฟิตเนสเพื่อออกกำลังกาย	.870
67	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก	.867
68	ข้าพเจ้าสนใจทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเมื่อมีเวลาว่าง	.864
69	ข้าพเจ้าเลือกปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับครอบครัวเป็นอันดับแรก	.866
70	ข้าพเจ้าชอบอยู่บ้านกับครอบครัวในวันหยุดมากกว่าออกไปเที่ยว	.866
71	ข้าพเจ้าสนใจตกแต่งบ้านให้สะอาดสวยงามและน่าอยู่	.866
72	ข้าพเจ้าสนใจซ่อมแซมของที่ชำรุดภายในบ้าน	.865
73	ข้าพเจ้าชอบบรรยากาศของบ้านที่มีความเป็นธรรมชาติ	.867
74	ข้าพเจ้าสนใจหารายได้พิเศษในยามที่ว่างเว้นจากการเรียนหรืองานประจำ	.866
75	ข้าพเจ้าสนใจประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่	.865
76	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการเรียนหรือการทำงานเป็นอันดับแรก	.867
77	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนหรือทำงาน ไม่กลัวงานหนัก	.866
78	ข้าพเจ้าสนใจเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน	.866

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	Cronbach's Alpha if Item Deleted
79	ข้าพเจ้าสนใจเป็นผู้ประกอบการ หรือเป็นเจ้าของธุรกิจในกลุ่มชนท้องถิ่น	.865
80	ข้าพเจ้าสนใจอาชีพเกษตรกรรม	.866
81	ข้าพเจ้าสนใจอาชีพราชการ หรือทำงานในองค์กรภาครัฐ	.864
82	ข้าพเจ้าสนใจทำงานในองค์กรภาคประชาสังคม หรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs)	.867
83	ข้าพเจ้าสนใจไปทำงาน หรือเรียนในต่างประเทศ	.866
84	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน	.866
85	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมงานการกุศล เพื่อช่วยเหลือสังคมในโอกาสต่าง ๆ	.866
86	ข้าพเจ้าสนใจเรื่องราวความเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ ของเพื่อนบ้านและชุมชน	.865
87	ข้าพเจ้าสนใจปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน	.865
88	ข้าพเจ้าสนใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน	.864
89	ข้าพเจ้าสนใจการพยากรณ์โชคชะตา	.869
90	ข้าพเจ้าสนใจกิจกรรมตื่นเต้นและท้าทาย เช่น ล่องแก่ง เดินป่า ปีนหน้าผา เป็นต้น	.866
91	ข้าพเจ้าสนใจเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น	.865
92	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมงานสร้างสรรค์และงานเลี้ยงรื่นเริงต่าง ๆ	.865
93	ข้าพเจ้าสนใจพักผ่อนด้วยการเล่นอินเทอร์เน็ต หรือเกมส์คอมพิวเตอร์	.867
94	ข้าพเจ้าสนใจแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจใหม่ ๆ อยู่เสมอ	.866
95	ข้าพเจ้าสนใจฟังเพลงลูกทุ่งหรือลูกกรุง	.865
96	ข้าพเจ้าสนใจฟังเพลงไทยสากล	.866
97	ข้าพเจ้าสนใจฟังเพลงสากล	.865
98	ข้าพเจ้าชอบความงามของธรรมชาติมากกว่าแสงสีเสียงในเมือง	.867
99	ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมกิจกรรม หรือประเพณีทางศาสนา	.865
100	ข้าพเจ้าสนใจไปเที่ยว หรือพักผ่อนตามศูนย์การค้า	.865
101	ข้าพเจ้าสนใจแต่งตัวตามแบบคนดังหรือดาราหนัง	.865
102	ข้าพเจ้าสนใจใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตามโฆษณา	.865
103	ข้าพเจ้าชอบแต่งกายตามสบายมากกว่าตามสมัยนิยม	.866
104	ข้าพเจ้าสนใจการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและพอเพียง	.878
105	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และถูกสุขอนามัย	.867
106	ข้าพเจ้าสนใจดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ	.865
107	ข้าพเจ้าสนใจการออกกำลังกาย	.866
108	ข้าพเจ้าชอบทำอาหารรับประทานเอง	.865
109	ข้าพเจ้าสนใจดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง	.866
110	ข้าพเจ้าชอบรับประทานอาหารสำเร็จรูป หรือออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน	.866
111	ข้าพเจ้าชอบรับประทานอาหารที่บ้าน	.867

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	Cronbach's Alpha if Item Deleted
112	ข้าพเจ้าชอบรับประทานอาหารจานด่วน หรืออาหารตะวันตก	.865
113	ข้าพเจ้าสนใจเรื่องที่อยู่ในกระแสนิยม หรือกระแสสังคม	.867
114	ข้าพเจ้าสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวเกี่ยวกับดารา นักร้อง เป็นต้น	.867
115	ข้าพเจ้าสนใจรายการเกี่ยวกับศาสนา	.867
116	ข้าพเจ้าสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง	.866
117	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารเกี่ยวกับกีฬา หรือสุขภาพ	.865
118	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม	.864
119	ข้าพเจ้าสนใจข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ	.864
120	ข้าพเจ้าสนใจความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก เป็นต้น	.865
121	ข้าพเจ้าสนใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	.865
122	ข้าพเจ้าสนใจเข้าอบรม หรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ	.866
123	ข้าพเจ้าคิดว่าชื่อเสียงเกียรติยศคือความสำเร็จสูงสุดในชีวิต	.865
124	ข้าพเจ้าคิดว่าความร่ำรวยคือความสำเร็จในชีวิต	.864
125	ข้าพเจ้าคิดว่าการเที่ยวสถานบันเทิงยามราตรีเป็นการผ่อนคลาย	.865
126	ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรคิดนอกกรอบบ้างเพื่อทำบางอย่างที่แตกต่างออกไป	.867
127	ข้าพเจ้าคิดว่าบุคลิกภาพและรูปลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญ	.865
128	ข้าพเจ้าคิดว่าคุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ	.866
129	ข้าพเจ้าคิดว่าผู้ที่ทันต่อข่าวสารในยุคใหม่ต้องรู้เท่าทันเทคโนโลยี	.866
130	ข้าพเจ้าคิดว่าการใช้ชีวิตประจำวันจะเป็นไปโดยยากลำบาก หากไม่มีโทรศัพท์มือถือ	.867
131	ข้าพเจ้าคิดว่าควรเลือกทำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมโดยไม่ต้องสนใจคนอื่น	.865
132	ข้าพเจ้าคิดว่าคนเรากำหนดชะตาชีวิตของตนเองไม่ใช่ฟ้าลิขิต	.865
133	ข้าพเจ้าคิดว่าความสำเร็จในชีวิตไม่ได้อยู่ที่การแต่งงานมีครอบครัวและมีบุตรเสมอไป	.867
134	ข้าพเจ้าคิดว่าการดูแลรักษาความสะอาดของบ้านควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว	.866
135	ข้าพเจ้าคิดว่าตัวเองเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน	.866
136	ข้าพเจ้าคิดว่าครอบครัวสำคัญมากกว่างาน	.866
137	ข้าพเจ้าคิดว่า การแต่งกายตามสมัยนิยมทำให้ชีวิตมีสีสัน	.865
138	ข้าพเจ้าคิดว่า การรักษาสสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานหรือการเรียน และชีวิตครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ	.866
139	ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรยึดหลักทางสายกลางในการดำเนินชีวิต	.865
140	ข้าพเจ้าคิดว่าสุขภาพเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ	.866

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	Cronbach's Alpha if Item Deleted
141	ข้าพเจ้าคิดว่าการแก้ไขปัญหาสังคมต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของคนทั้งชาติ	.867
142	ข้าพเจ้าคิดว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด	.867
143	ข้าพเจ้าคิดว่าการเคารพกฎระเบียบของสังคมเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ	.866
144	ข้าพเจ้าคิดว่านักการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาลอาจมีผลต่อปัญหาเศรษฐกิจ	.866
145	ข้าพเจ้าไม่ชอบความขัดแย้งทางการเมือง	.866
146	ข้าพเจ้าคิดว่าประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง	.866
147	ข้าพเจ้าคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ	.870
148	ข้าพเจ้าคิดว่าการกู้ยืมเงินเพื่อมาลงทุนประกอบอาชีพเป็นเรื่องปกติ	.865
149	ข้าพเจ้าคิดว่าการลงทุนทำธุรกิจในปัจจุบันมีความเสี่ยง	.867
150	ข้าพเจ้าคิดว่าประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ	.866
151	ข้าพเจ้าคิดว่าการพัฒนาด้านเศรษฐกิจมีผลสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ	.866
152	ข้าพเจ้าคิดว่าประสบการณ์จากการทำงานมีค่ามากกว่าปริญญาบัตร	.874
153	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เพียงพอกับการแข่งขันในยุคปัจจุบัน	.866
154	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้มีโอกาสในชีวิตที่มากขึ้น	.866
155	ข้าพเจ้าคิดว่าคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในท้องถิ่นไม่แตกต่างจากคุณภาพการศึกษาในเมือง	.867
156	ข้าพเจ้าคิดว่าเทคโนโลยีทำให้จิตใจคนแข็งกระด้าง	.883
157	ข้าพเจ้าคิดว่าตราสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญอยู่ที่ความพึงพอใจ	.865
158	ข้าพเจ้าคิดว่าผลผลิตในท้องถิ่นมีคุณภาพสามารถยกระดับเพื่อแข่งขันในท้องตลาดได้	.866
159	ข้าพเจ้าคิดว่าความสุขในชีวิตคือการไม่มีหนี้สิน	.867
160	ข้าพเจ้าคิดว่าการใช้ชีวิตตามกระแสนิยมทำให้เป็นคนทันสมัย	.865
161	ข้าพเจ้าคิดว่าหลายคนที่ประสบปัญหาว่างงานตามฤดูกาล เพราะไม่กระตือรือร้นในการหางานอื่นทำ	.870
162	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตจะดีถ้าเรามีการวางแผนตั้งแต่ววันนี้	.866
163	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตเป็นสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุม	.866
164	ข้าพเจ้าคิดว่าการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย	.866
165	ข้าพเจ้าคิดว่าศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ควรช่วยกันอนุรักษ์	.866
166	ข้าพเจ้าคิดว่าเราควรเคารพความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	.867
167	ข้าพเจ้าคิดว่าสื่อต่าง ๆ ควรให้พื้นที่ในการนำเสนอสาระความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมให้มากขึ้น	.866

ข้อ	ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs)	Cronbach's Alpha if Item Deleted
168	ข้าพเจ้าคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ	.866
169	ข้าพเจ้าคิดว่าการแต่งกายตามแฟชั่นจนเกินงามเป็นการทำลายวัฒนธรรมประจำถิ่น	.868
170	ข้าพเจ้าคิดว่าการดูแลบุพการีและการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาเป็นหน้าที่ของลูกที่ดี	.867
171	ข้าพเจ้าคิดว่ามีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้	.867

ภาคผนวก ง
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

- ตำแหน่งปัจจุบัน** ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประวัติการศึกษา**
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Ph.D.) สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
  - วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการพัฒนาระบบบริหารมนุษยและองค์กร คณะพัฒนาระบบบริหารมนุษย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
  - สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (สส.บ.) วิชาเอกสังคมสงเคราะห์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประวัติการทำงาน**
- ปี 2559-ปัจจุบัน: อาจารย์ประจำ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
  - ปี 2554-2559: อาจารย์ประจำ สำนักวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยดุสิตธานี
  - ปี 2550-2551: เจ้าหน้าที่บริหารทรัพยากรมนุษย์ บริษัท สยามโตโยต้า อุตสาหกรรม (จำกัด)
  - ปี 2549: เจ้าหน้าที่บริหารทรัพยากรมนุษย์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)